

KISS BENEDEK

MC

196.238

Isten
csavargója

VÁLOGATOTT
VERSEK
1962–2012

HITEL KÖNYVMŰHELY

KISS BENEDEK

Isten csavargója

VÁLOGATOTT VERSEK

1962 – 2012

Kosher

Isle of Man

Isle of Man

Isle of Man

KISS BENEDEK

Isten csavargója

VÁLOGATOTT VERSEK

1962–2012

NEMZETI KULTÚRÁÉRT ALAPÍTVÁNY, 2013

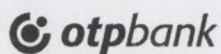
SZERKESZTETTE
NAGY GÁBOR

A BORÍTÓN KUN ÉVA MÁZAS KERÁMIAKÉPEI LÁTHATÓK
A KÖNYVET NAGY ANDRÁS TERVEZTE

TÁMOGATÓK

NEMZETI KULTURÁLIS ALAP

OTP BANK NYRT.

MC 196.238

2013.

© KISS BENEDEK, 2013
© NEMZETI KULTÚRÁÉRT ALAPÍTVÁNY,
HITEL KÖNYVMŰHELY, 2013

KÖZNAPI CSODA

ŐRLŐDIK A HALÁL

Megetette anyám a kályhát,
kárál a tűz, mint a tyúkólak,
megmosdott, öcsém vacsoráját
kirakta, sok kell egy birkózónak,
aztán kikapcsolta magát mint
villanyt, elnyűtt akkumulátort,
botlik, zümmög az álma, őrlődik
a halál, töltődik éjszakából.

SÖTÉTBÁRSONY

Fülem tövén aranydarázs,
dönög bennem a szorongás,
most egy lendkerék iramlík,
de egy sóhajtás kihallík.

Megiramlik egy lendkerék,
anyám pörgeti a gépet,
sötétbársony az a ruha,
vakon veszi a mértéket –

milyen furcsa dallamra jár!
szakállat ereszt a homály,
szédület száz billentyűjén:
játszik varrógép-orgonán –

rágörnyed a kopott gépre,
tűzi, varrja,
kinek varrja?
varrja immár ötven éve,
gombostűzi, simogatja,
bukik gyilkos hangszerére!

Emlék? bánat? vigasztalás?
Dallá csapódott a penge.
Felzokogva, megzizegve
dönögj hát, te aranydarázs!

Így füstölög gyerekkorom,
veríték az ablakokon,
pára száll föl szememből is,
lecsapódik, nem baj, hagyom,
úgy hallgatom azt a zenét –
azt a zenét el nem hagyom!

GUBANCOS FÁK ALATT

Műhely mögött nem gömbakác –
gubancos fák, két szilfa állt,
itt szakadt rám kék gyerekkor
s vadkanagyar döfte alkony.
Sebzett öröklét fölöttem,
ájulatban s mesén nőttem,
műhely mögött kölyök-szilfa,
lábán bilincs, zöld tökinda.

Hol csillagok nyiladoznak,
hosszú száron lengedeznek,
virágágyát csillagoknak
most vetem meg!

Az ég virágos vadmező,
libákkal-ékes legelő –

nagyanyám ki libát tömött,
így mondta a műhely mögött.
Hogyan, fiú? a csillagok?
halott emberek laknak ott! –
nagyapám ki már mit se várt,
így mondta hol a szilfa állt.

Hol csillagok nyiladoznak,
hosszú száron lengedeznek,
virágágyát csillagoknak
hadd vetem meg!

Régen volt. Ki mondta, szegény
ő is ott lakik már, kezén
idelátszik a tetovált
szív s a pipa hol szilfa állt.
Nagyanyám is egyre készül,
haja-tolla kifehérül,
szálljon, várja a nagy-ködöt,
kihúlt, üres műhely mögött.

Hol csillagok nyiladoznak,
hosszú száron lengedeznek,
virágágyát csillagoknak
most vetem meg!

SZÜRET, 1955

Megüli a por a fákat,
kondor haját, szempillákat,
megüli a pocsolyákat,
leveleket, levélszárat.

Piszkos az ég, piszokszürke;
lomha ezüstpók bemássa;
roggyan ló és ember lába;
hálót vet a menny fejünkre.

Vénasszonyok, vénemberek
szőlőtőkét tojóznak,
bütykösen fogják a földet
a gyökerek. Meglapulnak.

Ám azért nóta is kerül,
vicc is csattan, mint az ostor.
Goromba élet ez, komor,
tücsök mégiscsak hegedül,
de újra csak kiforr a bor.

HÍVOGATÓ

Jöjj hozzám virradatban
pipacsos pirkadással,
hajnali sugarakban
liliomhajlongással.

Gyere a reggeli dérrrel,
csöpp festék is lehet a szádon,
jöjj el, ha látod a vérem
ragadozófogú rózsafákon.

Délben is jöhetsz hozzám
pestises páskomok hosszán.

Érkezz verődő délutánban,
mikor szememen pilleszárny van.

Leginkább alkonyatkor.
A Napot négyelik. Akkor.

S ha máskor elmaradnál,
éjjel el ne hagyj már!

Jöjj hozzám minden időben,
patyolatban, megviselődten,
gyere színekkel megáldottan,
eszméletembe ágyazottan:

általam-virágzóan,
velem-viselősen!

ÖT SZÁRAZ GALLY ÉS EGY ELEVEN

Gyapjú-fehérben
tűnődve járkál,
paraszas réten
szédeleg árván.

Hulljon a pernye,
de rá ne szálljon,
zsivaj ne verje
a rőt lapályon!

Kőhold szaggatott
bomló vizeket,
de lám meglakolt,
beléjük veszett.

Arca elveszett,
vagy tán nem is volt.
Nem is volt, lehet,
vagy talán a hold.

Hátadon kidoboltam
a májust: úgy legyen!
de hátad múzeumban
dereng már, kedvesem.

Még egy olyan dobót!
Mintha peregne halkan.
Füvekben hallgatok.
Szél tapos dobogva rajtam.

Hajamba szálltál –
menekedő;
így szóltam árván:
szitakötő!
azt mondtam árván:
szitakötő!
de újra szálltál –
menekülő.

Kaptam tőle víziókat,
ködlő könyveket,
fölcseptam Micimackónak,
mackóéneket
dörmögtem s egy panzióban
kétszer szeretett,
s hozott Párizsból egy tollat,
de már elveszett.

Nem álmodtam vele –
nem áltatom magam.
Megáldottak vele
mégis, álomtalan.

Mást kerestem én,
mást kerestem.
De bárkit szerettem én,
őt szeressem!

ELÉGIA NÉGY TÉTELBEN

I.

Arcod kockáival
pokoli macskák dominóznak.

Nyári estéken
szilárd váza széthull a szónak,
csak az estikeillat erős
s a békák zsoltárai.

Szétromlasz,
összerakódsz,
nem tudlak megtartani.

Ha elpárolog a nyár,
kicsapódnak a szavak.
Az idő túloldalán
terem a bérbe adott magány,
illatok, hangok
elporlanak,
kész az ölelés szétmállani,
a réteket,
zölden suhogó őslány-hajad
kezükre tekerik derek, szelek.

Itt rózsák lobognak, törökszekfű,
búzák hajában a pipacsok.
Lobogsz te is, lobog a nyár: a nyár, jaj,
kígyómarás, lobog!

Pókhálót rá – hallom a szív javastanácsát.

Benned szeretné felkutatni,
magát feladva felmutatni
a maga-mását!

II.

Mint a kígyónyelv,
 lökődsz felém,
 bénító nedvek
 nyelved hegyén,
 bőrröd méreg-mirigyeket virágzik,
 megérintelek, testem fölcsalánzik,
 hajad büröksisak,
 titkokra boruló gomba,
 arcod alkimisták aranyrak kiáltott bronza,
 két lábad boszorkánykondérban fakanál,
 szemed ördögpile,
 fölötte száll,
 karod rózsakereszt,
 levegőbe függesztett híd,
 elveszejti kit óvatlan sorsa odavisz,
 összeomlik,
 megperdült fölöttem, forgott a széles ég,
 öled síkos, mohás, álcázott szakadék,
 szemöldöködből fészket rakott egy vadgalamb,
 költött s a kis tokos
 kizuhant, belehalt,
 madaram ezüstös torka lett bádogdoboz,
 csak megül,
 nem repül,
 a szeme iszonyatos,
 hallgat vagy dadog a kínban,
 kuporog hasztalan,
 vérgyöngy-cirokkal él,
 megissza kávéját ha van,
 hazája ég-kalitka,
 csillagfény-rácsos madár-karám,
 nekiront,
 szabadulna,
 s fönnakad a hold szálas
 hajfonatán!

III.

Mert voltál,
voltál te a beszéd,
a hangtalan!
Csokoládészín karcsú cölöp –
indákkal, gyökerekkel,
idegszálakkal rád hurkoltam magam,
s lehullt a ringló-pillanat,
a csillag összetörve,
bogárként bújik a földbe!

Bagoly zuhan
halottasházra,
rándul a szám
káromkodásba:
lakmuspapír-kurvák színváltozása!
logarléc-istenasszony lobbanása!
vörhenyes szerelem!
mért gömbölyödtél a napvilágra!

IV.

Milyen illattal-terhes az este, az éjfélbe-hajló!
Anyám a fáradtság kútjában prüszköl,
gunnyaszt
behúzott szárnyal az ajtó.
Virrasztanak velem
tárt ablak ágyásában csillag-palánták,
mécs-virágok,
lánggra gyúlt égi saláták.

Indiánmadonna –
itt állsz te is az ablakkeretben,
fejeden hold-glória,
elvetélt Jézus és
liliom a kezeden,
hajadban csillagpor –
fodrástól jöttél éppen.

Aztán szétfoszlasz,
összerakódsz,
újból és százféleképpen.

Ki is vagy te,
melyik vagy te,
aki fölszabadítottad a mélázó szavakat,
s lekötözve a józanságot
rászabadítottad magadat,
ki vagy,
melyik a sok vibráló mozdulat, arc, szín
rengetegében?

Szétfoszlasz,
összerakódsz,
oszthatatlan-százféleségben.

Színek hálója szálanként
át meg keresztbe rakódva –
forgolódom
rajongva-átkozódva,
nem férek át a résen.

S fönt,
odafönt száll,
jajongva száll a hold vadlibája,
verdes fehéren,
virágpor-ragacsos éjszakában!

KETTŐZŐ MADRIGÁL

Jaj az a ház ott,
jaj az a ház –
a fala vályog,
teteje gyász:
odatalálhatsz,
odatalálsz.

De az az égtáj,
de az a rét!
gyöngypáva sétál,
pávacsibék:
oda nem érhetsz,
oda nem érsz.

Jaj az a ház ott,
jaj az a ház –
ott él halálod,
ott ér a gyász:
odatalálhatsz,
odatalálsz!

De az a másik!
amaz a táj!
fölszivárványlik
az a madár,
bárhova mész:
oda nem érhetsz!
oda nem érsz!

ÖRÖK BETLEHEM

Csalánzúgásban, fergetegben
mellemre szorított kezemben
kardvirág lobog, dobog:
születésemre Betlehembe
így indulok.

Messzi város, hej, Betlehem!
Kövek, ti vérző kövek!
tövek, taposott rózsatövek!
elejtem, lehullajtom kezem:
arannyal szennyes a püspöksüveg,
Betlehem, hej, Betlehem!

ÉS A TENGERHEZ FUTOTT AZ ÁRVA
SEJ, ELHAJÓZOTT VELE A GÁLYA
VÁRHATJÁTOK MÁR ASSZONYOK LÁNYOK
SEJ, ELRAGADTA A TENGER ÁRJA!

De Betlehembe eljutok mégis.
Halott terhét a gályá kirakja.
Mária szűzlány kifut a partra,
ruhája, arca
grafitvonás,
torka párálló szurokfolyó,
öle csak a ragyogás,
mindig szülésre vágyakozó
vérlobogás,
testem tekeri gyolcsruhába,
temeti sziklafalba,
fölhasított áldott hasába,

s pírba borítja a várakozás!

ADALÉKOK

Ó, szülőföld!
Őszülő homoktengerben
kopár nyárfa,
messziről,
akár egy delfin csontváza,
lassú szélverésben
lebeg.

Koldusodnak lassan a szemek,
fölmagánylanak
az éjszakák.

És karácsonyra
fölmagzik, akár a
vénhedt hagyma,
csillag-pártában
a világ!

* * *

Gyerekkor.
Zúzmara.
Sebek hajnala.

S most ez a kopasz reggel,
sebhelyekkel,
atavisztikus törzsjegyekkel.

Balesetveszély.
Köd.
November.

* * *

Disznósikítás,
torokba fojtva –
üvegszilánk,
betokozódva.

Villog a hó – gyöngyházborotva.
Villog az ég
a hóra.

Szeszfőzető, nagy árvaság.
Bujkál a venyigeláng,
kushad,
mintha lopna.

Villog az ég, kifent borotva.

Penge a hó is, penge!
Villog az acél egekre!

* * *

Elvadult, ordas hideg!
A tér odvait
csonthavak gipszébe öntő hideg!

A hideg: üreges szobra
üres határnak, fáknak.

Széltoló káposzta,
joviális tök.

S köd,
facsonkot ropogtató
kutyák, szelek.

Kerítő bánat.

S a tél bundáján
cinkék tetve nyüzsög.

* * *

Zúzmara-émlék.
Mennyi sebhely!
Reggelem sebei.

Köd.
November.

* * *

Ó, szülőföld!

LÁNYOM SZÜLETÉSNAPJÁN

V
I
R
Á
G
O
M

V
I
R
Á
G
O
M

V
I
R
Á
G
O
M

Kicsi Virágom
Virágom
ez a tiéd:
három szál
lobogó
gyertya.
Reggelig
a három gyertya
csonkig ég.

Kicsi Virágom
Virágom
ez is a tiéd:
három csepp
a nyár
vizéből.
Három csepp
a nyári égből,
s a nyári ég.

Kicsi Virágom
Virágom
karmos az ég.
A cseppek nőnek
lúggal marnak
fogynak a gyertyák
koromba vonnak
mint most
karomba én!

TANÁROK BALLAGÁSA

Az olajos katedrák, mint a bálnavadász hajók,
nem térnek
vissza. Csupán
egy tátott bálnaszáj-embléma lebeg
a vizek
fölött. Elsüllyed a bicskafaragásos, pengekarcolásos
matt bútorzat, kicserélődik a dekoráció.
Ballagnak a régi
tanárok, elballagnak a ballagtatók.
Arcuk mint a fűzfák
árnyéka, sárga vizekben agonizál,
s a szemük tele van
arcainkkal.

Mint ahogy ág ereszti el a leveleket,
 lepilléznek
 az arcaink, szemeik
 fürkészdarazsai riadtan elrepülnek,
 elbujdosnak a szélrózsa rozsdás vasbozótjában.
 Krétaporos fejüket ekkor az öreg tanárok
 befedik nyakig
 cylinderrel,
 ne lássa senki, hogy szemeik elrepültek,
 és amíg jegyzeteiket zavartan összeszededetik,
 rájuk csapja az ajtót
 az utolsó óra utáni mázsássúlytalanság.
 Öltöznek gyorsba,
 harangszóba,
 öltöznek
 súlytalanságba,
 kitépik őket az ablakok örvényei, a tébolyodott
 tengerszemek,
 s elúsznak egymás után,
 vízszintesen,
 napba nézve.
 Mint a vízmérték, megállnak a föld alatt.
 Mi ácsorgunk még az óperenciás ködök partján,
 halászgatjuk
 az arcainkat,
 és aki kifogja arcát, fölfedezi
 és megsimogatja
 rajta az apró hegeket, forradásnyomokat,
 amit a világgá ment
 darazsak áldott tojócsövei hagytak.

PARTON

Diáksapkám kékjében elhajózáván
 valamikor, valamikor,
 föllobogózott hány kalóz vágy!
 Sírt értem fű, fa, hű Solvejg-bokor.

Ám kalóz vizeket kalózra hagyva
s kuncogó kalmárét is ugyanúgy,
tengerem és egem: szűz diáksapka
kéksége: szalagod volt csak az út.

Szalag-út bíbor kör-végtelenje:
előttem-mögöttem megcsobbanó
hajnalok s alkonyok fénypásztá-rendje
a bársony vízben... S áll most a hajó.

Partodon most hangod ringat csak, Tenger,
nagyasszony-lábadnál bénán ülök.
Szántlak még? Vagy mint a szelíd kegyelemmel
meghimbált móló, e föld nemzőszerve:
öblödben végképp elmerülök?

EGY SZIVÁRVÁNY ÍVELÉSE

Ha ez a napsütés gabona volna,
pergetném,
azt mondanám:
arany!

Ha ez a gabona malomba
menne,
kövek közt világ lisztje lenne,
vallanám kövek közt is:
arany.

Ha ez a délután kaptár volna,
mézet pergetnék,
tán
émelyegnék,
mégis aranynak kiáltanám –

de ha az a kaptár
képtárrá válna
s a kép mind
szememből szállna falára:
hogy remegnél ott,
édesanyám!

MI KÖZÖM HOZZÁTOK, EMLÉKEIM?

„...de emlékez mi közöm nékem?”

(JÓZSEF ATTILA)

„Emlékek, kicsi ólomkatonák...

Nehéz a szívem. Védjete meg engem!”

(JÓZSEF ATTILA)

Mi közöm hozzátok, emlékeim, varsában fuldokló halak?
Önmagát röpitő bumeráng: hűlt helyed szobrát célozva
vissza miért zuhansz?
Mi közöm hozzátok, emlékeimre rakodó friss cserepezésű házak,
antennás világvevők,
hol újkori háziállatok sereglenek:
mosógép, hűtőgép, porszívó kérődzik, rőfög, mekeg –
mi közöm hozzátok? Kutya itt nem kapkod nadrág után és
tenyér után sem, holdhoz közelebb panel-ól éjén nyüszít,
olajat nyáladzó jószág: autó őrködik
s lándzsás kerítés.
Mi közöm hozzád, emlékeimet betemető falu, falumat elhantoló
falu – mi zúdít vissza mindegyre hozzád?
Világgá szökött postagalambot – mi sajdít vissza
korhatag galambdúcokra?
Térdedre, bölcsődbe, öledhez vissza mi hajt?

Ó én lelkem, Nap és Hold partjai közé kikötött varsa:
itt vágták a fűzfavesszőt, itt fonták belőle tested,
rákos, csukás, kagylós vizekbe ki itt kötöttek,
első csillagaid innen fogtad!

S ó én szívem, magad is kifogott hal: más lelkek varsáit legelébb itt
verdested,
itt fickándoztál!

Mi közöm hozzátok, emlékeim, varsában vergődő halak?
Önmagát röpítő bumeráng: hűlt helyed szobrát célozva
vissza miért zuhansz?
Pompeji nyarak látójába merevült mozdulatok, rólam
ti rég-leszakadtak: mit kezdjek veletek? mért húztok vissza, vissza?
Őszi estéken verebet rügyszórozó rózserakások: mit akartok tőlem, hogy
csiripelésetek lombja fölöttem
májusfaként megleng?
S mit akartok, nyomaimat bejáró utak, nyárfák leffegő
kiskutyanyelvével arcom nyalintók, nedves kiskutyaorral engem
szimatolók – mit akartok?
Mit akarsz, Csatornapart, Nagylapos, Páskom, Öregszöllők,
piriparás szik, Ökördi-pusztá,
Szentkirály-pusztá, Csonkatorony,
mért kísért itt zöld korom, kisliba-zöld kísértet?
Temetett rétegekben arcotok lenyomata mint titokzatos őslénytani lelet.
S temetett rétegekből forró energiákkal mégis
felszínre löki magát és zuhog szívemre,
szívemre zuhog vissza.
Közétek préselődve, gyanakvón pislog rám a kamasz is,
az az ismerős, ideges kamasz, az a gyanútlan-mindentudó és
szánalmas-türelmetlen, gyanakvón kuksol,
naponta számon kéri magát.
Nyugalom, öcsém, mondom, mert mi mást mondjak.
Én más vagyok már és mások vagytok, s azonos is, hogy énekké
feketedve hordozzam halott arcotokat.
S mint némaság gyilkos vizéből fölvetett szót:
kimondjam sok halott arcom.

Ti vagytok az erő – erősítsetek!
Az ország vagytok – országoljatok!
S én költő vagyok –
értetek, nektek beszélek.

KEZEM FIAM FEJÉN

Kezemet fiam fejére teszem,
mint rég enyémre
nagyapám.

Idő száll, én már
nem is leszek talán,
mikor egyszerre
megáll majd tétován,
s tudja már: örökségének része –
az volt fején kezem.

Kezemet fiam fejére teszem,
mint rég enyémre
nagyapám.

MOSOLYODBÓL ÁRNYÉK

Tudok még boldogan mosolyogni!
Nem csak úgy, mint kinek ott maradt
arcán, mint maszat
kenyérmorzsa!

Tudok még boldogan mosolyogni
asszonyra,
gyermekre,
sorsra!

Mert kibántak velünk,
kivel így,
kivel másképp.
Veled – gyümölcsként,
velem – virágként.
S a nincs tovább,
a netovább,
tudod-e, mi a netovább,
hol is van az a netovább,
hol lefonnyad a kéz s le a láb?

Odébb van az, bizony, odább,
míg mosolyodból árnyék
nem terül, lombnyi legalább,
ne ordíts addig,
várj még!

Kérdezd a régi lányokat,
kik már rég asszonyok lettek,
s mint a csecsemő-szoptatást,
téged is elfeledtek,
kérdézd, s azt válaszolják:
Harminc éve, hogy
nem volt eső...

Gyógyszeren élnek,
lábaik fájnak,
lábaikat,
a régi csinosakat
húzza már, szopja már be
a salak,
a temető.

Hogy a fény elhagy?
Csak te ne hagyd el!
Beteg vagy? reménytelen vagy?
Fazék-nagy reggeli Nap kel
hűvös kompóttal,
erőlevessel.

Dolgodat végezd, s mi nem a dolgod,
mi erőd szívja csak, attól boldog,
vesd el!

S dolgod – az egész világ.

S mint féreggel teli ág,
ha kegyetlen is,
ha reménytelen is olykor,
végezd te kérges reménnyel,
kegyelemmel!

TÉLI ALKONYON

Ilyenkor, ködös, téli alkonyon,
olyan, mint mikor szemem lehunyom,
ahogy nézek az ablakon kifele,
s a köd úgy fog körül, mint halk zene,
mint gomolygó, tej-színű illatok,
mint mikor, rég, mezőkről, állatok –
tehenek billegtek hazafelé,
port gomolydítva az utcák fölé...
Nézem, nézem az utca tej-ködét
az ablakon át – szítál már a sötét –,
s közben hallgatom azt a halk zenét,
mi bennem sejdül – ó, régi nyarak!
elhagyatottak, s én is elhagyatottak
titeket! mégis tüzetek olvasztgatja
miként majd kint –: bennem, most, a havat!

De szép is voltál, én gyerekkorom!
Nem emeletre zártan – szabadon,
szabadon és szilajon nőtem én,
s mi köd most: fény volt minden, csupa fény.
Mi hatalmas volt, akkor, ott az ég!
Nem hinni – megélni lehetett Istenét:
naponta Benne éltem – oktalan
kölyök-állat, de kinek értelme van;
mint Ádám s Éva a bűnbeesés előtt:
nem szégyelltem a meztelen Időt,
mely végtelen volt, mint a Szeretet,
amiben fogantattak mindenek.

Ilyen naiv az Éden lehetett!

Naiv s boldog...Vagy csak most gondolom,
érett fővel már, sok-sok fájdalom
kráterétől hegyvidékké válva,
innen nézve vissza a sík tájra?

Meglehet. Mert még átkoztam is.
Az a kép mégsem torz, mégsem hamis:
minden idegem úgy rezdül ma is,
hogy perli vissza, perli örökét,
ami övé volt: a való mesét,
hol föltámadni lehet, sőt muszáj,
s a munka – játék, s a csoda – szabály.

SZŰKÜLŐ SZEMMEL

Egy hete még a tenger,
cigánylány-sirályok rikoltozása,
homokpart gyehennájára vetve
testek kagyló-kitárulkozása,
combok közt gyöngy-ígéret,
csalánzó sötét moha,
az örökkön-örökké várlak,
a tiéd-nem-leszek-soha.

Szítja szomjad a sós szél,
de szemed egyre szűkül,
és szűkülő szemedben
minden nő egyre szőkül,
már nem lányt keresel régen,
mégis mind lánnyá válnak,
bőrük feszes, nem rontja
ránca tapasztalásnak,
mint elsőt, mind úgy nézed,
miként az Örök Évát,
s nem tudod: öregedés ez
benned vagy fiatalság.

A HAVAZÁS MÖGÖTT

Kíváncszom el e hóesésből
– nem is nyárba: –
gyermekkori télbe,
félve nézem ezt a vad kavargást,
félve,
félve.

Tél bennem is.
Mogorva a kedvem.
Ments ki innen, gyerekkor hava!
Mikor ropogós, ripők hidegben
röpített széllel a
korcsolya!

S korcsolyával aztán a tanyára,
rokonokhoz, a jeges úton...
A pusztának ködfal volt határa,
s túljutottam
minden ködfalon.
Hová lett a régi sok rokon?

A vadvizek fenéig beállva...
Csatangoltam térdig csatakosan
fácánok
rozmaring-léptén járva,
s alig vettem észre:
este van.

És az esték!
Hímes téli esték!
A kis szoba szinte fölrepült,
szikrázott a csillaggal kivert ég,
Dávid
Jézuskának hegedült.

Mese szólt: háborúk, végrehajtott,
a csepp kenyér meg a nagy árvizek...

Nagyanyám
főtt kukoricát majszolt,
buggyant gyakran
a borosüveg.

Mi kicsik, lestünk elefánt-fülekkel,
a varrógép bele-belehadart.

Tél volt akkor is.

Más volt.

De volt egyszer.

Most mindent barbár havazás takar.

Nők

Mint lepkének a sima üveg,
ha nekirepül s rajta át nem juthat,
akkora titok és akadály vagy
előttem, mit nem fejthetni meg.
Elnézem alvó párnán a fejed,
vagy fűben, ha nyugágy öble ringat,
s érzem, olyan fölfoghatatlan vagy,
mint lepkének a sima üveg.

Ilyen minden asszony. Bogártól is félnek,
pedig bátorságuk hősöket lebír.
Könnyükben is hatalom s ígézet,
míg fiuk ölükbe viaszasír,
tartják az eget fölénk s a Földet
megtartják termőnek – s szemfedőnek.

ARCOD

Ha a te arcodra gondolok,
minden más arcot eltakar már,
és mindig megadatik nékem
az arcod,
s fénylőbb a fényarcú lányokénál.

Ha a te arcodra gondolok,
benépesül zárka-magányom nyomban,
mert mindig befogad,
befogadott
tárt asszony-arcod számos bajomban.

Ha a te arcodra gondolok,
szeretnék végtelen Bach-fúga lenni,
s minden falon és
távolon át
feléd ömölni, hozzád-ig-zengni!

HA MARAD ÖRÖMÖD

Az ég havat zihál.
Ikrásodik a fény.
Darvadozik a táj.
Felsír e költemény,
akár egy csecsemő.

Lehull a szürkület.
Alig virradt a nap,
s egyszerre este lett.
S még nem is láttalak –
rögzött későnkelő.

Menned kellett korán,
hogy értekezletek,
viták, csaták során
öröld idegzeted,
fogyaszd energiád.

De jössz már, jössz hamar,
hisz íme: este lett.
A szél havat kavar,
a szél körülsziszeg,
a szél arcodba vág.

A busz mindig tömött,
a cucc mindig nehéz,
ha marad örömed,
az a megérkezés,
hogy itthon, újra, itt,

itt, hol gond kívül gondra,
hol újabb munka vár,
meg egy versek bolondja,
ki iszik, kiabál,
bár óvnák karjaid.

GYŰRŰ NÉLKÜL

Jegygyűrűmet elnyelte a tenger,
játszódnak vele bakfis halak.
De véle a szerelem nem veszett el,
gyűrű nélkül tartasz s tartalak.

Jelkép volt? Vagy csupán kérdést tett fel
az őselem: látná, mi marad?
Szabad hűségben, meggyűrűzetlen
lettem társad, s így tartottalak.

Szabad hűségben, meggyűrűzetlen
rég tartasz már s én rég tartalak.
Válassz engem mindújra, szerelmem,
s mindújra téged választalak!

SZEMPILLA-RÁCSOK MÖGÖTT

Rohannék most, de csak ülök,
súlyosan, mert itt ülsz te is
bennem,
trónolsz szememben,
szempilla-rácsok mögött,
rab királyné a tenger zöld trónján,
hullámhegy-hullámvölgy taraja renget,
fogoly a tenger is,
szemüregemben
örvénylik szempilla-rácsok között,
átcsap a rácson és lecsorog, –
foglyom a tenger
s én foglya vagyok,
s vagy te, vagy mindkettőnk foglya,
rab királynét – rab tenger trónja
renget a tenger rabjának tróntermében, –
ülök most súlyosan,
pedig rohannék,
bezárult kagyló a tengerfenéken,
s ha már így, valami szépet szeretnék
mondani legalább neked, de spongea
az agy is, megszívódva
keserű tengervízzel,
eláraszt a víz
keserű ízzel,
moszattal, maszattal, remeterákkal,
kagylókkal,
magukba zárt csigákkal,
találnék legalább egy tengeri
liliomot, vízi rózsát, hogy át-
nyújtsam sóvár rádcsodálkozással,
de csak tintahalak, szépiák,
ahogy rohannék most, de csak ülök,
míg rab rabtartóként
trónolsz te bennem,
szempilla-rácsok mögött.

MIHEZ KEZDENÉK...

Mihez kezdenék két szén-szemed nélkül?
Föld-mélyből parázsló antracit,
s fölém ha az ég láp-tengere kékül,
vakít, akár a láng-Nap, úgy vakít.

Mihez kezdenék mély láp-öled nélkül?
A láp-rózsa szabadon lengedez,
de ha beporzom, bugáját hagyja ékül,
s ártéri magként múlt időt felez.

* * *

Vicsorgok rád, mégsem bántalak.

Véreb fogam csattanna szép nyakadra.

Az volna ám

mennyei pillanat!

Ezért ne hagyj magamra.

AMÍG ÁTFORDUL A NAPTÁR LAPJA

Szemed rám virrad, s lassan
szétárad bennem a reggel.
Szeretem, mikor lekattintod
fejem fölött a holdat,
s útjára indítod a Napot
tekintetteddel.
Borongós ilyenkor a lélek odva,
csupa nyirok,
latyak,
harmat.

Szeretem, ha felragyog fölöttem
haláltól eloldó
nagyhatalmad.
Meddig még, meddig
ez a kegyelem,
ez a szentség?
Nélküled-órákon
nélküled-karaván
az egész álló nap,
nagy egyedülség.
Törmelék-idő termelődik
a homály piszkos lepedéke alatt
nélküled
estig,
mikor a csillagok hínárja közt
a hold ladikja
megfeneklik.
Az hoz meg újra,
a hold ladikja
csillagok hínárján fönnakadva.
Villanyfény szítál szép homlokodra,
s átfordul susogva
a naptár lapja.

VÉREDNEK VOLT IGAZA

Ajándék ez az ősz,
ezek a birsalma-sárga éjszakák,
ajándék
szemed rebbenése is, ha
megfodrozza a világ
mind északibbra forduló szele,
mert úgy vagyunk,
mint akik nem sokat várnak,
tenyerünk teli mégis
mindújra simogatással, dióval.

Álmodó vérednek volt igaza, mikor
tisztulván, tavaszunk betetőztén
 azt súgta:
 kezdjünk bátran a nyárba,
s miattad, éretted, most, lám,
 az őszt is megszerettem.

BIZTATÓ

Ég vörösen a vadszőlő levele,
 édesen csordul
 az érett szőlő leve,
kapatos darázs a Nap, már nem szúr,
 sugár-lábakkal markolja az eget,
 míg aláfordul.

Hidegek jönnek, kedves, de ne félj,
 kívül-belül ha csonkol is a tél,
 lesz még erőnk ragyogni
 kimájusultan,
 mint valamikor,
egymásra hulltan.

Láttuk már az eget
 elpernyehedni,
aztán meg a Napot
 kipenderedni,

s mit kellett, tettük,
 megtettük együtt,
mi kellett, időn túl,
de mindig megjött.

Most már ti, gyerekek,
 repüljetek,
de előbb egyet
 körözzetek

megperzselődött
fejünk felett
hullámozó, fiatal remegéssel!
Ne gondolj,
ne gondolj még,
kedves,
a téllel!

Ósfa

Szerettem volna lenni én tölgyfa,
de gyermekké tett a sors helyette.
Nőtt mellém, hogy óvjon, egy asszony-fa,
olyan, ki mélyen markol a földbe.

Miként rám, úgy rakták a fészket
ágbogain a madarak.
Egy percem mellette el nem enyészett.
Nagy nő lett, nagy asszony is maradt.

Szórja lombjait a vén tölgyfa,
ráhajtom hűvé lett fejemet,
s ő, mintha ölébe takarna,
hullatja, dönti rám a levelet.

Áldozom asszonyom nyirkain végsőt,
áldozom, s álmodozom,
hogy újra kezdenék minden hétfőt
mellette minden vasárnapon.

KÖNNYEL ÉS IRGALOMMAL

Csak a sok ember lehet szép,
de köztük legszebb az egyetlen.
Uram, engem miszlikre szedj szét,
ám maradhassak mégis egyben.

Legyek mindig egynek bolondja,
de bennem ő százakat lásson.
Cseréljem föl az egyet sokra,
de az az egy szívmélyig ásson.

Legyek számára regiment,
ki egy kardsuhintásra él, hal,
de egyetlenülként élje meg
sorsom könnyel és irgalommal.

MAGASZTALÓ ÉNEK,

melyben az öregedő költő nagymama-feleségét udvarolja

Gyönyörű vagy!

Hogy mondjam hitetőbben,
hogy végre tudjad,
te vagy a legszebb nekem?

Kóstoltam szőlőt én,
cukordinnyét,
kóstoltam gránátalmát,
de mind közt a te ölelése
volt a legédesebb.

Salamon királlyal énekellek,
ó édesem,
mert a mámorító asszonyi nedvek
ronthatatlan oltáron párolognak,
s előttük térdepel
koldus és király.

Koldusa vagyok én a szerelemnek,
nem tudsz annyi adni belőle,
hogy ajkam megelégedjék,
s nem tudsz oly keveset sem,
hogy királlyá ne tégy általa
nyomban.

Zsibognak érzékeim,
terád vágyakozom én akkor is,
ha tudom: békésen olvasol
a szomszéd szobában.

Ó, ha be tudnék telni veled,
közelebb kerülhetnék az Istenséghez,
kinek számomra
te lettél legtündéribb
lenyomata.

Asszonykám!
Ki teszi azt, hogy
negyven közös évünk múlt immár,
s egymástól néha messzire kóborolva is
egyre jobban imádlak?

Hasonlítalak még ma is
a szűz őzgidához,
melleidet a Gileád hegyéhez,
minden sejtéd mint hársmező ikrája,
minden sóhajtásod az érett
őszibarack kesernyész ízével leng át,
közelséged hegyi havazás ózonja,
légszomjat okoz a messzeséged.

Szeretnék a zsebemben hordani mindig,
hogy különségünk
simogatásnyinak hasson,
hogy sújtani is képes kezem
csikóhajadban turkálhasson,

megtartó vagy, mint a bölcső,
erős vagy,
mint a koporsó,

szerelmem:
egyetlenül tudó asszony!

A ZSIBBADT ASSZONY ÉLESZTÉSE

Éledj meg, éledj,
szép Görög Ilonám,
csináltatok néked
olyan utat,
reggeli álmodból
mikoron felserkensz,
egyik ága gyönggyel
pergő vizet hányjon,
másik ága vérrel
illó kölest hányjon.

Mikor a pezsgő víz
az orcára csöppen,
tudjad, hogy szeretőd
nélküled, a ködben.
Ha a piros köles
táladban megcsendül,
tudjad, hogy szeretőd
nélküled, egyedül.

Indulj akkor útnak,
szép Görög Ilonám,
utad ne nézd, hosszú,
utad ne nézd, keskeny,
pipacsló ösvényen
indulj kedvesedhez.

Adnék én rád akkor
fejér viseletet,
kin az angyalok is
csak irigykedjenek,
adnék én rád akkor
rojtos selyemkendőt,
hogy állhatnál méltán
ördögök előtt is,
és szüzek körében
helyed elfoglalnád.

(Ezt énekeltem én,
mikor ájultából
keltém violámat,
mintha félálmba bul,
s valék érte oda.

Útamon kátrány hull,
de csak őt érhessem,
méltán dédelgessem,
nem kérek mást díjul.)

ENGESZTELŐ

Az elapadhatatlan édes dallam
szám sarkában – te vagy. A hajdani
szilvalekváríz, ami ínyemnek mennyei
manna – te vagy.
Boromnak szeszfoka,
amitől megrészegegnem oly jó – te vagy.
Éjszakámban a hold pirulája, hogy
kibírható legyen
az álmom – te vagy.
Hajnalom pintyőkéje, aki hangjával
ájulatom pókhálóit tépdesi –
te vagy. Termő szamócabokrom, málnabokrom
kietlen sívó homokban – te vagy. Nevem
aláírásjoggal felruházott egyetlen viselője –
te vagy.
Ki szóra bírja egyaránt
a lélek legmélyebb üregeiben
cseleit szövő fondor magányt és a
mindenséget –
te vagy...

Hát mit akarsz még?!

APÁM KERTJÉBEN

NAPÁLDOZÓ

apám kertjében,
elhalt a kaszasuhogás,
égi vér ragyog a levélen,
s mint Krisztus sebét szent Tamás,
megtapintom a vén fák kérgét:
körte, meggy, szilva, őszibarack;
apámat régen eltemették,
de fái gyümölcsöt ontanak,
nem vagyok apátlan velük mégsem,
ki elment, ím föltámadott:
Őt látom a varasult fényben,
ahogy hiánya fölsajog.

NEM ÉRTETTÜK MI

egymás nyelvét,
igen-re nem csattant, nem-re igen,
míg meg nem gyötörte az öregség,
(gyötörte s törte is istenesen),
s Isten kinek a száján volt mindig,
akkorra lelkéig ért már, határ
nélkül elöntötte, a szívéig,
megcsendesülten Istenben állt,
gyámoltalan és halálig fosztva,
akár egy almafa szüret után,
csupált ágakkal meg-meginogva,
nem keményen, büszkén, mint hajdanán.

EKKOR MÁR

beszélni tudtunk volna
emberi nyelven, két gyötrött magyar,
ekkor már hinni is tudtunk volna
egymásban, értvén, hogy ki mit akar,
főzhettünk volna pálinkát *együtt*,
ültethettünk volna csemetefát,
oszlathattuk volna a bajt, mi felgyűlt,

meghányva-vetve, hogy kinek mi fáj,
akkor már *család* is lehettünk volna,
apa és fiú, az *ő fia*,
nem külön borongva, csatangolva, –
ám ekkor kellett épp meghalnia.

KEMÉNY VOLTÁL, APÁM,

konok és zsarnok,
neved csak hallotta, már sírt anyám;
hajtott a féktelen indulat, hajtott,
s ha értél, hát hová, egyáltalán?
Legdrágább kincseid világnak szórtad,
pátyoltál limlomot, gizgazokat,
virágaid, ha voltak, koholtak,
eltapostad te a virágokat,
ki voltál átok ránk – dúlt életeddel
voltál az magadnak százszorosan,
hová értél hát, féktelen ember,
csőd-ember? Odalent nyugalmad van?

BÁNT EZ A NAPPÉNY,

most, februárban,
takaróznék most ködökbe inkább,
vacognék inkább most hósubában,
szívnék bár köd-füstöt, mint cigarettát.
Így illenék ez hozzád, apám, most,
s hozzám is, ki végre előcibállak,
hisz maradt utánad akkora káosz,
füst és köd, azon át ember nem láthat.
Hiába akarnék én rendet tenni
dolgaiban, miket félben-szerben
itt hagytál – millió törmelék, semmi
nem maradt utánad egészben, egyben.

TE, AKI PAPOK KÖZT

nevelkedtél,
hogy csúfolhattad meg így az Igét?
hogy csúfolhattad meg a Teremtést?

Égre kiált ez a tenger MIÉRT.
Lázadóvá tetted egész családot,
s röhögtél, amikor karóba dőltek.
Lettél az Úr szemén akkora hályog,
amelytől nem látta ő sem a Földet.
Maga az Istent keverted hírbe
léteddel előttünk, feloldozást
ha tőlünk kapnál is – Ő megbocsát-e?
Kék villogás az ég, az Úr-palást.

ÉLVE LOPTAD EL

magadat tőlem!

Ha háborúban halsz, meggyászollak,
s fényesen élhettél volna időmben,
mert valahogy mindig élők a holtak.
Ha infarktust kapsz fiatal korban,
bika öklel fel, vagy vonat gázol,
vagy bárhogy végzed is: bármilyen sorsban
jobban megnyugszom, s így nem hiányzol.
Élőt gyászolni s préselt ajakkal
hallgatni évekig – micsoda szégyen!
Bármi halált halsz fiatal korban –
fényesen élhettél volna *időmben*.

FEJEM AZ ÖKLÖMÖN,

cigarettám

parazsa hányadszor ég a kezemre!
Fiam van, lányom, egyetlen mátkám,
s hitem, hogy nem szorulok kegyelmükre.
Apám, mint magzatot, én szüllek téged
azzal, hogy dolgaid, arcod bemérem.
Kisdedem vagy már, kit mindentől féltek.
Futkározz hát bennem pitypangos réten.
Étetlek szívemből. Italod: vérem.
Te élsz föl engem már vétkeiddel.
Vétkeidet, apám, ím, megítéltem.
A többit döntse el maga majd Isten.

ODA A LEGENDA...

Föleszmélünk,
fölláll a fű is, ha megtaposták.
Fiak, apák, így, egymásból élünk,
s egymás ellen, mint barbár hordák.
Napáldozó apám kertjében.
Elhalt a kaszasuhogás.
Égi vér ragyog a levélen,
s mint Krisztus sebét szent Tamás,
megtapintom a vén fák kérégt:
körte, meggy, szilva, őszibarack.
Apámat régen eltemették,
de fái gyümölcsöt ontanak.

SUGARAK ERDEJÉBEN

Öcsémnek szeretettel

Apám elment, ment hegyesen,
gőggel karózva,
rigók szórta krajcáros füttyöt
nem hozott, sem kisnyulat zsebében,
zöld csillagait sosem hozta
haza szemében.

Anyám gesztenyelomb-hajában
megfészkelte a bánat,
fészekben két
csipasz galamb,
takarták gesztenyelombok,
rengették gesztenyeágak.

Deresek – fogynak a lombok,
fagyosak – törnek az ágak,
el-messze már a
két vadgalamb,

sugarak erdején vernek a szárnyak,
vissza már nem találhatnak,
vissza csak temetni járnak.

Anyám,
mint fazekad,
szemed is kilyukadt:
mint a csöpp, csendben
buggyan,
gyúl,
cseppen
cseppre-csepp-tekinteted –
robajló-mázsás mégis
e csend.

ANYÁM HAJDANI ÉNEKE

Anyám, amikor énekeltél,
vagy csak dudorásztál magadban,
olyan volt, mintha égre szállnál,
s pilléző szárnyakon vinne a dallam.

Hol már a hangod – hol vagy magad?
Riadó szívvel nézek utánad.
Elég volt egy hamis cé-pillanat,
s csillagok bogába akadt a lábad.

De engem himbálnának még a hangok,
azok a hangok, miket te tudtál.
Kattog a kis varrógép, kattog,
mintha most is fölé hajolnál.

Kegyetlen kíséret szopránodhoz,
de már az is elmesszül, hallod?
Fiad sírodra orgonát hoz –
mama, csak még kicsit tartsd azt a hangot!

ÉDESANYÁM!

I.

Édesanyám, te remek nagyasszony,
mért voltam én mindig
zavarban véled?

Tán mert a remek nagyasszonyokat
sohasem szívelhettem?

Annyi megaláztatással vert meg
minden uraktól-vett gesztusod,
hogy az még ma is
hegesedik.

Választékos kalapod számomra
kendő helyett
tehénlepény volt csak
a parasztmiséen!

Nem egy helyütt kerestük mi –
s főként
nem egy helyütt találtuk meg
az Istent,
édesanyám!

II.

Anyám, ó, a te kislány-lelked...
Anyám, ó, a te vágyakozásod...
Anyám, ó, a te árvaságod...
Anyám, e földön nem volt szerelmed...

Anyám, a te nagy „megmutatásod”...
Anyám, ki férfiakat bírtál valaha le...
Anyám, ki szabadságodba haltál bele...
Anyám, te áldott, anyám, te áldott!

Anyám, te, aki budira jártál,
Anyám, te, aki herceget vártál,
s helyette lett két csibész fiad...

Anyám, te, aki mindig kiváltál,
s többre nem vitted a magyar nótánál,
Mária, a Boldogasszony
körébe fogad.

ANYÁM A BABONÁK KÖZT

Szegény anyám a babonák közt
érzi igazán jól magát,
Jézus-szíve és lidércnyomás
egymás mellett békésen megfér,
azok közt tud csak eligazodni,
mint akit folyton csal a világ,
s megpihen nagysodrá, téres vizeknél.

Bántja sok hivatal, s ő olyankor
Márit látja, a vén boszorkányt,
rögzött hiedelmei alatt
nem tud már soha kiegyenesedni.
Irtózik mindentől, hiszen szívének
mákony minden, mi ellene munkál,
legirtózatosabb mégis: a semmi.

Kapaszkodik hát fűbe, fába,
legvégül majd ama nagyharangba,
s pompa nélkül és felhajtás nélkül
el is jön érte, tudom, az Isten.
Szegény anyám a babonák közt
érzi csak: jutott valami rangra,
s aggódik mégis: valami földit
magával hadd menekítsen.

KENYERET ANYÁM ÚGY ESZIK

Győri Lászlónak

Kenyeret anyám úgy eszik,
mint aki folyvást éhezik,
s darabkájáért, ha lehull,
pokol jár irgalmatlanul.

Narancsot anyám úgy eszik,
mint aki közben vétkezik,
mint aki lop, bár nem zsebes,
s fél, hogy valahogy rajtaveszt.

Anyámat a gondok úgy eszik,
harapja, rágja mindegyik,
tépdesik, bár csak csöpp falat,
hogy rajta naggyá hízzanak.

KÖZNAPI CSODA

Csodásat láttam!
Halott
asszonyt
kivirágozni
csitri lányban.

Banális.
Mégis
ütötten álltam.

Mert csak virágzott,
elővirágzott,
ki maga már televény lett:
a halott
asszony
a csitri lányban.

S egyik
a másiktól fénylett!

ÖREGJEINK: AZ ÖREGEK

Öregjeink,
az öregek,
a vének, aggok, esendőek,
öregjeink,
a remegők,
a bunda-mamuszos-szívűek
itt topognak a ház előtt,
vagy a gangon, hol süt a nap,
elhányt fillérjeinkért ők
mint kincsekért, lehajlanak,
öregjeink:
az öregek
megbecsülik a percekét,
míg mi herdáljuk napjaink,
nekik minden perc visszaint,
s visszaintenek mind az évek,
mert szegénykék, ők olyan vének,
öregjeink:
az öregek,
ők olyan aggok,
esendőek,
velük már minden megesett,
csak az a végső,
csak az várat,
csak az a vég,
csak az nem várhat,
botlanak mindig közelebb
kiszolgáltatva, szívig fosztva,
minden göröngyben megbotolva,
botolva mindig közelebb,
ahhoz a végső pillanathoz,
ami majd végső nyugalmat hoz,
kisebbek, mint a gyerekek,
mégis bennünket féltenek,
mégis miattunk imádkoznak,
kik helyükre hullunk maholnap,
öregjeink:
az öregek.

NAGYANYÁM IMÁDSÁGAI

Ti voltatok az imádság,
ami a gyötrött ember lelkét élteti,
nem a Miatyánk, nem a Hiszekegy,
amit kívülről kellett fújnunk.
Ám amikor te azt mondtad:
„Három csöpp vérét csöppentették,
az angyalok fölszedték” –
látta az ember az angyalokat
(a betyárok vérét is így szedték fel
a tanyasi Juliskák hajdan,
s hét halálos büntől megmenekedtek);
és mikor róka futott át a kerten,
vagy nagyapám a közös ágyban oldalba bökött,
hangodat kissé fölemelted,
krákoktól egyet és annál eltökéltebben
mondtad tovább
(lehet, hitetlenül)
a megváltó ígéket.
Jobban szerettem ezt, mint a hivatalos
imákat, ezek közben még
nagycombú tested fölött is
glóriát láttam,
s könnyebb volt az elalvás,
könnyebb volt eligazodnom
ördögök-angyalok
között.

ANYÁM SZAVAI VALAHONNAN

Kisfiam, csak törd a diót!
A dió megszáradt, meg kell törni.
Van közte rossz is, a többi jó.
Ne érdekeljen a ribillió,
neked már sehova se kell menni.

Neked már elég, amit éltél,
elég bőven, mi megadatott.
Tudom, a világtól mindig féltél,
de látom, szemed ragyog.

Tudom, a világ volt mégis minden,
úgy játszottad, mint hajdan Bokát.
Félszege, hittel, vad-szelíden,
s együttérzőn is mint jó barát.

De burjánzó lelkeddel mit kezdeni
nem tudtál, édes fiam!
Én örülök azért – tengve lengtél,
de nem halsz szomorúan.

Én elsirattalak már régen,
bocsáss meg nekem, de győzől,
a Pál utcai fiúk már az égben
figyelik, hogy szüretelsz minden őszön.

S körötted dió van és gyerekek.
Ne haragudj, de fel te sem nőttél.
Így szeretlek, fiam, Isten veled,
nem találkozunk már többé,

csak amikor Őbelé oldódsz,
csak mikor minden dalt elfelejtesz,
s amikor, ha szólsz, végre jól szólsz,
s magadért s Anyádért könnyet ejtesz.

– Anyám! – kapok utána, ám elfoszlik,
magamra hagy az élő halállal.
S én újból elcsavargok, mint eddig,
de most már lelkemet járom napestig,
s hűsölök Isten hús lugasában.

1943. MÁRC. 19.

Hadak vonultak, de a csillagok
szilárdan tartották az eget –
megszülettem.
S most úgy vagyok,
mint a fellegek –
lenni és nem lenni lettem.

Hol összeállok, mint a párafolt,
hol szétszóródok
s esővé válok.
Hol láttatni engedem
a Napot,
hol locsolom a szomszjas világot.

De a legszebb, ha szivárványként
megfelezem a mennyet:
a Nap is ragyog gyémántként,
s könnyeim is
peregnek.

HOGYAN SZERESS?

Szeretned engem nem akkor kell,
mikor én is hitben csodállak –
akkor kell a szereteted,
mikor a kintől meg se látalak.

Amikor ki sem látszom a szennyből,
akkor simítsd meg arcomat.
Csak akkor maradhat tenyereden
szerelmes pecsét-lenyomat.

Mikor rajongok, észre se vedd,
de tudj róla, ha bunkóz a bánat.
Akkor kell a szereteted,
ha megadnám magam már a világnak.

Amikor törpék barackja a fejemen,
amikor rohannék béna lábbal,
amikor alázottan, verten
egyezkednék már a halállal.

Akkor szeress tavaszba újra,
akkor legyél óvón mellettem,
különben riba vagy, ki imádtatja
magát, s úgy nem lehetsz
a szerelmem.

ÉGGEL TELI

Blúzodat csak akkor nyisd szét,
ha megemtetsz éhségemben.
Lábodat csak akkor vedd föl,
ha angyallá tett szerelmem.

Szívedet csak akkor nyisd ki,
ha megférünk benne ketten.
Lábodat csak akkor tedd le,
ha elégtünk pernyehedten.

Hamvainkat szél kapdossa,
lepedőnket libegteti,
egy a világ széle-hossza,
és mi éggel vagyunk teli.

PENNÁM IS SZÁRADT

Daliás dákóm
hiába meregetem,
strandon a nőket
hiába méregetem,
a múltak kútját
hiába meregetem,
csak füstöm eregetem,
pennám is száradt,
hiába emelgetem.

Ki voltam hajdan
rosszcsont siheder:
az áldott szépkor
vajh mikor viszen el?
Avagy az aggcsont
szalmán is kitelel,
halált is kihever?
Ki meg nem állhatott,
ím, jobb, ha elhever.

EMLÉKEZÉS KUTYÁM MELLETT

Olyan jól esik beletúrnom
kutyám durva
nyakszórébe,
mint első szeretőm sötét hajába,
ki immár rég az enyészeté.

Cicikéjén is serkent pár szőrszál,
s én nagy-vigyázva
pengetgettem,
mint lanton méla húrt,
nehogy a kelleténél
nagyobb fájdalmat okozzak,
s nehogy meghallják odakünn.

Jól esik most beletúrnom
kutyám durva
nyakszőrébe –
mintha a próféták szakállát
simogatnám,
s mosolyognának az angyalok.

MEZTELEN TAGOKKAL

Nagy lakodalmaknak
nagy böjt
a vége –
én édes fegyverem,
jösszte élémbe!

Nem akadt föl rajtad
csak egy-két asszony,
ki hat cseccsel csüngött
egy fél Picassón.

De már vallok,
vallatva szólván:
becézném,
cukorral csalogatnám,
de nincs az a puruttya boszorkány,
akinek kalapot emelne,
kókadoz,
bár jól volt nevelve.

Szégyeneimet szaporítja,
térdeljek, mint lövészárokban,
amikor jön, csak jön a
muszka,
de patron nincs,
vagy ki tudja, hol van.

S ekkor támad a kézitusa!
Minden háború szomorú vége.

S a tájkép csapzott,
földült,
kusza,
s az ember nem tudja,
mi végre

ez az öldöklés
puszta kézzel,
de egy marokban
Trója vész el!

Avagy győz? –
hisz Trója is győzhet.
S az lesz az apollóni ünnep,
ha majd végül a vizsályt elunva
meztelen tagokkal
elnyúl a parton
Spárta és Trója.

FELESÉGEM UTOLSÓ FOGÁRA

Eddig úgy volt: rágd meg, köpd ki,
s most jön a: nyeld, csak nyeld.
Üres lesz már szád, az édes régi,
múfogsor lesz, mit halálodig viselsz.

Úgy becézlek eztán: Julis néni,
gyerekkorom hány ily mamót ismert!
Hová tetted – régi fényképed kérdi –
a szívszaggató, húsmarcangoló fegyvert?!

Vajon a holtat protkóval temetik,
vagy meghagyják vitrinben kegyeletből?

S ki föl vágja idején ereit,
s ép fogakkal távozik az életből?

Drága kis társam, – utolsó fogadra
mondom: ízes vagy így is, s nem aszalt alma.

KATINAK, TÁG SZEMEKKEL

Édes csillagom,
most borzadok rád,
bőröm is kiveri
bőrödnek selymessége.
Édes csillagom,
most borzadok rá,
hogy egyszer vége lesz,
vége.

Téged kerestelek én,
s életem ráment.
Most, mikor rád találtam
szívemben bent,
mikor már test nélkül
egyesülünk,
kell lassan útra kelnünk.

Ezt el nem fogadom,
édes lelkem,
kell hogy valami
megoldás legyen,
te szilvalekvárt főzöl majd
a mennyben,
engem befogadnak a
sörfőzők,
hiszem,

s randevúzunk az égi
szederligeteken.

FELESÉGEMNEK

Tudtam gyöngeségedet,
éreztem nagy erődet –
édes asszonyom,
meghajlok
előtted.

Nem úgy, mint ahogy minden
néembernek kijár,
hanem mint királynő előtt
a király.

Neveltetted családom,
én meg
hol voltam, hol nem.
Mint rőzszeszedő asszonynak –
hátadon érkezett minden.

Mert szent a hátad, ami
annyi terhet kibírt.
Édesem, akkor nem sírtál,
kérelek,
most se sírj.

FORRADÁS A HÜVELYKUJJON

Itt véreztek meg másodjára,
(első a köldökszínór).
Ez kellett még a bigottságra,
mint mikor a tej habzón kiforr.

Mindenki kapkodott, az iparosház
tisztessége fenékre esett –
a varrónő Mariska, a Máriás,
szült egy hatujjú kisdedet.

Nosza, a doktort! Csak meg ne tudják!
Szent fogadalmat tett a bába.
S a doktorbácsi fogta a bicskát,
s benyesett a gyermek hüvelykujjába.

Megkeresztelni, hisz oly csenevész!
Nagymama hirtelen az ecetest kapta.
Pofimon szétcsorgott az egész, s
„Úristen, ez ecet! Szemét kimarja!”

De rögtön jött a szentelt víz is,
ami pont ugyanoly üvegben állott,
s ecetmart szememmel azóta is
marónak érzem ez édes világot.

Hát vérrel születtem s megvéreztek,
ujjamon a seb gyorsan beforrott.
Tőled kaptam, Uram, duplán kegyelmet,
bár tudod, micsoda hajcihő volt ott,
„a Sátán tette be lábát a házba!” –
szegény nagyanyám összeomlott.

Megbékélt aztán, s kunkori hajamat
vad, keleti kézzel markolászta:
„Édes unokám, nem szánom magamat –
menj a világba,
de emlékezz mindig nagyanyádra”!

BAKA VOLT, MAGYAR

Az este korma még nem hullt szememre,
de már homályosan látok.
Talán egy ilyen nap szállt le messze,
mikor megölték nagyapámat.

Délvidék, háborúk, ömlik a vér ott,
nem csak a szurony – ugrik a bicska,
föltáruul vörösben, mi addig kék volt.,
babáját sok asszony nem kapja vissza.

Mécset égetnék, ha volna mécsem,
ujjamat égetném rajta le érte,
mert lassan háromszor annyit éltem,
mint ahogy a sors néki kimérte.

Baka volt, magyar, hát kit érdekelt,
hogy lánya árvának születik meg?
Pedig a csillag akkor is égre kelt,
mint mikor megszületett ama kisdéd.

Csillagok, planéták, száguldjatok,
nagyapám, azért én itt vagyok, lásd.
Látnom kell, mint vesznek a magyarok
ma is – ki tette ezt a nagy rontást?

Csoda, ha éjjelem Valpurgisz-éj,
s boszorkányok, vadak táncolnak benne?
S rettegem, mit vet föl még majd a mély,
s hogy ránt le majd tán békák szerelme?

...Világosodj ki, elmém, hisz én
a fény fia lennék, mint nagyapám volt,
akiért a kis- és nagymisén
hajdanta bakfis gyertyafény táncolt.

LEGYEK MELLETE

Nem a csillag szúr a szemembe,
nekem kell kiszúrnom a csillagot.
Rejtőzik az ég fejedelme,
tábortüze most nem lobog.

Hamvába hull a mennyei térség,
villanyunkkal mi kacsingatunk föl,
pedig elektromosan szikrás a lég,
de most mi integetünk a Földről.

Csillagok, tőlünk ti ugyan mit vártok,
mi elégünk néhány perc alatt,
utánunk nem marad zsarátnok,
földet benövő fejfa csak.

Vagy fejfák vagytok ti is az űrben,
kárhozott arkangyaloké?
Nagyapám nem volt soha hűtlen
arkangyal – legyen egy mégis övé!

Kikérem neki, kiérdemelte,
egy fejfa ott neki ragyog,
magába ölelte Délvidék földje,
23 nyaras, ha volt.

Mi-mindent hagyott itt, mit vesztettem,
de legtöbbet mégis árvult anyám,
ki foszforos árnyék-karjába rettent
akkor is, mikor várt reám.

Árva volt ő is, mint kislánya,
árva gyerek, mint unokája,
árva, árva, világ árvája,
kinek csak az ég a hazája.

Talán őt látom, ahogy homályba
szúrom most szúrós szemeim...
66 évesen megyek utána,
mellé temessetek, szeretteim!

Legyek mellette homályló csillag,
a fényeskedés mindig bántott,
s kísérjük pásztorló bizalommal
a szanaszét szédelgő világot.

SZŐLŐBŐL, BŐRIG ÁZVA

Villámok tűzijátékát
láttam én gyakran
kölyökkoromban,
s nemigen érdekel,
ha a Duna felett
mesterséges fénycsóva lobban.

Az volt az igazi –
szőlőből bőrig ázva
trappolni hazafelé!
Egy kisgatya volt az öltözék,
s a keréknyomból
fröccsent a kovászos fekete lé.

Mert a Jóisten sütötte –
dagasztotta ott
világgraszoló nagy kenyerét:
jutott belőle karéj nekünk is –
rozstábla, búzatábla
lesunyta szöghajú, fürtös fejét.

Kerékpárokon,
hátukon permetezővel
munkából kivert parasztok siettek.
Nem volt flaszter ott –
tengelyig kellett
járni a táncot a kocsikerekeknek.

De hazaértek, s a világ
másnapra újból kimájusodott.
Ott voltam?
Benne voltam?
Tarló szúrt?

– Mintha nem is lettem volna
sohasem ott!

KÉT GÉN VAGYUNK

Ölj meg, ha nem igazán szeretsz már,
csak megszokásból.

A papnak is unalmas lehet
a kehelyből mindig egy nyelet bor.

Ölj meg, nem védem magam,
téged nem bántalak.
Fátum lesz ez, s legendám, ha van,
s ez lesz a láng és a salak.

Égni salak nélkül mi sem bírtunk.
Első napunk már salakot termel.
Ha sírtam, vajon azért sírtam?
S csak csucsujgatott telihold-melled?

Engem nem kell megértened,
hadd éljek szabadon – Isten bolondja.
De nevem rád róttam, el ne feledd,
s ettől nem szabadul sem pej, sem hóka.

Ölj meg, de ne alázz, mint én alázlak.
Teljék be a te akaratod.
Két gén vagyunk – elég egy emberpárnak
egy életre. S ha ki öl, az
lesz halott.

A TE SZEMÉRMES ASSZONYSÁGOD

Tisztelet feleségemnek, Kati-napra

A te szemérmes asszonyságod
olyan ékszer, mit sokan viselnek,
a te szemérmes asszonyságod
egyetlen csoda mégis szívemnek.
Ahogy te veted az ágyat,
ahogy te feltálad az ebédet,
ahogy te szítod a vágyat,
ahogy te zölddé szűröd a kéket.

Próbáltalak már sokszor
megfogalmazni, de elmozdulsz,
s az örököt annyi változatból
rakod össze, hogy soha el nem múlsz.

Maradj meg öröknek ezer alakban,
imádom szemérmes asszonyságod,
s vakuljon örökre minden vakablak,
de az én tükröm ne csorbuljon
soha, mely téged látott.

ANYA-HIÁNY HALOTTAK NAPJÁN

Kis Pintér Imrének és Aninak

Szükségem volna most egy anyára,
épp olyanra, mint édesanyám volt.
Szükségem volna mosolygására.
Csak néznék rá, s ő mindent tudna.
Ő is nézne fátyol-szemekkel.
Szája valami meleget súgna.

Így ülnénk hosszan, könnytelen.
Aztán kezét kinyújtaná,
térdre rognék,
és végtelen
sós cseppet hullatnék reá.

Mert könnyem akkor megeredne,
s bevallanám életemet,
s arra kérném, mentsen ki innen,
ha teheti, s ha még lehet.
Mert megértem, lám, a halálra,
de nem tudok elmenni, jövőnk titok.
Szükségem volna most az anyámra.
Hozzátok élém, szent angyalok.

ANYÁMMAL HAJDAN A SZŐLŐBEN

Édesanyám, jaj de vidáman
faltuk hajdan a zsíros juhtúrót
zöldpaprikával és kárminszín
üvegmeggyel!
Nagyokat kortyoltunk a friss vizű
bádoggödörből, aminek karimáján
körkörös horpasztások voltak.
A szőlőkacsok úgy hajladoztak
kötetlenül a tavaszi szélben,
mint ahogy – később láttam –
tengermélyben a korallak.
Rendje volt itt mindennek,
a raffiakötegeknek a derekunkon,
a szerelmesen átnyalábolt
szőlőbokrokknak, mik már
fürtjeiket hányták,
s a madarak röptének felettünk.
Édesanyám, lecsupált szőlőtőke,
már őszbe fordulnak a napok,
s csak egyszer hallhatnám még
felcsattanó nevetésed.
Hogy tudtál vinni
bennünket deréksajgásunk ellenére is!
Kantündértáncnak
tűnik előttünk ma a szoknyás bokrok
előtti topogás a forró homokban!
Édesanyám, ez éltetett téged,
amikor a májusi szellők
új bogot sodorintottak úgyis bogos
hajadba, amikor egyé gyűrődött a
millió szálú teremtés a hóben,
amikor kétszer beporzott nemi szerved is
mintha katicák csiklandozták volna.
Én meg mit szóljak? Barbár mód
ráléptem a kis katicára, mert nagyon csípte
pucér nyakamat a veríték.
De hát legtöbbször ártatlanoké a kínpad.

ÜRES ÁGYAD MELLETT

Üres ágyad mellé ülök.
Tudom, hogy ott vagy a szomszéd szobában.
Őrzöd unokánk álmát.
De nekem itt fekszel, ebben az ágyban.

Az nem lehet, hogy ágyad üres legyen.
Feltolul millió emlék.
Ficánkolnak, elernyednek, s az éjben
vonítani szeretnék.

Üres ágyad mellett ülök.
S ha egyszer üres lesz végleg?
Borzongok, szinte megérezem
örökös messzeséged.

Ha itthagynál... Ne tovább, ne,
vesznék utánad menten...
Most alszol a szomszéd szobában,
s már ebbe is beledermедtem.

KÖZKIRÁLYI NAGYSÁG

CSAVARGÓÉNEK

Arcod csalánnal veri ki a szél,
indák kötöznek, gáncsol a gyökér,
szemedbe szúr a sunyi falevél.

Azért is menni, sugár-szabadon!

Megkövült gnómok sakkot játszanak,
van köztük polgár, párttitkár és pap,
lehetnél, mint ők, kisisten és rab...

Mégiscsak menni, sugár-szabadon!

Kövek kivérzik lábad, szemed
porral köpik be a vagány szelek,
szorítsd markodba s őrizd a hited!

Tovább csak, menni sugár-szabadon!

Csillag-szemekkel vagy barbár-vakon
tovább csak, menni, havon és napon,
földet görgetni lábaink alatt –

Földet görgetni sugár-szabadon!

CAVATINA

Csontos égtáj ez, rimája télnek,
ködkontyot tűző, vénhedt, pogány,
hogy mint magamba, égre nézek:
latinná szült szép, barbár anyám.

Terem bennem a narancs idő,
pirulnak dolgos, vidám nyarak –
itt sunyi vágy, kény, vád, temető.
Ha falak dőlnek, Déva-falak –
nem fogy a sírás a Kárpátok alatt!

Itt ha tavasz, hát április az,
kegyetlen ünnep,
bukó panasz csak, dehogy vigasz!
büntetés, büntett!
virágkonfettis szél ha jó, pestis
nyomul vele,
még alig zöldül az ág, beleőszül
pár levele!

Latinmód mégis nyarat remélek.
Itt a tavaszra vérbükkös ősz jön.
Tiszta bort iszom, nem vagyok részeg,
bírom én, győzőm.

De nem latin már bennem az ének,
itt a nép sírva fogan s mulat:

Sej, valahonnan ma is elkések,
kocsisom tüzes lovat
kocsiba elől-hátul fogat!

HISTÓRIA

Nyelvem alatt
hány kriptabolt!
mennyi titok, halál!

Szememben visszafáj
a neandervölgyi arc
is,
s ha ásítasz,
föl-nem-tárt
– és friss –
csontokkal feketedik a száj.

TAVASZI KÉRDŐ- ÉS FELKIÁLTÓJELEK

Muskátlik és
gyerekfejek
kinyílnak az ablakokban,
a lúdbőrző vizek felett
sirályok árnyéka csobban.

Ilyenkor én, nyurga vessző
megeredtem, mindig nyíltam,
a füzekkel leveleztem,
s hulltam, sírtam!

Kirontott a bakszabadság,
gyenge gyöpön meghempergett –
ilyenkor a cigánymeggyfák
fejüket már szappanozták
a rét mellett!

S az árkok teliszaladtak,
kicsordultak, mint a szívem!

Ma bármikor felrobbanhat,
fojtás alatt
megrepedhet, meghasadhat
bennem itt benn.

Huszonöt tavaszom tellett
és az örömről
alig szóltam!
Csatangolnak szívem mellett,
komondorok fölcsaholnak,
morgolódva,
habot szórva
járnak bíbor ösvényeket.

Tavasz, tavasz! Mit hozol rám:
ítéletet vagy kegyelmet?!
Ha nem tetszik, öljetek meg,
de míg látok:
virágszóval menetelnek
szemeimben
az akácok!

ZORD EGEK

Bokor legelt az égzengésben,
bődülő fák alatt,
felhőkben, az Isten ínyében
villogtak aranyfogak.

Fák alatt,
szélben,
taroló ég alatt
bokor gyanánt rég én legeltem.
Nevettem, hogy mellembe dalt
jéggel tetovál a zivatar –
sebet sebre
kohányul vettem.

S ülök most az idő zengésében,
vonuló, zord egek
rakéta-dárdás seregét nézem,
és remegek.

Félek:
egy éjjel perzselt madár
potyog az útra:
így érkezik
a bitang horda:
s a rongy halál!

S végig a csöndtornyokon,
falakon,
ablakokon,
tenyeremen és homlokomon
megfejtethetlen sebek nyüzsögnek,
s mesterségüknek
címerként
üszökcstillagos hieroglifa-nyom.

S szívünkben elhever, mint a
bezabált hiénafalka,
a stroncium.

ÉN, TE, Ő

Azt mondom: ez,
azt mondod: az.
S emez: amaz.
Amaz: emez.

Ő csak hallgat.
Mosolyog.
Tört ad.

Azt mondom: ez,
ő is csak azt.
S amaz: nem ez.
Emez: nem az.

Te csak hallgatsz.
Kenyeret,
bort adsz.

MIT AKAROK?

Nem akarok én semmit,
amit az anyám ölén nem.

Nem akarok én semmit,
de a hold
véres az égen,
eldobott penge,
violák közé
valaki elvetette –
ki vetette
violák közé a réten?

Életem rostokra hullik,
indázik fölém a szégyen –
hogyan mit akarok még itt?

Csak amit anyám
ölében!

ANZIKSZ A JÓISTENNEK

Bizsergetem az éjszaka talpát,
felparázsló
cigarettával járok az emberidő
neon-rovaros rengetegében,
a 20. század
pavilonjában, fekete ég alatt,
kiszolgáltatva a napi kenyérnek, holnapi
dalnak,
befogva hibbantó tükrök kalitkáiba,
húgyköves
lovardákba hol zsokémánia pörgeti pálcáját,
a szót,
járom a rakéta-kakukkos időt,
az utolsó pavilont,
mindenem beszolgáltatva,
magam csak kiszolgáltatva,
kiszolgáltatva a viszonylatoknak, döglött anyag
kényének, kirakatoknak,
tudatom továbbá, hogy
az emberidő minden második napján
illetlen öröm tölt el:
nem borotválkozom,
valamint boldogságom még a jelen foglalatosság:
cigarettával bizsergetni
az éjszaka talpát.

SZENTENCIÁK – MAGAMNAK

Nem vagyok műszer,
mely ha kileng,
mérve mihaszna, mi mérhető:
nullára áll,
mert ez a rend – – –

Szemeink
eleven lencsék,
szavakat, csókot fölbontanak,
színekre szedik a legmélyebb
estét.

S a fényben maguk is
fölbomlanak.

* * *

Lehetnék költő, csont-hegyen
ködellő révedés,
de hát a fény csak megterem,
s a fény villan, ha megterem,
bár menten belevész.

Fény is lehetnék, holt elem,
hogyan nem ordítanék –
no de az ember mit tegyen?
életem hús s egy csont-hegyen
magát fölgújtva ég.

* * *

Időmet cigaretták
tüzes kései
darabolják.

Életem a Hely: tájaimra
ezer ösvény fut:
erező inda.

Nincs más és nincs kegyelem.

Madár ha száll,
nincsen alatta se föld, se ág?
jó:
nincs alatta se föld, se ág –
de mi köze cseresznyéhez a cserebogárnak?
csak mert egy fán terem?!

HA MEGLEP A DÉR

Ingedet
hullasd el, mint a virág a szirmát.

Maradj,
akár a mag,
pőréen, magad!

Égi vizekben termő aranyás
ráhasítja
a csönd tök-álarcára szád:
beszélj!

Hulljon a szírom,
hulljon a szádból a vér:

maradj,
akár a mag,
pőréen, magad,

csak azt ne add: az új virágbontás
titkát, ha meglep a dér!

EMBER VAGY MADÁR?

Szemem szűkül, zuhog rám az éj.
Sárkánytüdők, lombos fellegek
zizegnek és vörhenyes levél.
Eső ver és rőt levél temet.

Kávészsze és borospohár
dúcorog az asztalon. Magam,
kócsag forma ember vagy madár,
csörtetek az éj bokraiban.

Itt az éj, hát újra itt az éj!
Harcstateste hűvös, mint a sár.
Farka megcsap: rebbenek, futok,
kócsag forma ember vagy madár.

LEVÁGHATATLANUL

Arcotok előszobájában leülök.
Nem megyek be, Isten őrizz!
Arcotok előszobájában fogasok.
Arcomat leveszem, fölakasztom.

Arcotok előszobájából kimegyek.
Nem ülök ott, Isten őrizz!
Időtök ingajaként ott leng
árva, levághatatlan arcom.

ÁLLOK VIRÁGBAN

Bodzafaillatos szeleket érzek,
bodzavirágos nyarat várok,
hajolok jobbra:
leányra nézek,
hajolok balra:
asszonyra látok.

Őszből tavaszba,
tavaszból őszebe,
jégről vizekre,
vizekről
sárra:
vetem szememet
fergeteg égbe:
váltson pipacsba,
búzavirágba!

Micsoda forgás!
(hajolok balra)
teremtő Isten!
(hajolok jobbra)
tetőtől talpig
tajték a bodza,
verejték
csordul:
bodzafa habja.

Bodzavirágos szeleket érzek,
bodzafaillatos nyarat várok –
te boldog Isten:
alig hogy élek
s teremtő Isten:
virágban állok!

A VILÁG ÖRÖKBEOGADÁSA, ÖRÖK BEOGADÁSA

Ami az ujjaim közt átfolyik,
észre sem veszi,
és kezemmé lesz.

Szólok a vízhez,
szólok kövekhez, könyvhöz, késhez,
megsimogatom, kézbe fogom,
s megbújik mind a tenyeremben,
mintha egy bokros udvaron
ipiapacsot játszanának.

Nevüket
külön nem is tudom,
de mint ha rezegnek orgonaágak:
ők mozgatják
kezeimet.

Szólok hát nekik: kezem.
Azt mondom nekik: kezem.
Naponta elmondom nekik: kezem.

S ha már vén este lesz, két tenyerem
lassan
összecsukom,
mindüket
helyére hempergetem,
s hogy ne fázzanak az árvaságban,
mivel nevüket
nem is tudom:
nevemmel őket is
betakarom.

BÉKESSÉG NEKTEK, UTAK!

Békesség nektek, utak, békesség –
a vándor
így mond
esti köszöntést,
földet összespárgázó kötelékek,
benövő artériák,
erecskék!

Békesség neked, hegyi ösvény
valahol Németországban,
melyen egy asszony ment,
amikor arra jártam.
Ezentúl mindig ott lépeget –
azon az úton
esteledik.

Békesség neked, is Bugac homokja,
ezer csapása,
ahol egy éjjel elszedték tőlem a békét,
s hirtelen

fácáncsibék keltek ki bennem
s vérem bokrait betöltötték
csipogással.

Békesség nektek, utak, békesség
falvak nyelvőcsövei, városok
futóárkai, hegyeket mint Gullivert
lepányvázó serpentinek,
kapaszkodók, betonutak, macskakövek!
Ti mindennyelvű idegenvezetői a Földnek:
kísérjétek
az utazót
az öröm turistaállomásaira,
de ahol törik a fű mert a láz
laskává süti a rétet:
kongasd a szívét, kongasd, halál,
hogy bőgjön:
Bár az út ne érne véget!

Békesség hát nektek, utak!

EGY ÉJSZAKÁM 1973 AUGUSZTUSÁBAN

Fölriadtam:
epezőld hányadék volt az az éjjel!
Csak álltam ott,
pucér konyhakövön,
maga-utáló
meztelen
szégyen...

Fekete-fehér sok hideg kocka! –
s futárok röhögtek
sokkos királyon,
míg vigyorgott rám
személtlapáton
keserűségem mocska
mint amorf, sátáni macska.

Kirohantam a nagy augusztusba,
annyi csillag a kasban már nem lesz,
vasként csapódott
kezem szívemhez,
mágnessé tette volt ezer fájdalma,
láz-kondenzátor, széthasadt volna,
bolydult bent világnyi
elektron-méhes – –
és meredtem föl az Esthajnalra,
csontcella-rongy,
én,
ős csont-fotocella:

a rajzás királynője ő volt,
eleven fenség, világkirálynő,
delejes méz csorgott,
nyugtató-édes
sugárral kötözte szemem színéhez,
s mint megpendített száratag vessző,
hajlongtam,
tudatlan,
s rázott a hideg.

Orvost akart hívni egy
szegény jó öreg.

DAL

Mordulván, magamat
vigasztalom.
Kiterítenek,
hanyatt,
rücskös padon,
nevetek én
feketén,

takarózom földdel,
nem lesz több feketém,
piros-fehér-zöldem,
lesz csak majd
pirosam,
fehérem és zöldem,
fehéren,
magasan
leng e dal fölöttem,

mígnem az is hullva hull,
pernyéllő fogoly,
lebukó Nap
szárnytollából
véres pihetoll.

AKKORDOK

Harmincesztendős csupasz magzat:
kezem elszunnyadt
szuszogó kislány tenyerében.

Magzat – gömbölyödötten,
zártan,
ökölben.

Egy fényes mozdulat, halálos penge
vonaglik
a csont ökölbe rejtve.

A végső szabadság sugárnyalábja.

Harminc-esztendős csupasz magzat:
szunnyadj, ököl, maradj
örökre zárva!

SAUL

Rejtőzhetsz már tőlem, Istenem
– száz alakban mutattad magad!
El csak én nem bújhatok,
hiszen
megláttalak.

Lóról ledöntöttél, esztelent.
Tudom, tiéd,
nem magamé volt a gebe sem
ellened s – feléd.

Benned éltem, pórusaidd laktam,
s nem tudtalak.
El kellett szakadnom, lenni vaknak,
hogyan lássalak.

Mutattad lám magad száz alakban,
s bújnék beléd
újra: pórusaidd sátrát lakjam, –
de nincs többé BENNED, csak irdatlan,
feneketlen FELÉD.

BEFEJEZETLEN DOLGOK KÖZÖTT

Ülök befejezetlen dolgok között,
befejezhetetlen dolgok között,
tudván:
meztelenségre születtem,
meztelennek születtek engem,
lehántom hát magamról a fedőleveleket:
Íme a meztelenségem! mondom
s még ki se mondom,
új hám borítja fehér
nárcisz-csontom,
így ülök befejezetlen dolgok között,

befejezhetetlen dolgok szemétdombján,
 tudván:
 meztelenségre születtem,
 nárcisz-csontokból raktak össze engem,
 sietve lenyúzom hát a fedőhámot:
 Íme a meztelenségem!
 ordítok rügyező
 vérben,
 de állok máris
 új szégyen-vértben,
 befed a por,
 belep a köd,
 ám az igazság Szent Nagyhatalmát
 borzongva érzem,
 övé, övé legyek egészen,
 földetlen legyen meztelenségem:
 megmártózom tetőtől talpig
 fénylő halálban,
 fölnyitott koponya-kádban.
 jéggel és lánggal telt
 világ-szaunában,
 ülvén befejezetlen dolgaim közt,
 futkosva fától fáig
 befejezhetetlen dolgok rengetegében,
 s: Íme a meztelenségem!
 ordítom, taposva
 szedervérben,
 vadrózsabokrokra fröccsentve vérem,
 de kényszerzubbonyt szab rám
 a csönd,
 így ülök
 befejezetlen dolgok között,
 befejezhetetlen dolgok közt verődven
 csöndzubbonyban,
 úgy tűnik, ez már nyúzhatatlan,
 lehúzzhatatlan,
 áttetsző bár, mint a dermedt
 macskaméz, mi a gyümölcsfák sebeit
 bagolyszemek nagy, sosem-pillogó lencséivel
 sárgán tapasztja be –
 betapasztja sárgán.

LÁTSZÓLAG MUNKA NÉLKÜL

Szeretem az ilyen borulatot
így délután,
amikor hamut hint fejére a világ,
hamuszín fellegek lógnak
hamuszín állványzatok fölött,
s egyszerre halkan megered az eső.
Régi barlangok homályára emlékeztet,
denevér-homályra,
ahol állatbőrökön könyékre dőlve
elhevert a régi vadász.

Könyékre dőlve heverek én is,
mellettem rózsaszín-hártyás nyúzott állat –
a múltak.

Így múlik el ez a délután,
munka nélkül.

* * *

Aztán
lassan magamra látok:
feketék már a szerveim,
mint fogaim
a nikotintól,
s egy összekormozódott
tücsök
kaparász bennem.
Nem szentségtörő nagy szándékok –
cigarettafüstje
nyurgul csupán az égnek,
akár egy akácfa.
Fölállok csikorogva,
hátamat nekivetem,
hogy majd függőlegesen találjon,
mi elkerülhetetlen.

* * *

Végül
megtalálom a konyhát,
ahol maradék
időmet töltöm.
Kutyám ott hever
lábam előtt,
s rám a rádióból
Vivaldi-ragyogás sugárzik,
s látom,
így állok már örökre,
Vivaldi-ragyogásban,
libatepertő illatában,
függőlegesen,
hátamat –
mintha az ajtófélfának:
nyurga cigarettafüst-oszlopnak vetve,
S távolról is,
átszúrten
füst száll,
áldozati füst
a tűnődés szigeteiről.

AZ IDŐBŐL KILÓGVA

Fogalmazom a pillanatot,
s a pillanat fogalmaz engem,
mégsem sikerül az időben
hiánytalanul benne lennem:
kilóg belőle kezem, lábam,
bár mint béka a kocsonyában,
belédermedve pislogok,
s azt sem tudom: ki s hol vagyok?

Tanulok újból imádkozni,
mert nem tudok már karácsonyozni,
örökké Húsvét grádicsát járom,
lila köd lepi el szemhatárom,

lilában leng elém Magdaléna,
lila esők árkolják arcom,
lilult mosolyt mosnak le róla,
lilán didergek vad-lila parton:

Az esték múljanak el, Istenem,
s múljanak délutánok, délelőttök,
a hétfők is múljanak, Istenem,
múlják a kedd, szerda és csütörtök:
kilóg belőlük kezem, lábam,
bár mint béka a kocsonyában,
beléjük dermedve pislogok,
s azt sem tudom: ki s hol vagyok?

MEGINT AZ ŐSZ

A pulifürtös őszibarackfák
lombjaikat mind elhullatják –

ősz ez megint.
S az ősz
megint:

alázatosabb szívvel szeress,
szívedből minden condrát kivess,

s tudd:
kakukkszóra
már fakóbbra

válhat az arcod – így idd borod.
Ne kérdd: ki tegnap veled ivott,

hová lett
mára
kakukk szavára?

S jó lesz, ha „magányod begömbölyöd” –
lífeg a szélben, míg magad
vacogsz.

AHOGY MEGÁLLOK CSIKOROGVA

Mályvaszín verseimmel immár
házalhatok én –
tél jön.
Rozsda pereg csillagról, fákról,
ha megállok fehérlőn,
rozsda lepi szemhéjam, vállam.
Zuhogj csak, hó,
húsen, csodásan,
csikorog fönt a firmamentum,
kocsma fogad be,
asszony
vagy templom –
mindegy, csak valami befogadjon,
valaki derűt,
kedvet adjon, –
pereg a rozsda, hó pillézik rá,
ahogy megállok fehérlőn,
ahogy megállok
csikorogva
rozsdában,
hóban,
rom-ház időben.

HALADÉK

Odakint
nyersen
dübörög az élet
(az élet? csak buszok, villamosok) –
míg fenekem bent nyögeti
súlyosan
a karosszéket:
könyökölök és
magamba-hallgatgatok.

– Figyelj,
pajtás! –
súgja egy benti manó –
igyál egy jó pofa fröccsöt,
hűtve a bor!
Így kornyadozni
szárazon
mire való?
Hisz dübörögtél,
akár a kisegér,
te is valamikor!

– Hogy oda a vihánc
s munkád se kell,
ne bántson annyit –
gebedjen meg a világ!
Érd be a régi, bölcs
poéták
verseivel,
s van borod:
nedvesítsd meg hát a szád!

– Jöjjön a bódulat, ha már a postás se
kopog be – vagyis a
semmi honor.
Egészségedre!

Mikor szoksz már le
lelkedről? könnyítsen
meg most a bor!

– Kaptass a konyhába,
spricceld a fröccsöt,
igyál és várj:
haladék ez a vers,
s haladék minden nap,
bárhogy is töltöd,
s poharad öble is ideiglenes.

KÉNYSZERMOZGÁS

Föl-alá járok mint a lift egész nap...
A lakásban meg: mint a metronóm...
Ó, nyugtalanság! Az orromban vérszag,
mint egy vérebnek, s el nem nyughatom.

Mi úz, mi hajt az utcákra, hogy aztán
máris odúmba bújjak, mint a vad?
Szabadban nőtem én, az ordas pusztán,
s itt körülöttem senki sem szabad.

Kényszerszermozgás rángat, mint a pókláb
még kitépve is mindegyre kaszál.
Föl-le, föl, előre s hátra lóbál,
kutyát farka, eleven halál.

Mit sem végzek, mégis a fáradtság
úgy szorít, hogy alig lihegek.
Vajon meddig fizetem a taksát,
hogy maradhassak, megadva a módját,
ami voltam: közkirályi nagyság –
én: Kiss Benedek?!

HÚSVÉT

Lombot fúj magából
a vadgalamb.
Dagadozó fákon
búg,
búg a hang.

Testünk-lelkünk
ványadt,
tikkasztja bánat.
Üvegfüvók!
fújjátok
a zöld butéliákat!

Halott az ég és föld
glóriás királya,
lábszárcsontja
megtört,
dőfte mellét dárda.

Harmadnap fölzúdul
kápráztató fénnel,
mi se sorvadozzunk
savós bárányvérrel,
váltatlan reménnyel!

Fújjatok zöld lombot,
szelíd vadgalambok,
torkotokból
tavaszi láng:
föltámadás harsog!

HARANGKONGÁS

Kabócák zengetik körben
a völgyet,
elhernyóz egy-egy pöttyös vonat.
Nézem.
Mit is kaphatnék még
többet?
Mért kongat bennem az Isten
mégis
harangokat?

KOCCINTÁS ÜRES ÜVEGGEL

Összegyűlt bennem az este,
mint seprő a hordó alján.
Messze van minden, messze,
s a hold ma rózsahalvány.

Mit is remélek, félvén
a biztatást is, a sugarat?
E világ nem oly nagy élmény,
alja a számban marad.

Koccintok üres üveggel,
megrezdül a fán a lomb.
Sün zörren tüskés törekben,
macskatányérhoz oson.

S én mire várok, miért nem
csattantom szét poharam?
Virrasztok mint őrszem, ébren,
bár talán megadtam már magam.

AZ ŐSZ UDVARÁN

Emberek, hová rohantok!

Bukik a Nap, ám e zsvajos
ősz udvarán
települünk a kifakult porcfű
pokrócára – még
langyos a Föld! préselgessük el
szívünk borát,
szánk csurgóján
csobogjon habzó ének,
csepegjen bánat, fohász,

vagy csak ülünk meg,
egymás csendjét
hallgatva, akár egy
bennünk robajló,
narkotizáló
vízesés-morajt, –

hová rohantok?!

NYÁRESTI DELÍRIUM

Ülök a bazalthegy alatt,
behúзва vitorláimat,
elnézvén sárkányrepülőök röptét,
a világ most távoli ködkép,
messze esik, messze marad,
nem érdekel a forgatag,
a körém harmatozó estét
szívja tudóm – pernyéll a Nap,
valami elefánt-nagy békesség
toronylik fölém hallgatag,
hallgatom nagy diófák csendjét,

s mint merengő, halk muralovak
ha súlyosakat dobbantanak,
úgy ver szívem: a végtelenség
tömbjei tompán visszhangzanak.

Nincs nem-lehet, nincs nem-szabad,
behúzván vitorláimat
s elnézvén sárkányrepülőök röptét
felbolydulnak mind a szavak,
s körülcikáznak, mint a fecskék,
mi sosem volt, az is lehet még,
most úgy remegem ezt az estét,
hogy kocódnak tőle a poharak,
most olyan távoli az öregség
– pedig nyuvaszt már, rám szakad –,
hogy borzongom a levegő testét,
ahogy súrolja vállamat,
ölem megfeszül és szeretnék
elvágódni a fűvön hanyatt:
a bozontba mi csapást vernék,
míg rám terpeszt az alkonyat!

Ülök a bazalthegy alatt,
a szőlőkacsok meginganak,
elnézem sárkányrepülőök röptét,
felhajtok egy-egy poharat,
csapkodván a szúnyogokat,
s körülbozsog a végtelen lét,
lepkék, muslincák rajzanak,
leszáll a csillaggal kiveret ég,
s mint merengő muralovakat
ha súlyosan dobbantanak,
hallgatom nagy diófák csendjét –
hallgatom szívdobogásomat.

PARTYRA KÉSZÜLVE

Uram, ha majd kertedbe hívsz,
melyik alakomat öltsem?
Tetszeni szeretnék, mint a szív,
amely pucérságára döbben.

Vegyem fel klottgatyás korom,
számon szólók és lekvár íze?
Hisz ez tetszett mindenkoron
leginkább gyöngyház-fényben s színben.

Vagy a fátumos feketét –
horgolt nyakkendő Bocskai-módra?
Uram, hogy járuljak eléd?
(Habár Te látsz kezdetek óta.)

Csörgősipkám, bohóccipőm
hogyan tetszenék a garden partyn?
Ripók is voltam, Uram, ripók –
hogyan tetszenék a vörös hajsزín?

Kopottan, öregem állok itt –
tán duhaj kedvben szeretnél látni?
Szemüveg mögül kancsalít
feléd, ki lettem, egy csendes bácsi.

Szeladon-voltom megtagadjam?
És verejtékes arcomat?
Uram, mely alakban utazzam,
ha jön majd, jön a gyorsvonat.

Hogy ki voltam én, nekem kell tudnom?
Gyarló, sokszínű délibáb?
Mért kellett mindenbe beleunnom?
S miért nem élhetek, Uram, tovább?!

KIÁLTÁS

Lekékül a szilva
meghajló ágról...
Lekékültem hajdan én is
anyámról.

Bömbölve,
nyamvadtan értem e földre,
mondták is később:
lám,
mi lett belőle!

Házilag, kapkodva,
ecettel kereszteltek
(ott állt a két üveg egymás mellett).

A szemem máig lázas,
csípi az áldás,
életem:
bogárzó éjben kiáltás.

Istent és sorsomat kiáltom szét,
mindhiába.
Ennyi erővel
vad is lehetnék Indiában.

Ennyi erővel
éghetnék gyönyörűségben,
mint ahogy lekékül a szilva
ágáról
érten.

Ennyi erővel lehetnék akár
erős ember.
Istenem, gyehennáig vagyok már
szerelemmel.

ÚJÉVI VERS

Szeretném,
szeretném újból kezdeni
életemet –
feledném,
feledném hullt napjaim,
fölköttem az ötvenet...

Mennyi vidámság,
terv és szándék
hant alatt
bennem!
Kifelé megyek bár,
úgy érzem, még
meg sem születtem.

Anyám már meghalt,
de én toporgok
szülőnyílásánál az időnek –
szeretni kéne még,
szeretni kéne még többet!

Szeretni magunk-múlását is,
ha beteltenek a dolgok:
hiszen jussunk a boldogság is.
Pörgetné gyönyör
a cirkuszporondot!

Mit írtam is volt:
fekete, kormozott-karmozott ének.
Ó, csak egy percig
ölelnél át,
te cafka élet!

Örök Faust, ki
kárhozatot halmoz
kárhozatra,
de fényre mászik,

futós futrinka,
egy pillanatra:

szeretném,
szeretném újból kezdeni
életemet,
feledném,
feledném magam-hullását:
mögöttem az ötvenet.

OKTÓBERI TÜCSKÖK

Csillagaival az ég már elfordul,
dér csípi lassan a dinkatököt,
pincék ajtaja
ércesebben csikordul,
rozsdás a vonatfüty is
Badacsony fölött.

Dúr-hang ez, dirr-durr,
sápad a rózsza,
kifosztva a tőkék,
ölyv vitorláz
tarlókántás fölött, pocskot célozva,
s mérges gőzökkel erjed
az újbör,
levegőért kapkod
a borház.

Vattakabátban mereng az
éji horgász,
csónakfaron a víz fémesen csobban.
Október lovása tiprat a megadó,
lankás
dombháton, s mint a
végsőkig hajsolt
szív – a Föld
halálosakat dobban.

Mit akartok ti,
tücskök,
e barbár éjszakától?
Köd és tücsökszó habja önti el a völgyet.
Kutyaugatás hangzik
valami holdbéli tájról.
Levitézlett madárijesztők
penge-fuvallatban megzörögnek.

Ám ti, október tücskei, citeráztok,
mintha mi sem
történt volna,
mint mikor még augusztus
röptette, szórta csillagait
bőkezűen,
amikor magától értetődött,
ami most virtus.

Hallgasd október naiv tücskeit,
lelkem!
Úgy ülj meg a ködben,
büszkén,
mint a hegyek!
Ne vess halálra, minden egyes sejt
zengedezzen!
Élni csak így érdemes –
amíg lehet!

LECSUPÁLT SZŐLŐSKERT

Dolgaimban fulladozva
lesem tétlen, hogy pereg az idő.
Mint átalkodott falurossza,
mindig máshonnan kerülök elő.
Pedig mindig csak ugyanonnan –
mindig egy éppen-el-nem-végzett
dologárnyában kutakodva,
szedve ki üres madárfészket.

Múltamat fosztom. S tán jövőmet.
A jelennel is mennyi gondom!
Vetem hátamat ködfalú ősznek.
Lecsupált szőlőskert –
rettegem decembert, mégis
borok tüztét mondom.

NÉGYSOROSOK

Boromat
kitöltöm.
Koromat
betöltöm.

* * *

Koromat
kitöltöttem,
boromat
betöltöttem.

CSILLAGOK, SZÚNYOGOK

Az a szesz éget legtovább –
lepárolni az éjszakát.

A holdkaréj egészet sejtet.
Csillagok, szúnyogok özönölnek.

Szívem törvények foglya. Néha
ordítószó, majd hallgatózva

figyelem: a szű hogyan perceg
gerendáiban a mennynek.

Ó, te csillag, az eget rágod!
Több vagyok nálad: lelkes állat,

éhezem, szomjazom, fülök, fázom,
hol magányra, hol társra vágyom,

simogatok, bizsergek, gerjed
bensőm, s pirulni sem .

Vér viharában ringatózva
akár tavon a tündérrózsa,

vagy az úszó a horgász botján,
le-föl járok, elgondolván:

vagyok magamban
minden hadban,
magamban
minden víg csapatban.

Szakállam bozótjában vadkan
röfög gyönyörű bódulatban.

SEJT ÉS SEJTELEM

Én Istenem, mire teremtetél?
Sejtem, te boldogságom
nedűit iszod,
s amikor hátamra tevehát-súlyt tettél,
s mosolyogtam,
enyhült bánatod.

Mosolyogva rogytam le, s te keresztet
miccenetnyit
jobban felemelted.

Uram, te láttál s én éreztelek,
s örültem, hogy
enyhíthetem terhed.

Összejátszunk azóta, mint közös
zsákmányukért eltökélt maffiózók.
Te viseled a világot
s én önös
érdekemből teszek rosszat
és jót.

Ha mozdulok,
te érzesz,
hisz az összejt
te vagy, s te adtad, hogy ember legyek.
Mindenséget bíztaál rám fönt és
itt lent
én vagyok mézelő mindened.

Elvadulunk nélküled, Uram, méhet
kaptár nélkül
befogni nem lehet.
Hordozunk halált,
élő örökséget,
ám te megosztod örök életed.

Sejt és sejtelem
mibennünk olyan,
mint ház és háztető a házon.
Vagy part és közte eleven folyam.
Te rám találtál
s rád kell hogy találjon
lelkünk:
ha fáj,
ne oktanul fájjon!

BACH-ZENE

Hallga csak,
hallga:
hogy hajlonganak a hangok,
mint a halászok,
meg a kalászok.

Ember-Isten szól itt
a Nagyistennek,
hogy a földiek tudják
és ne felejtsek:
van örökkévalóság,
ha ideig-óraig is.

Hajlonganak a hangok,
kárász, tükörponty vagy
naphal
veti föl magát –
teli lesz velük az ember szákja.

S rendezi, hogy iszákunkba
mindig kerüljön
friss kenyér,
mit ha megszeg a bicska,
c-dúrban roppan,
s a két Isten:
Johann Sebastian s a Mennybéli
komásan
egymásra kacsint:
hogy fal az éhes ember,
s hogy tud
gyönyörködni!

Apokrif Prédikáció

A napok, amik szembejönnek,
köszönnek nekünk.
Vagy talán múlt napjainknak?
Mire elmegyünk,
semmi sem idegen.
S az új napok mögött is
emberek laknak.

Üzenem nekik: hogy szerethessünk,
lehelőbb
magunkat kell tudnunk szeretni.
Különben a világot és
Istent kell megvetnünk,
és sehol sem tudunk otthon lenni.

Mert magunk: mindig minden együtt.
Magunk: az élet mindensége!
Ha szívünk dobban:
a mindenség is belerezdül.
S ha már nem dobban:
függő csak– akkor sincs vége.

Éneklek hát szentséges voltát
minden élt s élendő megszületettnék.
Magukat úgy óják, hogy ne óják,
s döngessék
kapuit
a gyorsan záródó önszeretetnek!

Az Isten is úgy becsül bennünket,
ha magunkban őt tudjuk szeretni.
Így jutunk az alázathoz,
tudatához a bűnnek,
s merünk
tiszták és boldogok lenni.

TÖRVÉNYEK RABSÁGÁBAN

Ha úgy adódott,
dolgoztam vasárnap is.
Máskor hétköznapon is
henyéltem.
Békaének zeng vasárnap is,
s a gyilkos néha
szerdán is tétlen.

Én Istenem, Te tudod,
a törvényt,
ha kisbetűs volt, én
mindig megszegtem.
Ám vállaltam kint és gyötrelmet
önként,
csak éljen a Nagybetűs törvény
fölöttem.

Szabad voltam?
Szabad...
Láncokra fűzve...
S fonódott a lánc kintről és bentről.
De ha legyűrték – önvétkem
gyűrt le,
s álmodtam ilyenkor síkról, berekről,
mi a legkisebb szélnek is
megdől.

KÖSZÖNET LEFEKVÉS ELŐTT

Most éppen a vetett ágyat
köszönöm meg, Uram.
De sok-minden kell nekem,
s tisztességgel mindenért
köszönet illet Téged.

Szükségem van például levegőre,
egészséges hangszálakra, idegpályára,
vérré és verőerekre.
(A verőlegényeket nélkülözni tudnám.)
Szükségem van kenyérkére,
néha valami gyümölcsre,
és szabadságra
– a szabadságra legkivált.

Így lehetek leghívebb szolgád.

Kell nekem a pacsirtaének,
bármilyen triviálisnak tetszik,
kell nekem szoba, konyha
és a végtelen mezők,
a fák zöldjéért se kelljen
az Amazonászig futnom,
kezeimbe okos munka szükséges,
s a pacsirta éneke mellé
torkomnak is add meg a dalt, –
kell szerető kedves, hogy el ne
vaduljak,
éjszakáimba szelíd álom –
vagyis mindaz,
ami a Te kegyelmed.

S nagyon kellesz
Te magad nekem,
sugárkoszorú helyett fejedem
töviskoszorúval,
hogy méltán köszönhessem meg majd
a legvégső ágyat is,
fölötte fűkoszorúval.

SZOMORÚN ÉS BOLDOGAN

Gazdag létemért
áldlak, Uram!
Nem múlok el már
nyomorúan.

Világod láttam
portól
a csillagokig,
láttam:
egy emberben
ezer lakik,
s minden egy ember
mégis
egy ember,
keresztekkel verve
és kegyelemmel.

Aki ma vőlegény,
holnap tán
gyilkos.
Mind más,
nem is hajaz
Rogozsinhoz.
De mind Rogozsin ő
s a fordítottja.
S ó,
hány alakban
vérzik el Szonja!

S hány alakban boldog
Pierre Bezuhov,
legyőzve
magában
minden Napóleont!
És hány alakban
boldogtalan!

Sokszívűnek
alkottál
minket, Uram!

Gazdag létemért
áldlak,
Uram –
áldalak
szomorún
és boldogan.

FÁJOK, BIZSERGEK

Mikor kifogyok önmagamból
s nem volt elég a szesz,
akkor dől rám a menny roskadozva.
Mi lesz holnap?
Holnap –
ha lesz.

Szerelem lesz, ha lesz reggel,
s míg lesz reggel,
lesz szerelem.
Lesz gyilkolás is.
Világvége.
Tesszük a dolgunk, Uram.
Teszem.

De annyi gennyet termelt már epém,
e lét akkora nagy
váladék,
hogy nélküled tovább nem viselném.
Föl mégsem menthet a
miért s azért.

Csalóka játék, tudom:
a kagylót
sérti a homok, ám bizsereg is.
Egy bizsergés a létezésünk.
S minden létezés
egy Genezis.

Uram, te a Nagy Öntudat vagy,
ami e földön
a legnagyobb.
Szeszlángos mámorban józanul égek.
Uram, szétizzó
sejted vagyok!

AZ ÚR HELYETT

Édes lelkem, kis csillagom,
csak ami te vagy,
az virágzik,
a többi gyom.

Gyomláltunk eleget, húztuk a kapát is,
legyen már végre nekünk
egy kis majális.

Legyen gyümölcs a fán, vak árvíz ne riasszon.
Legyél te végre boldogságos
asszony!

Ám virágvasárnapjaink
minden rügyet letarolnak.
Férgek, kártevők, termékeny métely
tankokként araszolnak.

Igaz fényt műanyag bolygók csillogtatnak
talmin.
Itt már élni mód alig adatik,
sem békén halni.

S dehogy vagyok én otthon, dehogyis vagyok otthon!
Már minden második testvéremre
gyanakszom,
még ha rokon is arcom.

Szabadnak születünk, Uram, szabad akarattal.
Ezért járja tán földjeinket
puttonyával a Halál-Angyal?

Rúgunk, kapálunk, Uram, mint ló
ha bögöly csípi.
Tudjuk: resurrexit Iesus tertia diae...
S azt is, hogy: INRI.

...Édes lelkem, kis csillagom,
maradj nekem ilyennek: kevélységed,
rejtező jóságod jóváhagyom.

DAL AZ ÖRÖK HERCEGHEZ

Voltam én, voltam lelkes fiúcska,
akinek szívéen macskák deleltek,
s egyre többet botlom, néha-néha
korcsmákban kötök ki –
jó Krisztus Herceg.

Kattog az idők kereke, ócska
fogócskát játszunk mókuseréken,
de nem jobb az sem, a hinta-palinta,
jó Krisztus Herceg –
bocsáss meg nekem.

Szeretném még lelkes ezer évig
jövőjét tudni mái gyerekeknek,
ha lehetséges (csak úgy félig!)
biztosíts róla,
jó Krisztus Herceg.

Én sokat vétettem és pazaroltam,
a tálentumokat elástam mélyre,
pár szeszterciust ha megspóroltam,
jó Krisztus Herceg –
bocsáss meg érte.

Ám ez a szeszterciusz legyen övék,
s ezer évig is pengjen pengve,
jöjjön, ó jöjjön sok új nemzedék,
s igyon tősztot
az örök Hercegre,
(s aki ezt kívánja – Kiss Benedekre).

MIT IS SZABAD?

Szabad-e nekem mást megszárítani?
szabad nekem a víz fölött járni,

halak fölött, kik horogra várnak?
A sajnálat nem lesajnálat?

Szabad nekem megérteni,
ha egy zsák kővel, nem rozssal teli?

Szabad nekem úgy csinálnom,
mintha az Úr járna e tájon?

Szabad nekem megérteni,
miért züllik el annyi zseni?

Szabad megértenem a szomszédasszonyt,
ki, hogy munkája megmaradjon,

ellene szavaz saját magának?
A megértésre van-e bocsánat?

Uram, szabad-e nekem szeretni,
ha porom s poruk nekik is: semmi?

Szabad tudnom, hogy hány óra van,
ha átállítják kontinentálisan?

Szabad tudnom, hogy mi a véték,
ha gazember ítél s az érdek?

Szabad-e nekem hazám szeretni,
ha nem akarok örök goj lenni?

Válogathatok én koldusaid között,
kiknek hol áttetszőbb, hol több ködöt

osztottál szét, mégis mennyig látnak,
s fél kiló kenyérük számodra lesz bocsánat?

Szabad-e az emberben hinnem,
aki minden jó s aki minden

galádság, ami megtörténik?
Uram, mindezt nem gondoltam végig,

én csak igaz szeretnék lenni,
s azt kérdem: „szabad-e énekelni”?

Szabad nekem boldognak lennem?
S szabad-e a van-ba belérettennem?

Fogadjalak el Legfőbb Jónak?
Uram, igen billeg a csónak!

Már nem járok a vizek fölött.
Szememre is bocsáss ködöt!

FÖLTARTOTT FEJJEL

Föltartott fejjel, Uram,
nem sunyin, tolvajként, lopózva!
Veti vállamra terhét úgyis
minden villamos pózna.

Napod is nagy árnyékot ad,
jobb, ha bújok előle.
De tudom, minden szép tervem
ha romba dőlt is,
Te lettél belőle.

Kit Isten így vezet, az csak
föltartott fejjel járhat.
Mit ellenedre ostobán tettem,
azért se versz –
verjen a nagyobb bánat.

Istenem, szeretnék bújni a rögbe
bogárként, meg se láss engem,
de véres lelkiismeretnek: nekem
kegyelmed kelletik elviselnem.

BORT, RIZST, KENYERET

Jaj, számítógép fénypontjai sem
tudják leképezni azt a szövevényt,
mi áthat minden érző idegen,
amíg megszüli az anyag a fényt.

S nagyon, nagyon, nagyon messze ki áll?
mert Ő áll, bár világa kering.
Barátom, ha egyszer pillantanál
lelkedbe, Őt lelnéd s nem proteint.

Vagyis: abban is Őt s a mindenséget.
S nem csak kenyérharcra bírnád magad.
Tudnád: Ő az, ki mindeneket éltet,
s ki neked is bort, rizst, kenyeret ad.

ISTEN: A BIZTONSÁGOM

Eltűntél, régi biztonságom,
fiatalságom
morzsáid is fölélte.
Nevettem megváltáson,
Megváltón,
s pokolian szenvedtem érte.

Sokáig úgy éltünk, mint
ismeretlen
szomszédok – ne lássuk,
ne zavarjuk egymást.
Bár ő kopogott: kongtam szívemben,
és csak ettem magamat –
cigány a kolbászt.
S a kolbász elfogyott:
nem csak nélküle –
magam nélkül is éltem.
Ekkor eljött
újra értem,
ott állt az ajtóm előtt
tafotás
lenféhérben.

Vártam a pofont, az új gyötretést,
valami földöntúli
borzalmat vártam.
És kezembe adott
egy kifent, hegyes kést:
Szúrj meg, gyermekem, aztán
szalonnázz vele tovább,
bátran!

S most
látom újból száz oldalát
minden rejtélynek, titoknak!
Álltam összeomolva,
magához ölelt,
s a biztonságot,
mint éltető mannát, ismét
étkemül adta.

S én követem, lázban,
magamra
és Reá riadva.

PAPÍRRÓZSA

Idáig jutottam:
hogy nekem van és
meg tudom szerezni.
Istenem: ne alázz meg,
bár nem tudok remetévé lenni.

Ne adj nekem mindent, Uram,
csak ami nagyon kell,
ami mindenkinek kijut.
Annyit, amennyivel beérném, úgysem adhatsz,
adj hát csak jó lábra nyűtt sarut.

S utat adj alám, Uram,
mit bejárhatok
bizakodva,
mert lábam rossz, utam nincs,
s a bizakodás? Csak papírrózsza.

Kinek írom ezt a verset is?
Neked? Magamnak?
Ordítani kéne az ordas éjszakában.
Vagy add, vagy vedd el a számból a cumit,
s a gyermek majd elalszik magában.

NEM KÉREK SEMMIT

Túléltem magam,
csak az Úristen segíthetne,
ha bízni tudnék Benne.

Nem a Teremtésben nem hiszek.
Benne.
Hogy lelkiismerete van neki is,
s gondot visel mindenekre.

Ha hagyta Ádámot és Évát
bűnbe esni,
figyelme
mennyi?

Vagy az emberlét muslinca-lét,
mi mustforráskor rajokban bozsog?
Édes Istenem,
adj mindig új napot!

Néha olyan, hogy mint atyámnak,
kezére hajlok,
aztán meg úgy néz,
mintha nem hagytam volna még el
a barlangot.

De nevét, akkor is, tudhatja,
a barlangfalra róttam!
S meg is őrzött – ezredeken át,
védelme alatt voltam.

Erősíts meg, Istenem,
bár vén vagyok – 66 éves.
Bár – már? Vagy: még?
A válasz kétes.

S akik nem élnek egy évet sem?
Akiket lövészárokból lőttek

öntudaton?
Istenem, nem kérek semmit.
Én nem.
De szánd fajom!

S madárként
kitelelek majd én is
száraz magon.

A CSODÁLATOS MADÁR

Ülj le íróasztalod elé,
vegyél elő egy ív tiszta papírt,
rajzolj rá egy csodálatos madarat,
de az a madár
a legcsodálatosabb legyen,
amilyen nem volt még a Földön,
tollait a szivárványból lopja,
röpködjön,
énekeljen,
ragyogjon,
mint a szabad lélek,
röptével nyolcasokat írjon az égre,
mint korcsolyával a jégbalerinák,
s miután kigyönyörködted benne magad,
vedd szarvasagancsnyelű
tollkésedet,
szúrd át reszketeg szívét,
mintha egy szürke hivatal levelét bontanád,
s dobd a szemétkosárba.

SAVANYÚ ERJEDÉS

Péntek Imrének

Lázmérőnek születtem én,
bár magamnak is sok a lázam.
Lázak nélkül szerettem volna én
élni e lázverte világban.

Belső lázak és külső égések,
közte lehűlve nullfok alá
szironyos háttal az eláradt rétek,
a robbanást meg ki is állítaná?

Gleccserek hava is hőmarokban,
szennyes ár láza borít hegyeket,
de a jég, de a jég szívünkben ott van,
láz repeszti szét a jégszíveket.

Egymás torkának esnek az élők,
koncokra vágynak mind, nem munkabérre.
S nem látják, koncok ők is, ingyenélők
kockáznak a szikkadt vadmarhabőrre.

S a szikkadt húsrá. No, ki kit fal föl?
A guberálóknak már csont se jut.
S pezseg fölöttünk, mint romlott tejföl,
savanyú erjedéssel a Tejút.

ÁTÉVSZAKULÁSOK

Tavasztűn
tavaszlok sercegőn én is –
kibukik torkomon
gyöngyvirág,
orgona,
tulipán.

Nyár jöttén
kinyárlík szívem,
ereimben bukdos a vér, mint
cseresznyefürtök,
egy marék
cigánylányruhas Pándy-meggy.

Az őszben
én is megőszlök,
dióval, szőlők mézével
teli a szám.

S ha hull a hó,
téllek csak,
téllek,
téllek,
ajkammal
hűvös pelyheket kapkodok.

65. SZÜLETÉSNAPOMON

Nem vártam, csak rám szakadt.
Előttem áll a hatvanhat.

Hát benne vagyok! Mától nem kell
villamoson, buszon fizetnem.

Mikor még kellett, pár hete
jártam az Andrássy út fele,

s szemembe szúrt az Ady-szobor.
Innen-onnan valahol

jó negyvenöt éve ismerem,
s most elképedtem: Jaj, Istenem,

milyen pimaszul fiatal!
Csak álltam, szívemben zavar.

S akkor, pár perc telt, észrevettem,
hogy hirtelen ráöregedtem.

Csináltam ezt-azt, ami jött,
s most itt van, itt a hatvanöt.

Gyertek csak, 66, 67,
vagy amennyivel megáld az ég,

számadásom, leltárom készen,
kinyújtózom a sors kezében,

mint akkor, 65 éve, s anyám
izzadt tenyere borul reám,

ha rám szakad egy éjszakám
gerendája, s ráadásra
be is pisilek talán.

MIÓTA MEGSÁNTULTAM

Már a bal sem ér semmit,
hát még a jobb lábam!
Sokat gyalogoltam, hiába,
de nem kell majd láb a másvilágban.

Úszni sem tudok, bár – csúfságomra? –
szabadúszó volt a nevem.
úszni csak álmomban tudtam,
mély, nagy vizekben, fenségesen.

Mert álmom ezer volt, volt
éjjel is, nappal is.
Cáfolták egymást, s amit láttam,
láthatta a vak is.

Tán mert komolyan vettem,
jutottam Isten holdudvarába.
S mióta megsántultam,
még inkább testvériséget ébreszt
bennem minden sánta.

CSIKÓZÓ ÉJSZAKA

Ma már el is esek.
Kapálózom, mint leütött légy,
ha hátára fordul.
Felállni nem tudok.
Fogam keservesen csikordul.

Lábam remeg, ahogy tápászkodnék,
kezem, te, fogj hát valamit!
Szorít a vizelési inger,
jajdulok, pupillám
szórja az éjben csillagzó káprázatait.

Fölkelek, azért is!
Alsóm már vizes.
Inaim, mint a csikózó lónak, rángnak.
Mennyire hasonlít ilyenkor
ember és állat.

Imbolyogtat a szesz, mindenbe kapaszkodom.
De valami csikóféle született az éjjel.
A rendes utat én mért nem tudom?
Kicsikóm, remegő térdel
bújjunk az ágyba –
tiéd a fél paplanom.

TERMŐ KEZEKRE VÁGYOM

Ó, a kezem, a kezem.
Jézusom, kezem is volt,
sima bőrrel a simogatásra,
most meg csupa rücsök, foszladék,
késpengénél élesebb kiszögellések
fészke!
Mi mindent tehettem volna én
e kézzel, ó, Istenem!
S kezeimet is eltékoztam.
Úgy kell nekem!
Azt hittem, csak tollat fogni jó,
s egy-két sietős parolára,
azt hittem, örökké ártatlan maradhat,
áldás lehetett volna a rászorulóknak,
miközben megbélyegezte a semmittevés,
hisz a szögeket is feleségem veri a falba,
mert eltönkölődött a kezem is.
Mennyi simogatás lapul még pedig benne,
mennyi égnek feszített napimádás,
s most félve nyújtom unokáim felé,
akárha átkot kennék rájuk.
Ikarusz szárnyat kötött karjaira,
s ha lezuhant is végül, mégis repült,
én meg dörzsölhetem hamuval, homokkal
hajdanta kényes, mihaszna
kezeimet,
s édes mindegy,
hogy örökkön csöpög róluk a vér,
s géz issza föl, mint
szennyes hólét a barázdák.

De a karácsonyfát, remélem, az idén is
én faragom meg,
s termővé lesznek még kezeim.

ISTENIMÁDÓ CSAPZOTT BIVALY

Nem lázadok, Uram,
add csak rám a keresztet.
Mint súlyemelőnek a normát –
emeld a napi tesztet.

Bírom én s frászt hozna rám tán,
ha hirtelen levenné a súlyokat.
Mint tárnavájó bányászt, ledöntene
a szabad léghez.

Maga körmén és fogán él a vad,
s azt hittem, nemes vad vagyok én is.
De ha magamra nézek,
látok egy csapzott bivalyt,
ki Téged imád mégis.

Ilyen az élet –
mondhatnám fejlesztve.
De nem tudom, mivel szolgáltam rá
ekkora kegyelemre.

Mocsarak partján
óvakodom a kártevőktől,
napi lögybölés, langyos víz,
s feleségem jól bekenőcsöl.

Úgy fogom föl, mint kitüntetést,
különben kárhozat csak az egész,
s bőghet az ember, ríhat,
míg szemét szedi ki
a légyhad.

GYÁSZJELENTÉS

Kutyám,
fillértelen Tallér,
2007 júliusában elhunyt,
azaz: eltallértalanodtam.

Megérte fajtája végső korhatárát,
már mancsai rég őszek voltak,
nem tudott lábra állni,
inai, ízületei elsorvadtak,
fájdalom volt nézni, ahogy mozog,
pedig mi még sok öröme voltunk
általa berendezkedve.

A jó doktor
először elkábította,
majd utoljára megsimogattuk és
végleg elaltatta.

Egy pissenés nélkül történt.

– Így szeretnék meghalni én is – mondtam.

– Az nem olyan egyszerű – mondta.

* * *

(Lamentáció)

Mit tagadjuk,
betolakodott jószág volt a
családban,
afféle zabigyerek.

Az pedig úgy történt, hogy
egy nyirkos, esős éjszakán
kocsiból kitették a szőlődombunk mellett,
(hogy kocsiból, csak sejtjük:

kocsihoz volt szokva),
s a rideg reggelben, ahogy a
meggyfák alól lucskosan előmászott,
száraz kenyérrel én etettem meg.
Meg is itattam.
Úristen! Élőlényt úgy még
hörbölni sosem láttam!

A kancsóból csorgó vizet
úgy lefetyelte, mint aki
sosem tud eltelni véle,
fröcskölve csurgott szét pofájáról.

Fél éves lehetett,
jó darab dög már akkor is,
mit csináljak véle?
Ő döntötte el, imígyen: – Édes gazdám! – dörgölözött
megelégedve hozzám, s azontúl
el nem kergethettem magamtól.

Majd csak megleszünk valahogy,
lám, kutyát (is) adott az Isten,
s amikor ideje jött,
csendesen hazaóvakodtunk Budára,
(sárga bérház, II. emelet)...
Azaz, csak én óvakodtam,
ő magabiztosan ült már a
hátsó ülésen.

Feleségem nem dobott ki, bár ő még
annyira sem kedvelte a kutyákat, mint én,
de mindjárt azt mondta:
– Zabigyerek! –
s azzal kelletlen kitárta az ajtót.

És így élt nálunk Tallér
kiérdemelt tisztességben
több mint 13 évet.
Apa is lett közben,
őzeket, nyulakat hajtott,

szerelmi harcot vívott egyszer
egy céda szukáért,
s a combjából vagy másfél fontot
kiharaptak,
de megmaradt.

S megöregedett, mint jómagam.

Ott virrasztott vélem minden
nyáréjszakán Szent György-hegyen
az ajtó előtt,
de a házba sohasem jött be.
Csak a magáéba,
zivatar idején,
mert nagyon félt a mennydörgéstől.

És most vége.
Vége a közös éjszakáknak,
kalandoknak.
Ha úgy esett, elvitted rólam
a szűnyogokat, Tallér!

Ha úgy esett, bukfaceztél
a fűvön kedvemért!
Ha úgy esett – s gyakran esett úgy –,
átjártál dolgod végezni a szomszéd
kiskertjébe, amiről le nem szoktathattunk, s
amiért az
szörnyen utált téged.

Most végtére
nyugodj békében,
ahol számomra megszületted –
a nagy meggyfa alatt.

Voltál nekünk, Zabigyerek,
s emléked megmarad!

PÁLYÁMAT MEGFUTOTTAM

Rálépek a cigarettaparázsra –
elfüstölgött az életem.
Nem voltam hős, nem voltam gyáva,
egyetlenként ezt viselem.

Vallathatnám magamat, hiába,
kint futkostam tavaszi réteken,
de nem emlékszem, nem emlékszem a nyárra,
mindjárt az ősz homálya játszott velem.

Most már mindegy, megyek a többiek után,
emlékké válok, ki fogtam sok kilincset.
Mit viszek, mit kapok, mily légbéli kincset,
ha rám éjjeledik egy délután.

Pályámat megfutottam, nem nagy hála érte,
ahogy idegen csillagerő kimérte.

SZÁRADT SZŐLŐTŐKE

Ezt nevezitek ti életnek?

Amikor bírtam még,
amikor kóboroltam,
vagy szőlőmet metszettem bizakodással,
az volt az élet,
pedig sok napom tellett
bikk-makkozással, konferenciákkal.

Volt úgy, hogy tudtam: erős vagyok,
kezem szerint bomlottak szét a bokrok;
most csak holdbéli tájakra látok,
szikkadt szemekre, miket
a szél pernyével telehordott.

Így állok, előtted, Istenem,
és sajnálom a papírt,
mit tele nem írtam hagyatkozással,
s mit teleírtam.
Alig emlékszem eredetemre,
odvas tőke lettem,
ki sok gyümölcssel bírtam.

Értelmét veszti a jövőendő,
értékük vesztik
kis és nagy ügyek.
Ki akarja, hogy értelme-fosztott
mankurt legyek?

Hát így telnek be a dolgok?
Egy világ lesz velem kiveszőben!

De a sarjaim élni akarnak.
S élni akarunk egyre többen!

ÍNYEMRŐL A BOR ZAMATA

Mindig a halálról gondolkodtam,
hogy elhull a virág s az élet elszalad,
de magam haláláig nem jutottam,
hogy mi vész velem, s nélkülem mi marad?

Hogy szemem volt, kezem és lábam
– olyan, amilyen –,
s ezentúl nem lesz belőlem
már pihe sem?

Avagy a csont, a szőr marad?
De hajdani
szerelmes szavaim
mivé lesznek?

Mivé lesz grimaszom, mosolygásom,
torkomból a zümmögő ének,
ha fejemhez állítják a keresztet?
S hová lesz a kereszt is,
amit az utakon cipeltem?
Nem érdekel az új genezis,
csak hogy egyszer emberré lettem.

Gondjaim, gondolataim
öröklík-e majd jövőendő népek?
Találnak-e a jázminvirágon
annyi szépet, mint én
s a méhek?

Ínyemről a bor zamata
hova tűnik, de
úgy ám, amint éreztem?
Hová lesz sok csodálkozásom,
gyönyörűségem és morcos kedvem?

Hová lesz kolostori
szemérmem, kurva-kitárulkozásom?
Hová lesz ajkamról az ámen,
mellyel a végzetet várva-várom?
Én Istenem, jobbik részem
megmenekül a pusztulásban?
Életet adtál, Uram, s betellett,
az jön majd el,
amit sohasem vártam,
ha nem illet irgalmad és kegyelmed.

KACIFÁNT

JAPÁNI VERSEK

DEKADENS?

Feketerigó –
csőrében sokfokos dal:
tokaji aszú.

MULTIK

Micsoda disznók!
Tömpe körmük közt bankók
és csoda-dísz-nők.

HORDÓ ÉS SZÓNOK

A hordódnak higgy,
ne a hordószónoknak!
Szentségesebb frigy!

VERSENY

Sárkányrepülők!
Lepipálnak titeket
a füstifecskék!
Ott: a művi ügyesség –
itt: a művészi egység.

CSIN-CSIN!

Magányos este.
Csordultig a pohár. Nos:
Egészségemre!

SZERELEM

Gömbölyödő hold!
Feleségem ha rám néz,
kipirul arca.

KUKKOLÓ

Mikor éjszaka
alszik a feleségem,
felkattintom a
villanyt és gyönyörködöm
kitakart fenekében.

VIHARBAN

1.

Hunyorog az ég.
Felhők pillája alól
süt sebes villám.

2.

Zihálnak a fák.
Tüdőlebenyei tán
a zivatarnak?

FEBRUÁRBAN

Ó, barka, barka!
Ennyi telik az Úrtól,
üres a marka
most februárban, üres.
De te várj, remélj, szeress!

BAKAFÁNT MELLÉ TÚZZ KACIFÁNTOT!

avagy

GÖRBETÜKÖR

avagy

NYELVÖLTÖGETŐ

MOTTÓK:

1. *Ahogya minden valamiből lett –
mindenből lehet valami.*

(BEN CE)

2. *Kisded játékaink ám
felette fontosak!
Kisded játékainknál
lehet-e fontosabb?*

(BEN ÉDEK)

1. *Madárcsemege*

Kerecsendió.

2. *Poétai receptórium*

Kinocizál

Halluci-metilén

Procizellofánium

Dezinformativátum.

3. *Jótanács*

Ne rángj, ó, rang után!

4. *Bök-Fisch*

Bakfis vagyok! – mondta halkan
egy hazudós kanhal.

5. Hazugság

Az anyanyelv nem hazudik.
Anyanyelvemen hazudnak.

6. Ühüm

Négy bajadér lemeztelenül.
Nagy baj a dér nemeztelenül!

7. Emancipált

E Mancsi nem Pált akarja –
e Mancsi Pál akarna lenni!

8. Egy kurafi

Fenekedre
 fenekedve
 fene kedve
 kerekedett,
 de lelohadt,
 már nem epedt,
 mikor hasad
 kerekedett.

9. Öreg kappan

Nem kérnék én pihenőt,
úgy gyaknám e pihe nőt,
kinek állán pihe nőtt,
ha most volnék – ezelőtt.

10. Kékharisnya

Edit

előbb
szabadkozott,
aztán
szabad kezét adott.

Rúzs, mint
kolbászsír,
szétfolyt.

Szép volt.

11. Széplélek

Borongós

este
míg kint csámborgott,
fortyogós,
festett
s kellőképp feslett –
picsán borongott.

12. Lányom gajdolta 5 évesen

...Mert a szemetesvödör
és a mosógép
közeli rokonok ám...

13. Ezt meg a fiam

...Semmi nincsen nagyon messze,
mert a világnak nincsen vége...

14. Szókratesz

Sokra tesz,
ki szókra tesz!

15. Joe

Ujjé!

közelít hozzánk
U.J.
Érti a mesterséget ám –
foldozza lelkem bocskorát
újjá!

16. Gy T.-nek szeretettel

Gyurko- Tibor
torkát sosem
érin-tibor,
– a fenébe –
önti csak,
dönti
le a mélybe –
bendőjébe.

Ám ettől is hangja
öblösödik,
jobban, mint pénzmagja
köblösödik,
s viczorít, mert a -vics
a nevéből
lemaradt
ritmikai
mifenéből.

17. *Egy költő sírverse*

Pegazusa
szárnyaló volt,
habár maga
szárnyaló volt.

18. *Ugyanarra*

Alantas volt,
de lantos volt.

19. *Vojtinai tanács*

Ha hülyeség jut az eszedbe –
az még nem vers, barátom!
Ha sok hülyeség jut az eszedbe –
az még nem költészet.
Bár – szó ami szó –
a költőnek alkalmasint
sok hülyeség jut az eszébe,
de válogat közülük alkalmasint:
s végül maga is csodálkozik,
hogy ami maradt
– a jól megválogatott hülyeség –,
bölcseket megszégyenít.

Szóval csak csínján
a hülyeséggel, barátom!

ALLEGRO BARBARO

VADKÁCSAMÍTOSZ

Billeg aranyló vadkácsamítosz,
halzsírzománcát
töri a tónak.
Pipiskedik felé a sás,
buzogányfejek
köré hajolnak.

Töri a nádat sugaras szárnya,
nyakán le gyöngyös vízcsepp gördül,
képzeli, páva,
tündököl,
pördül.

Szembogár: tüzes csillagfókusz
enyésző idő pupillájában,
képzeli:
tűzet lobbant
vizeink csontváz-nádasában.

Játszódik a képzelet,
fürdőzik a Nap szittyós tavon.
Szivárványozva tolláskodik,
lubickol, alábukik,
magát felejtve,
hallgatagon.

Páva, páva!
ha fölmerül,
tépve a tolla, bóbítája,
vadvizek fészken
elszenderül.

NYELVEMRE LEVELET TÉPEK

Zörög a napraforgótányér
zörgeti szép pár csikó a zablát
zörög a szél is elzörög ráér
zörög a napraforgótányér.

Tarlókon át hol friss hajtás tör föl
tereli tompa kolomp az estét
s minden mi volt most elszáll szívemből
tarlókon át hol friss hajtás tör föl.

Bár ez itt árnyak ideje nyárvég
csontot söpör a szél kotog a tört ág
bennem csak fény van testem is szándék
bár ez itt árnyak ideje nyárvég.

Az vagyok én csak mi ezután jön
s váratlan nem jön bármi jöjjön
nyelvemre sárgult levelet tépek
megáldozok az esti földön –
én az vagyok csak mi ezután jön.

BÉKASZÓLÓ, BÉKALENCSE

Békaszóló, békalencse –
kis szerencse, nagy szerencse,
békalencse, átokhínár –
magtalan kel, lábatlan jár.

Virága nincs, gyökere nincs,
virága van, gyökere nincs,
gyökere nincs, gyökere van:
kösd rá magad, boldogtalan!

Földbe szúrt gally hajladozik,
ha harmat, hát harmatozik,
álmos, szuszogó folyók vagy
részeg vizek felzokognak.

Elmennék én a tengerig,
úrhajóra szállnék zengve,
de csak ladik, ócska ladik,
békaszóló, békalencse.

ÉJSZAKAI KÁRTYAASZTAL

Áll ez az éjszaka
időtlenül,
áll az időtlen barlang-éjfélen,
nem tud a tört csigolyákon
átfordulni az ég,
álmok osonnak át a homályon
s szűk lagúnákban
hajóznak el mind, kik bátran jöttek –

áll ez az éjszaka, hasa alatt
lekonyul feje a pozsgás örömnél,
s mint az estike, illatozik
mese és illúzió –

megállt fölöttünk, vize az úrban,
terpeszben itt áll
e vak muraló,
hátáról lelóg a pokróc szívünkig
s a szélben
bagolyként röpdös –
áll az éjszaka,
csattog a kártya,

poroszlók kockája, perdül a hold,
s oly mindegy,
mi a tét,
jövendő, marsallbot vagy
krisztusi köntös.

A CSÖND FEKÉLYEI

Ködben a város hunyorog.
Kifosztani a tolongó utcát
a tél bandája felsorakozott.

Sehol egy hang,
egy pisszenés.
Halálos minden rezzenés.

A tél nem siet.
Fegyelmezett.
Rideg.
Szikár, merev.

Villás gépszemek matatnak,
átfésülik a csöndet.
Neonérlüktetéssel a házak
kékülnek, zöldülnek, vörösödnek.

Sehol egy hang,
egy mukkanás.
Egy vakkanás.
Egy moccanás.

Ami van: béke, béke –
megadás,
önfeladás.

Ami van: árnyak verődése –
mennek a szemek száműzetésbe.
Ami van: szájak tátogása –
fülek készülnek befogatásra.

Vérebek, mint lovak, zablát harapnak:
futna már a szél, a szél falkája!

Villás gépszemek matatnak.
Átfésülik a csöndet.

Neonérlüktetéssel a házak
kékülnek, zöldülnek, vörösödnek.

Ki az, ki fülére vattát,
vacogására paplant szorít!
Ki számol csillagot, mintha
nem volna itt!

Pállott lelkünkön,
téli éj kése,
vágd föl a csönd gennyes fekélyeit!

*

Valami valami kellene
vércsesikongás vadzene
sátáni csontok roppanása –
forr az üst ordítást is bele!

fogak malomkő-csikordulása –
forr az üst ordítást is bele!

Valami valami kellene
avas kazalban lobbanás
sziréna erdőtűz sárgaláz –
forr az üst ordítást is bele!

kártyába csapó káromkodás –
forr az üst ordítást is bele!

*

Kongatok,
dühöng a szél,
rátekergetnek nyakamra.

Élőnek csapda:
botra támasztott kosár az ég.

Bűvölök griffet vagy cinegét
magamból magam magamra.

Ki hitben él, így él csalatva –
bogozhatatlan nyűg a szíven.

Bandázó tél,
deres kötél
kit nem veszít el, megtévelyt!

Pállott lelkünkön,
téli éj kése,
vágd föl a csönd gennyes fekélyeit!

VAN EGY TAVASZ

Olyan tavasz az,
kisiklik profán lapok
rácsei közt,
nem bír egy éghajlatot
a heréltséggel,
fröcskölő termő vérrel,
mert magamentő törvény szerint
kering
velünk
itt e pokol, –

ő világot tölt hiánytalan,
nem kérdez,
nem indokol,

csak él,
csak van,
csak tündököl szótlán tisztasággal,
hogy cigarettát sem gyújtok
a tágas manzárdszobában,
az ég alatt, –

olyan tavasz az,
lesüti szemét, ki lopni akart,
ingét felhőkre bízva,
hogy ahol fa sincs,
beláthatatlan síkra
lány után röptésék lábizmai,
a gyilkos lenyeli kését,
kliense polcáról levesz
egy könyvet, –

az a tavasz
rügylöbögésbe
felöltöztet!

FEKETE ÓMEN – HALÁLOS ÁMEN

Ez a zord, idegen város,
gyönyörű, ideges város,
s mintha tegnap kezdődött volna,
minden tegnap kezdődött volna,
mintha meg sem kezdődött volna,
tornyain fekete ómen szálldos,
fekete lobogó, ámen szálldos,
veszett, vesztő, halott, halálos
ámen száll le minden toronyra,
s mintha tegnap kezdődött volna,
mintha meg sem kezdődött volna,
mintha sohasem kezdődött volna,
havasan, szőkén, pucéran áll most,
hamvazott, kacér, fekete város,

havasan, szőkén, pucéran állsz most,
Márialány-pártád a Citadella,
ki hitte volna, ki mondta volna,
abroncskoronából ribanckontyra
szűzlánypártává a Citadella
hirtelen hogyan kényesedik,
s mintha tegnap kezdődött volna,
minden tegnap kezdődött volna,
mintha meg sem kezdődött volna,
mi rajtunk ismét teljesedik!

JUHARCSILLAG

Rászárad a levegő
csontra, ágra.
Őszidő.

Szederjes, ha itt-amott
megmaradt még fán a lomb.

Csillaglevél vállamon.
Juharcsillag.
Vállalom.

Tábornoklomb is szakad.
Ahhoz nincsen váll-lapom.

Tölgyfalevél, másra szállj!
Költő vagyok.
Közkirály!

FEHÉR MEZŐ

Sovány töltőtoll
fehér mezőben.

Hová?

Vér sötétjében,
sötét vér éjszakáján
hová?

Vézna vadászkutya,
lőtt nyulat,
fogolymadarat hoz.

Bezabál velük a vadász és megy tovább,
émelygős,
nikotinos csömör
a szeredásban,
és a szent hiábavalóság.

S előtte
vér sötétsége,
sötét vér éjszakája,
alvatag éjszakában
fehér mező.

Nyomtalan, fehér mező.

A TÉLI HOLD

A téli holdat, szeretem én
a téli holdat!
A téli holdra éjfél felé
hóka paripák fölnyihognak.

Havat, lángot harap a csődör,
foga tüzében izzik a kanca –
éjfél felé a lágy legelőkön
habosan átzúg a láz csatakja.

Mire a reggel fakutyákon
átbotorkál a bokros homályon,
s tömbösen, deresen, büszkén megáll:
patanyom, néhány álomcafát
karéjlik véres szemünk alatt,
s diszkrét zománcba dermed a táj.

TENGER

Mondd,
tenger,
mondd:
hány folyó hordja
az iszapod?

Mondd,
tenger,
mondd:
hány korall építi
iszonyatod?

Tenger!
befogadod
a szennyet, az iszapot,
zátonyok rakódnak benned,
tornyok –
ó
tenger:
mégis a kékséget mondd,
arcodon
az eget ragyogtatod!

HAJNALI MÁGLYA

Nehéz, lecsüngő éjszaka
gyönyörű hajnala!
Gyöngypáva ugrik
az ég ágaira:
hajnallik,
fény hullik az ablakokba,
vihar cseppjein, tócsán ragyog,
de álmod zsivaj kartácsozza:

csattog, zuhog,
élesen, záporozva
villog a feketerigók torka.

Földzengés!
Napkongás!
Úrcsengés!
Hangtorlás!
Istenpénz-csörgetés!
Hangömlés!
Égomlás!
Sötétség tornyait döngető
rézdörgés!
Jerikós,
harsonás
Istenréz-harsogás!
Madaras,
füttyhabos,
rigózó vízesés!

Szeszlángos hangmáglya:
benne állsz, benne égsz.
Könyörögsz, kiabálsz,
nyöszörögsz, beleégsz,
belekozmaálsz a füttybe:
ég-föld,
föld-ég
ős-ölelése

összeroppant és félrebeszélsz,
őrzöngve, lázban
nyögsz és beszélsz:

Gyilkosaim! Rigók!
Ne irgalmazzatok!

VADGALAMB

Vadgalamb
veri a lombot,
veri a lomb
a vadgalambot.

Magas a nyárfa,
öt emelet,
peregnek tollak,
falevelek.

Magasabb a nyár,
sudarán tűzkorona –
hát odaszáll,
oda!

INTEGETŐK

Ilia Mihálynak

A Nagy Rák ollói
gyász-fényesek,
órái
lidércesek –
hulló nyarak, ti!
hüllő telek!

Ám borzas nyárból vagy
zuzmó-palotából
valaki
mindig
átinteget.

...Fedélzeten a matróz
almát evett,
gondoltam: uszály Robinsonja,
gondoltam aztán:
vízmarta szikla –
asszony-vizek
s mélyvíz-nők hátára ró
verseket,
s mikor egyikből másikba úszik,
mennyei búcsúk
bazáros-bódéit:
kéményhez köti a fellegeket,
kiáll a tatra,
hogy a szelek
lengessék-mossák a rongy tüdőt
s a bíborsirályt is
bent,
mint a kendőt,
s karja
alma-babás faág,
úgy integet...

Mert Nagy Rák ollói
gyász-fényesek,
órái lidércesek –
hulló nyarak, ti!
hüllő telek!
Vérhólyag az egyik szeme,
vérhólyag a másik szeme,
s folyton
felénk mered,
jó hát, ha hűlő
nyarakból, múltó
telekből
valaki átinteget!

RIKKANTÓS SZONETT EGY ÓRIÁSORSZÁGI VARJÚRA

*„hát még meg a varjúk!...
hú, azok voltak ám!”*

(PETŐFI)

Uram, maga is fekete varnyú,
kerek fejű kis fekete varnyú,
kopaszodón is fekete varnyú
– hú, az ám!

Kerek iszákja iszonyú bornyú,
kopac iszákja iszonyú bornyú,
bakaságosan iszonyú bornyú
– hú, az ám!

Uram, láttam én ülni egy hosszú
– póznán? – inkábbblag: – bakafán.
Hát azért mondom, hogy fekete varnyú,
kerek fejű kis fekete varnyú,
s kopac iszákja iszonyú bornyú
– hú, az ám!

VÉRAGANCS-SZARVAS

Megesteledvén
az erdők kapui kitárulnak,
évszakok, vadnyulak, őzek
surranó lépte
csendíti a füveket.

Remegő orrcimpákkal felbőg
ilyenkor
szívem:
a véragancs-szarvas,
dobbanása
fölkavarja az emléktelen
televényt,

a sápadó avart,
forrásvizek
nosztalgiáját,

s nekiront
a holdvilágban
égig meredő tűzfalaknak!

VÉNASSZONYOK NYARA

Három fekete öregasszony,
fekete kendő, fekete szoknya,
fekete három öregasszony,
három fekete-odvas boszorka,
fekete kendő, fekete szoknya,
guggol a három odvas boszorka,
a lámpa füstől,
gyász a konyha,
kommendál jégágyba hőmennyasszonyt,
guggol a három rossz csoroszlya,
most három holló, most három csóka,
csontvőlegényük már rájuk akadjon,
fekete kendő, fekete szoknya,
a lámpa füstől,
gyász a konyha,
kukoricát morzsol, málét majszol
fekete három öregasszony,
három fekete-odvas boszorka,
kukoricát morzsol, rontást mormol,
pislogok én, az öcsém horkol,
a lámpa füstől,
gyász a konyha,
gyüszméköl az öreg, könnyes a bortól.

Káposztalepke, káposztalepke:
szállj le szememre!
szállj le szememre!

Káposztalevél, káposztalevél:
borulj be, borulj be,
borulj be, szegény!

Rajzanak káposztapillék,
kergetőznek, himbálóznak,
verdesnek, mint a szempilla,
mint szitán a lisztes tenyér.
Juharpille, juharlevél
pereg alá a homokra.

Gödör szélén homok pereg,
baromfinak hús mag pereg,
pávagalamb tolla pereg,
mézarany délután pereg,
pereg anyám könnye, pereg
rőtarany lomb, akár a seb!

Rőt juharlomb, akár a vér –
véres tenyér: juharlevél!
Véres taps a mézaranyoknak!

Hullározó szitakötők,
hártyás juharfavirágok
szél kötelén kapálóznak,
hemperegnek,
hancúroznak.

Peregnek a juharfákról,
elvirágzott akácfákról,
gyerekkorom szilfájáról...

Káposztalevél, káposztalevél:
borulj be, borulj be,
borulj be, szegény!

Káposztalepke, káposztalepke:
szállj le szememre!
szállj le szememre!

S három fekete öregasszony,
fekete kendő, fekete szoknya,

fekete három öregasszony,
három fekete-odvas boszorka,
kukoricát morzsol, málét majszol,
a lámpa füstöl,
gyász a konyha,
guggol a három rossz csoroszlya,
hortyog az öreg is már a bortól.

MÁRCIUS, PERZSELT MEZŐK

Március, felperzselt mezők,
pernyeszag.
Március – nullásra vágott fák, mankó-ág,
vedlő mundérban dudvahad.
Március – dunnából bújó menyecskék,
arcuk korom-álca:
szőlőtőkék.
Dunna-lágy trágyaszag.
Március – trágya lágy bunkerében
nyápic selyemhadak,
nyaknyújtogató gyomkukacok,
s vércseppek is,
katicabogarak.
Március – felperzselt mezőkről
száll, száll a pernyeszag.

Március perzselt mezőin
ki jár? ki jár?
Szanitéc varjú és vezérkarával
Dogmadux, a télkirály.

Március, felperzselt mezők, pernyeszaggal
az érett trágyagőz egybeszakad.
Március – dühöng a felszél,
homokból töviskes gallyat ragad,
homoktüskékkel
szemet szúrat.

Március – aknákat rak még
a fagy, –
ám a romokból
vitaminüzenetét
építgeti
újfent a Nap:
fedezékben, csatornaparton
klorofill-tűzben kardokat hajt
s lesz maga is fedezék a sás:
gúnársziszegés,
zöld suhogás,
és langy suhogás-zászlók alatt
párzanak, tolonganak
csészealj-teknősök, rebbenő,
robbanó vadmadarak.
Március – felperzselt mezőkön
tél-tavaszi összecsap.

Március perzselt mezőin
ki lesz úr? győztes ki lesz?
Tanyaudvaron páva rikolt –
mint tavaly: új tavasz ez!

AZ ALLEGRO BARBARO

Kopogó jégeső,
ropogó, rőt tető,
villámfény, cikkanó,
felnyihhanó csikó,
almafa, reccsenő –
Allegro barbaro.

Titok-zöld, tág mező,
szitok-kék, koppanó
patkó, szikrát vető,
szívben a morranó
véreb, majd elhaló

sóhaj, majd lüktető
fájás, bíbor s fakó,
elhaló-csendülő
fémnevetés, mohó
fémharapás-idő –
Allegro barbaro.

Allegro barbaro?
Szökkenő szép ünő,
szökkentő, harsanó
lobogás, űzető,
szirom-szitakötő-
remegés, karkötő,
kristály és drágakő,
kristályként épülő
sudár sátortető,
sugár szemű lakó,
kristályként épülő
kedély, komoly tevő,
szakadék-ugrató
lovas, íj-nyakú ló,
meredély, kaptató,
csillagra rúgtató
mélytüdős nótaszó,
virágzás, nevető –
Allegro barbaro?

Allegro barbaro!

SZÁMBAN A TAVASZ JÓÍZÉVEL

Járok fekete januárban
tavaszok jóízével a számban.

Kiköpöm a telet –
rágógumija
bele ne ragadjon fogaimba soha.

Kiköpöm?
ropog a csontom, mint a hó.
De íme, lányok nyílnak,
asszonycseresznye pirkad,
és az is ropogó.

S most nincs is hó.
Kopasz kappan:
toprongyol csak januárunk az utcaszélen.
Szökne már, meglépne valami stoppal.
S nézd: hóvirágot szedek neked
koponyám avar ligetében.

S a Déli pályaudvar is, nézd,
mint a kivénhedt lárva.
Szállna már,
szitakötővé válna,
s nem gondol avval, rá mi jöhet még.

Tudom én, tudom:
a lélek telében
csont ropog, nem a hó,
ha jön a fagy –
és jön még értem.
De bennem akkor is cseresznye érjen,
fütyüljön sárgarigó!

Járjak a gyászban, januárban
tavaszok jóízével
a számban –
világ és lélek januárjában
hóvirág, hóvirág: viríts szobámban!

TAVASZ LESZ, NYÁR LESZ

Párkányomon galamb sziesztázik,
kint-bent zsendülő március van.
S egyszerre vadezüst kavargás, mint
mennyei virágzás bugyra ha buggyan.

Megzavarodva a galamb elszáll.
Zavart szívvel nézek ki én is.
Hahó, hó! csapongóbb a gondolatnál!
...Tavasza lesz, tudom, mégis.

Tavasza lesz, nyár lesz, ver a sugár,
s én, ki már jegessé kérgesedtem,
sorvadok a Nap úrlábainál,
s fénybe veszek, bár fényt kerestem.

REMEGÉS TAVASZ ELŐTT

Tülekű rügyek
az ágakon.
Pajzán madár-ügyek
az ágak közt.
Zsendül a moha is
lábad közt –
ez már a tavasz újra,
hajakat bodorítva,
kacsokba bodorulva.
Fűzfák vesszeje,
szőlők vesszeje
megered.
Ki az utcákra, emberek!
Elég volt
falak közt bújva.
Elég
a hóval lecsapódó korom
autók tetején,

ablakokon,
 arcunkon a mély, fekete ránc.
 Sok volt a húsvét,
 kevés a föltámadás,
 de most új esélyt dobolnak
 a rigók,
 kisbíró-sarjak,
 s szól a pirók,
 szól a vadgalambok
 rekedt verbunkja.
 Nincs titok,
 kakukk harsogja:
 száz évig élsz.
 Harkály, a távírász-céh
 alkalmazottja
 le is kopogja.
 Szívem, te kételkedés
 megcsökött foglya:
 mit sejtessz? Mindez kevés,
 hogy dobogásod is
 gally-remegés?!

ÖREGASSZONY HAJNALI ÚTFELEN

Öregasszony a kihűlt útfelen,
 gyulladt szemében fölgyúlt éjszaka.
 Ki felöltözik, mégis meztelen,
 vagy haza indul s nem talál haza –
 úgy áll a fényben, fosztott-reménytelen.
 Orrában párás vizelet szaga:
 kutyája lábat emel peckesen,
 s honnan a húgyszag száll, ő is oda
 spriccent pár cseppet. Lüktet a fara,
 s hogy befejezte, ráng idegesen.
 Mind feljebb hág a hajnali egen
 a sugár-pórázás, rőt szín szuka.
 S a néni áll a kihűlt útfelen,
 gyulladt szemében fölgyúlt éjszaka.

ŐSZI ESTE

Klasszikus ősz,
minden kellékével.
Fosztott ágak letargiája.
A balkáni gerle egy darab homály
a gutaütötte cseresznyefán,
rátaplózódva mered magába
félig hunyt, fénytelen gomb-szemével.

* * *

Fogatlan satrafa-vigyor a napfény,
kicsalt mégis a balkonra, nézni,
hogy tenyereit szemközt a repkény
a tűzfalon már vörösre vérzi:
ipiapacsot ver rászedetten,

mert a ragyogás,
akivel játszott,
faképnél hagyta ám,
elbóklászott,
ring delfin-izmű tenger-ölben.

* * *

Ring
delfin-izmű tenger-ölben már
a délutáni nap – este lesz, szürkül.
A magasban fönt lökhajtásos száll,
megvillan, mint egy fehér cérnás tű.

Hangja se hallszik.

Az iskola
elcsendesül s el
az óvoda.
Öltöznek át az óvónénik,
sietnek: ez randevúra,
az meg haza.

* * *

Megjött a szomszéd,
zengeti
zenegépét,
fújja az orrát, tüsszög,
mintha mindig december lenne.
Kalapács csattog: egy szög
szalad deszkába és
szívedbe.

* * *

Aztán
csuparánc csönd.

Az utcán
monoton
nyammogással
motorok
örölnek
szürke lisztet.

Mint begyújtott kocsí motorháza,
az este
olajos-kéken reszket.

Neonvirág nyit.

Fékcsikorgás.

Villany világít.

Villanyoltás.

S száll a Föld,
szállunk a tág végtelenbe.

VIRRASZTÓ

Tenyérébe vett a langyos este
mint szeplős lány
szőke kiscsibét.

Rajzik körém kerítő seregben
léptek emlékeként
a sötét.

Cipőkoppanások – szívverések!
Messze guruló
üveggolyók!

Az ég kaptárát ellepik a méhek –
most rebbennek szét
a csillagok.

De aki virraszt, bújhat az magába,
dúrhatja szárny alá
busa fejét!

Rajzik körém cipőknek koppanása,
kiket imént nyelt el
a messzeség.

TAVASZI LÁZBAN

Két fa között
harkály hullámlik át,
tavaszi lázban
üzemel a világ,
csattog a metszőolló,
kapák nyele fényesedik
tenyerektől, nyéltől
tenyér
kérgesedik,

tavalyi vöröshagyma
nyuszifül szárat tol föl,
puha szőnyeget sző a tyúkhúr,
venyigerakás füstöl,
asszonyi nevetés szikrája csap fölé,
telten
az adomázó vadász basszusa
beledörren,
kerékpárjára dől,
úgy ugratja a menyecskét;
a mogyoróbokrok körül két
lepke vitorlázgat,
méhek lubickolnak elragadtatottan
meggyfavirág-habokban,
báránylepke-pamacsokban
puttó angyalok fényt harsonáznak.

TANULOK BALATONUL

Éjszaka ablakom nyitva volt,
s a párkányra kiült
a macska.
Szemlélődött mint egy filozófus,
mancsát se nyalta.

Sütött a hold.

* * *

Az agy elereszti
prédáját, a test
ernyed,
tunyul.

Biflázok hullámokat,
fényt és eget –
tanulok balatonul.

Az ember beletanul
a könnyű kékbe hamar
s feled
istennyilával járó sűrű
fellegeket,
hever és
balatonul.

Hátam pirul,
suttyó szelek
cikáznak gáttalanul.

Az ember hever,
hever s feled,
a könnyű kékbe
beletanul.

* * *

Hosszan ült az ablakban a macska.
Vajon mit látott?
Fény-egeret?
Végül is leshelyét odahagyta
s mellém heveredett.

Felhő-lyukban elbújt a hold.

AUGUSZTUS TŰZBIKÁJA

Dőzsölnek fények hegyen-lapályon,
augusztus bikája
lelegel minden
zöldet.
Fölöttem olajosdiófa-sátor,
gerincem nyomja a földet.

Kisült a fű mind, bökdösi oldalamat,
közöttünk bár a pokróc
jóságosan feszül.
A kukoricaszár is megsült
pár nap alatt –
csoda, ha szemem is kifeketül?

A dög hőségben szúnyog se jár,
vérem kitarva bár pucéran.
Lustaságom már
égre kiált,
homlokomon gyöngyös verejték,
csiklándva le-lesikkan.

Szomjan veszekel menten, úgy érzem,
de nincs, az istennek sincs kedvem
a prэшázba menni – öt méter! –
egy kis lehűtött sert
vedelnem.

Várom, percegjenek el a percek –
ólomsúllyal tipor rajtam
augusztus tűzbikája.
Feküdnék inkább cuppogó sárba, nyuvasztja szívem a nyár
gyehennája.

HAJNAL SZENT GYÖRGY-HEGYEN

Köd üli meg lent a lapost,
mint dögös púpja a pupost,
köd fölött piros sugár
mint Jézus a vízen jár.

Hol vagytok, ti madarak?
Fölszakad a pirkadat,
de a vidék csendje oly holt;
rigó csak városban rikolt?

A Nap kazánja föllángol,
kibújok az éjszakából,
tüdőmbe nikotin harap,
Tallér kutyám kenyeret kap,
kisszékemre települök,
rigók helyett én füttyölök.

DIÓFÁIM TEREBÉLYESEDÉSEKOR

Mért kell nekem látnom
folyton a Badacsonyt?
Úgyis tudom, hogy
ott van!

MIKOR A PRÉS FÖLSZAKAD

Ó, az a mámoros pillanat,
amikor a prés fölszakad!

Mikor az egymásba sajtolt szemek
az utolsó csepp mustot is kihabozták,
mikor a csavarok meglazulnak,
s boldog szisszel tágul ismét
a préskosárba nyomorított
szőlőfürt-ország!

Ó, az a mámoros pillanat,
amikor a prés fölszakad,
mikor az egymásba sajtolt szemek
az utolsó csepp mustot is kihabozták!

Ropognak az áttételek,
ekkor már húzni nem lehet,
nem szabad,

pattognak a kemény akácfa-présfák,
hiszen az egymásba sajtolt szemek
a végső csepp mustot is kisajogták,
a legédesebb nedvet leadták,
ekkor már húzni nem szabad,
nem lehet,
repednek a kemény akácfa-présfák.

Ó, az a boldog pillanat,
amikor a prés fölszakad,
s boldog szisszel nyújtózik ismét
a préskosárba nyomorított
szőlőfürt-ország!

HÚSVÉT SZENT GYÖRGY-HEGYEN

Nyugatról
felszakadnak a felhők,
csattog a rozsdafarkú az ablak alatt,
a dundi mandulafák,
mint a delnők,
rózsaszín fátylakat bodorítanak.

Lángra kap a venyigerakás,
ami eddig csak füstölgött
az aljban,
a meggyfák arca meg csupa pattanás,
pedig nem virradat –
alkonyat van.

Húsvét estéje –
borral áldozok,
irigylük csirregve a verebek,
gyertyát égetek, tüzemre
fát rakok –
fáztam egész nap
épp eleget.

Most Krisztus király, megnyúlva, egyenest,
talán a lángból,
felröppen az égbe,
porhüvelye sem marad,
az is már szellemtest,
bár csorog,
mint a csapok végén a nedv,
2000 éve
csorog itt lent a vére.

MÁRCIUS ELEJI ESŐ

Ázik
a szívem.
Ázik minden
e még-nincs-tavaszban.
A kormos tetőket
kormos csepp pettyegteti halkan.

Mint mikor az első hó
hullott
bátortalanul,
úgy seprőzi a várost
sunyi légár, hangtalanul.

Lapulnak még a hagymák
a földben,
mindenre készen.
Bolondos rügyek,
ti is várjatok még,
de virágaitok ejtőernyőit
tartsátok
készenlétben.

Várva várom, hogy borostás arcom
csecsemő-sugarakba tartsam,

s visszatért
fecskéként
nyargalásszon
bennem a vér,
mint mikor először
fészket raktam.

S cirógasson májusi fény.

NYERS HAJNALBAN

Állva vártam a virradatot,
sarjú gyepen,
madárricsajban,
csíz, pinty zajongott,
szólt a kakukk,
bent Vivaldi-zene pityegett halkan.

A fehér liliom kék ködben játszott,
széttárva bókolt a
Bence-virág,
kutyám a bukszusban valamit
rágott,
lehajlott a párás rózsafaág.

Bort töltöttem még pintes kannámból,
az illett ilyen nyers pillanathoz.
A pók a sarokban
sötétben posztolt,
légy-skalpokat fűzött
potrohához.

Aztán megint a padhoz kaptattam,
már hatalmas vörös vérszem igézett,
farkasszemet néztünk,
ő bírta jobban,
s mámorban skribáltam le az egészet.

MUSKÁTLIK HAJNALI ILLATA

Muskátlik hajnali illata
olyan, mint a
farkas szaga,

körülsompolyog,
nem ereszt,
s minden szírom
vérezni kezd.

Édes hajnali társaim!
Mit van bámulni
egy muskátlin?

Pompás, vérvörös ínye húsán?
lucskos, tömött
zöldje virtusán?

Azt csak az tudja, ki reves
levegőben
lihegni kezd.

Bűzös szoba,
korhadt lakás,
deszkákon
fénycsíbor cikáz,
aztán nedvet kap, kirügyezik,
az álom
megkeseredik –

de muskátlik hajnali illata
olyan, mint az
ordas maga,

ruganyos,
illékony,
ragadozó,
éjszakáinkra álmot hozó.

S az ordas
– bordáján delejes cseppek –
ugyanúgy fázik, mint mi,
s retteg.

ALKONY EGY VILÁGVÁROSBAN

Egy város – nevezzük Budapestnek –
kaput tár már az őszi estnek.

Ahonnan nézem, görbén
hullámlik az alkonyfény.

Tűzfalak meredeznek,
indigói az estnek:

másolják kékbe, ahogy nyugatnak
pirosában a Nap elballag.

A Duna tetőzik – mit is tenne?
Autók kóvályognak szerte
keresni valami utat, hazavivőt.

Árad a Duna, mint azelőtt.

Most villamos csörömpöl
(„kimeredek a földből”).
Ritkásan buszok szuszognak,
az Orbánhegyi útnak
feszülnek elkeseredve,
mindnek kettős a terhe.

S te, ember, mit búsongsz itt,
a közelt nézed s a messzit

szeretnéd minden áron,
hogy a lupédba szálljon...

Észak-nyugati szél támad,
összebb húzom ruhámat,
aztán már felhők is jönnek,
az árnyak sűrűsödnek.

Árny vagyok magam is, bottal,
még nyakamban nem kolomppal,
s elbotozok: éjszakára
futja még egy liter kadarkára.

Szegény jó Hajnóczy Péter
(ha élne!) – minden éjjel
erre bócgott – őt is
meghívnám, ígyon csak ő is,
ne gondoljon most gázkazánnal,
inkább a ránk omló éjszakával.

BARÁTKOZÁS EGY CSILLAGGAL

Ha az ember barátságot köt
egy csillaggal,
csaknem úgy, mint a Kis Herceg
megszelídíti a Rókát,
minden este várja,
mintha randevúról lenne szó,
hogyan megjelenjen az égen.
De hát épp ez az –
randevúról van szó,
az ember kiül kisszékére
az ajtó elé, s várja a csillagát.
S a csillag sosem késik,
legfeljebb fellegek bodraiból
küzdő láthatóvá magát,
de ha ez nem sikerül,
az ember akkor is tudja, hogy ott van.
És vár. És ez fontos tudás.

Annyiszor várunk hiába
erre is, arra is, meg mindenre,
hogy visszaadja a hitünket
a randevúra pontosan megérkező csillag,
hogy van bizonyosság.

És nem is kell beszélgetnünk.
Csak tudni egymást, hogy itt vagyunk.

Még itt vagyunk.
S az ember, mint a vágyódó szerelmes,
behunyja szemét és bogarába rejt
csillagát.
S a csillag mit tesz?
Csak pillog, pillog,
mint aki tudja a földi magányosságot,
s részt kíván az emberi
egyedülségből.

ALVÓ A PARKBAN

Reggel 10 felé egy ember aludt
oldalvást a parkban egy padon.
Ruhája nem épp bizalomgerjesztő:
zöldes vattakabát, nyűtt kék trikó,
s valami avult katona-pantalló
borította átvetett lábait.
Jáltak-keltek a parkban a turisták,
két nő s egy férfi a szomszédos padra ült,
velük szemben egy sánta is mankózott,
s leültem magam is az éjjeli
firkálgatás után. Sütött a Nap –
arany sugarú októberi nap volt,
s a piros padokon csillogott a máz.
Rágyújtottam karomat hátravetve,
s már épp eluntam volna magamat,
mikor röpke szél támadt és a fákról

fodros levélözönt himbált alá.
A padon az alvó mereven feküdt,
gubancos haja tele lett falevéllal,
aztán a jótékony anyás szél libbent
még egyet és mint gyenge gyermekét,
sárga levéllel teljesen betakarta.
És azt gondoltam,
milyen szomorú;
és azt gondoltam:
milyen egyszerű.

A TÖRTÉNELEM MINT VÉGREHAJTÓ

MAGYARORSZÁG

Hullongó, pártos nép, magát öli!
Századok sorsát
részögecselték.

Magyarországot
feketén fessék
a világ minden térképei!

Táncol,
hujjogat,
bömböl,
kitüremlik fején a haj,
kitör a körből,
táncol magányosan,
parazsat iszik
csontvödörből,
nyála fröcsköl,
láva,
patkó patáival
tép az imádkozó virágba,
sátán ki bánja, tyuhaj!
krumplinyomón türemlik ki
fején a haj,
rátapos fészkéből szökő agyára,
a költőszívre,
legszebb madárra,
járja
tatárosan,
pogányosan,
halálosan,
ebcsont, kutyabaj, sebaj, csuhaj!

csak a zsivaj!
csak a zsivaj!
délibábot fog, kötözteti
zsákba
idegszálaival,
piócát tenyészt fia testére:
ez a vad ország
nem néz az égre,
magját veszejt, magát öli –

Magyarországot
vér-feketére
fessék a világ térképei!

Mikor telsz be a gyásszal:
páratlan a sírásban,
részeg dülledésben,
árulásban,
magakelletésben,
elárvulásban?!

Tudom én, járnál
zöld mezőben,
s tombolsz álruhásan!
Járod,
halált köpül a lábad
anyák tején,
véred szurokká kondenzálva
borulsz az idő ravatalára,
veszel, szegény,
a tiéd mégis, Világnagy-Árva,
vér legyen bár,
üszökvert mályva,
eltékozolt vér
a kezeden!

UTAK KERESZTJE

Buda Ferencnek

FUTÓ, KIRÁLYNŐ,
tolonganak
az utak portábláin paraszt,
ritter és báró –
készül a sakk.
Lelkünk tájait sanyargatják.
Játszanak.
Hát csak
hadd játszanak!
Hej komák,
végváriak,
vegyük számba mi reánk maradt:
fillér,
picula,
fabula-ország!

A TENGERRŐL MIT MONDJAK ÉN-
esőcsepp a fogyó felhőt mondja.
Tipródik, legel a víz a dűnén.
Új falka nyomul a régi nyomra.

Kiskunság! avarok, rácok,
kunok, cigányok, bunyevácok,
ködménesen mély rézkolomp!
Kiszáradt, fehér lókoponya,
birkakoponya, homlokcsont:
Alföld! virágos csonttanya!

ÖKÖRHUGYOZÁSOS
makadámok mellől
ellopták Jézust
a rozszant keresztről.

Hej, puszta, Állampuszta –
véres köpés a homokon!
Lóg, törött a nyárfák szárnya.
Kócsontököl a víztorony.

Virágzik a teamező.
Hej, könnyű szöcskelábak!
Szikes arcomon évelő
tüske és kamilla-bánat.

SZÉL HABZIK, NYAKAMIG ÉR,
hulláma rajtam átcsap.
Mindig szélein járok én
e szögletes világnak.

Utak köves keresztje!
kézfogás-csillag!
hazám ráteregtetve
petrenceként szikkad.

Kiszikkad a sorsom,
szemem kiszárad,
utak keresztjét hordom,
szorítom arcomra ezt a tájat:
kendő! könnycsipkés, vérmonogramos
kendője szép magyar Veronikánknak!

ZÁPOLYA URAMÉK ASZTALÁRA

Halál: mit veszel rajtam,
oligarchás betyár?
Nagyúri haramja: mit veszsz rajtam,
hidalgó sarlatán?
Ordítás, sírás, nyögés bennem fogva maradjon,
a fogak rácsai zárva,
bevehetetlen vár az arcom.

Szétlőni, lerombolni: azt lehet.
Szétlőni.
Lerombolni.
A test leomlik: omoljon, vesszen.
A lélek nem fog
térdre omolni.
A vér kiömlik: ömöljön, vesszen.
Csak lelkünk tudjon
nem-romolni.
Le- s eltiporni, azt lehet. Meglehet.
De sose fogtok
meg is tiporni.

Ordítás, sírás, nyögés csak szabadon jussa annak,
ki ember.
Akit lefognak, megkötöznek:
némuljon irtóztató
fegyellemmel.
Röhögni, azt igen.
Hát nem röhej ez az úri móka?...
S a kínban elvigyorul
Székely Dózsa úr, csontserpenyőben
szép agya ahogy
pirul.

HETES-HUSZÁR

Kolontó vizében sok a pióca.
Ott él, tanyán a vén hetes-huszár.
Issza a bort, rúgja a port,
de az asszonyt nem kívánja már,
csak morog, hadonász és ordibál
Jónás Mihály.

Ráz hangja tanyákat, asszonynépet.
Rezegtetett rég üvegcsillárokat,
mikor egy kávéházba tévedt:

„Hát ti itt véditek a hazátokat?!”
Kifelé! Azt a szakramentom...!”
S pucoltak is kifelé az urak.

Paraszti kardja rendet vágott,
márványtáblákon konyak borult,
metszett poharak cserepe csörrent.
„Egy örült, kérem, egy tébolyult...”
S szilfák szép rokona, Jónás Mihály,
márvánasztalra zokogva hullt.

S elvitték persze. Angyalruhát,
feszeset húztak az angyalbőrre.
Törte két háború, kapott-adott seb.
A végrehajtó kitért előle.
Gyerekek nevetik: gürcöl, gajdol,
s beszédül néha, úgy néz, néz a vízbe –

Kolontó piócás, békás vizébe.

TÁBORI POSTA

Évek óta készülök neked levelet írni, nagyapám! Évek óta halogatom már ezt a levelet – de mit neked az évek: fekszel hanyagul, hetykén, huszonhárom-nyarasan, így fekszel valahol immár hatvanhat süket esztendeje, melledre szorított kezeden golyó ütötte seb lilioma. Mit neked az évek, az én eszeveszett szarvas-futásom a napok rengetegében! Felzúgnak pedig érted a nyárfák: az én tudóm itt ez a nyárfaliget, s felzokog érted. Világnak futtatott: mi dolgod volt neked Tiszákkal, Habsburgokkal? Tudtad-e, mi köti a bakanóták híres ferencjósáját ARAD városához? Tudtad? Nyárfalomb-tüdővel zokog föl életem érted! Jól tudom, mit sem tudhatsz azonban rólam.

Tudatom hát veled: lányod megszületett, a neve Mariska,
s ő az anyám. Micsoda kínok közt szülte árvának szép
nagyanyám! Tizennyolc éves volt akkor, beszéli gyakran,
s beszólt a cigány Mátyás bácsi apjának udvarába:
Gazduram, levél gyűtt, meglútték a fáját! – s ájult el
menten, sáppadoz folyvást azóta is, és beszéli gyakran:
előző éjjel ott jártál álmában nála, ott voltál nála
elbúcsúzkodni, álltál az ablakkeretben rövidre nyírva,
egyetlen szavad sem volt, álltál csak bocsánatkérő
mosollyal távolodva, s tudta már, tudta már, hogy nem lát
többet. Emlegetnek az öregek is még olykor, mesélik harsány
nevetésedet, nyűhetetlen kedved, dicsérik kezedet, régvolt
számtalan mestermunkád, huszonhárom-nyaras ezermestert:
hatvan év távolából is megemlegetnek: Eszt a meccóollót itt
né, még ű csinyáta! Szükség van itthon rád ma is, látod,
nem kicsiség ez! Csak somolyogsz az ilyen beszéden, látom,
jólesik mégis a szó. Mit is szólnál? S én mit is írhatnék
többet? Befejezem hát: Régen nem láttunk, kérj szabadságot,
nagyapapa, gyere haza: felzúgnak érted itthon a nyárfák!

Tc.

szépreményű

Pusztai György honvédnek

Szerbia földje

Tábori Posta: ∞

BÚJÓCSKA

Holdudvaron, holdudvaron

holdfény-gyerekek

bújócskáznak,

keskeny arcukon álomszín zománc,

s aki elbújt, rá

sosem találnek.

Elbújtam én is egyszer majdnem

az udvarunkon

mindörökre,

őszvégi arany szalmakazalnál.
Ősz volt, kilencszáz-
negyvennégy ősze.

Egy repülő mint ragadozó madár
udvarunkra csapott
a délutánban,
s másfél éves fiút, meggépuskázott.
Bőgött a gép, én is
bőgve álltam.

Akár a szalma, aranyos-szőke
volt a hajam még,
fénykép mutatja,
mikor a gyanútlan délutánban
hullott körém a
halálos manna.

Elképzelem most anyám arcát,
pincsesötétben
kérdése lobban:
Jézusom, a gyerek! s mostoha nagyapám
bukdos ki értem
vas-zivatarban...

...Holdudvaron, holdudvaron
halott gyerekek
bújócskáznak,
keskeny arcukon álomszín zománc,
s aki elbújt, rá
sosem találhatnak.

Elbújtam én is egyszer majdnem
az udvarunkon
mindörökre,
őszvégi arany szalmakazalnál.
Ősz volt, kilencszáz-
negyvennégy ősze.

BOLYONGÁSOK

Csoóri Sándornak

Csapódik arcomon cserebogár,
nyakamba hány éj nyirka szakad,
míg megnyomom a csengőt, hol mindig várnak,
ahol jó színben sosem látnak,
számon kérik füstös tudóm,
lazult idegszálaimat.

Mennyi kigyötrődött állomás,
gyalogút és kitérő,
bolyongás telkek-lelkek bozotosában,
míg beszórja
aranydarával
meghajtott fejemet a vadszőlő.

Szív dohog, s mint a kocsitengelyre,
föltekerednek rám az utak,
mik tájból s időből szövődnek egybe.
Anyám, a végeket csavargasd le –
mint a géz:
mind csupa vérlenyomat.

Ím, népünk életrajza, a történelmünk!
Lásd: a hazám, hazád.
Mosd ki, vasald ki, anyám,
s varrj belőle
kinek-kinek a testére mérve
Húsvétra való ruhát!

BRUNO-DALOK

Giordano Bruno akár Moszkvában is élhetett volna.

(A SZERZŐ MEGJEGYZÉSE.)

G. BRUNO ÖNMAGÁRÓL ÉS A VILÁGRÓL

Íme, én, néhai Giordano Bruno,
ki álltam már bírák előtt eleget
(s nem mondhatnám, hogy ott állni jó):
bíráimul kérlek föl most titeket.

Az ember esendő, más én se voltam,
ám mint ti: gyúlékony kissé – s ez kár.
Tudásért lángoltam, nőért lobogtam,
míg alám fűtött jól a Vatikán.

Koponyám egében napok, planéták
megférték, akár a végtelen térben,
de én, parány – ó, emberi nagyság! –
a Földön nem, csak lentebb, a földben.

Lehetett volna ez persze másként,
sunyi mén gyanánt a számárcsapatban,
de igazságom egy jobb harapásért
nem adom – ezt jókor s jól megfogadtam.

Rómának füstös, szent barmát, sötét
nappal és csillaggal szarvain, láttam,
öklelvén rút kéjben Európét,
s láttam a szajhát is Európában.

Mentem hát innen és onnan tovább,
mert a Bestia ezer alakban
nőtt körém mindenütt, fenne fogát, –
ám, amíg lehetett, élni akartam!

G. BRUNO VERSE ARRÓL, HOGY KI TANÍT

Mondom a gyerekeknek: a kő az kő.
Mondom neki: a kenyér – kenyér.
S mondom, hogy ördög, boszorkány
az pedig nincsen,
csak hát ha lemegy a Nap,
televény éjszaka,
s televény éjszakában
Vénusz, a láprózsa-Isten.

Tükreink, lámpáink:
ti gyerekek! beláttatjátok
szemünk árnyékosát,
vakító nyargalások, anyagbontás
mögött
a hátországot,
fölfedezem hát én is újra: a kő az kő,
kenyér az kenyér – heureka,
s vallom szabadon: ördög, boszorkány
az pedig nincsen,
csak hát ha lemegy a Nap,
televény éjszaka,
s televény éjszakában
Vénusz, a láprózsa-Isten!

G. BRUNO PÉLDÁZATAI

A TESTI ÉS SZELLEMI ÖRÖMÖK EGYSÉGÉRŐL

Testünk ház. Ki lakja? Szellem az vagy lélek:
élvezet nélküle s gyönyör is mit ér?
S lélek vagy szellem is, ha tovább nem éltet:
szem, száj, fül, orr nélkül siklóbőrt sem ér.

Állat az embertest. Ám ki bévül lakja,
készteti s uralja: az a való Isten.
Illat és sugár lesz halál után. Fákba
költözik, füvekbe. És más isten nincsen.

Szem, száj, fül, orr, pórus: mind etetőlyuk csak –
ki-ki ott éteti isten-fiókáját.
S kiben aluszik vagy már születvén meghalt:
a gyönyört is disznók, baknyulak zabálják.

Boldog a Természet, ha örül az ember:
csókol, vigad, táncol, munkájába mélyed.
Ha élvezi létét bölcsen, szerelemmel.

Ám hol vad tivornyáz: Isten lesz ott véres!

G. BRUNO A SZAMÁRSÁGRÓL ÉS A BÖLCSESSÉGRŐL

A szent számár és a szent számárság
becsesek igen az Úr előtt,
hisz terhet s urat hord a jó számárhát.
Juttat is cserében
furkót bőven
számára és kóró-legelőt.

Tudóst és tudást is mind közelebb
számár segít az igazsághoz.
Mi fényes, számaírral még fényesebb –
mond a rotterdami
bölc s már, s neki
hihetsz: volt köze néhány számárhoz.

Borjút tört Mózes, ám arany-patán
öröktől áll az aranyszámár.
Keríti klastromfal, arany-karám.
Honnét e kegyelet?
Gondold csak meg:
Jézus rég vizeken s – számaíron jár!

INKVIZÍTOROK KARA

Mi vagyunk a nagy, szent Inkvizíció:

Én a fő –

Én a főbb –

Én a legfőbb inkvizítor-atyátok.

Mi tudjuk leginkább, mi nektek a jó,

mi vagyunk a nagy, szent Inkvizíció,

mi védjük a sátán-praktikáktól a világot:

Én a fő –

Én a főbb –

Én a legfőbb inkvizítor-atyátok!

Dicsőséggel teljes konstelláció!

Örök rend és semmi kontradikció!

A csillagok is fönt isteni

misegyertya-lángok,

s kinek mást mond ész és kontempláció:

lecsapjuk, mert Isten – sőt: ellenünk lázong,

s mi vagyunk a nagy, szent Inkvizíció:

Én a fő –

Én a főbb –

Én a legfőbb inkvizítor-atyátok!

A TÖMEG DALA

Mi a tömeg vagyunk, tisztelettel.

Minden anyagnak tömege van,

tudhatja ezt fizikából az ember,

s minthogy nagyobb részt anyag az ember,

az embereknek is tömege van.

Mi vagyunk a tömeg, tisztelettel.

Hisszük, mit mindenki hisz, tisztelettel,

s tagadja mindőnk, mit tagadhat.

Hátunkon tapos, ám megtart a hit,
s mi tartjuk a hitet, mint föld a talpat.
Homok, por, murvakő, sóder, kavics –
csikorgunk alattad, Talp, tisztelettel!

Bennünk az anyag a fő, tisztelettel,
a szellem fölöttünk dül-délibából,
s mi fürkésszük, ahogy száll az idő:
hát lepke mikor száll a déli-bábból?
Ring-leng a délibáb, csak délibából,
s bennünk az anyag a fő, tisztelettel.

Adj nekünk cirkuszt és – tisztelettel –
kenyeret is rendelj mellé, Uram!
S hadakozz ádáz elleneinkkel,
de ellenségét ellenségünknek
kíméld: mi-kölykünk az bizonyosan.

S ha mégsem: közösen öljük, tisztelettel...

G. BRUNO A MENEKÜLÉS KÉNYSZERÉRŐL

Hogy életben és szabadnak
maradjak, el kell hagylak,
Róma!
Ami enyém, kezemben mind,
ami fontos, fejemben mind,
Róma!

Továbbállok – te állsz tovább;
nem tartok penitenciát,
Róma!
Én a fel-is-le-is-úton
szentségedet farba rúgom,
Róma!

Maszlagodat nem rághatom,
zsebbe agyam nem rakhatom,
Róma!
Falaidd már nem lakhatom,
tömjén-ködöd nem állhatom,
Róma!

Börtöneid benyelnének,
dogma-fogak örölnének,
Róma!
Hogy életben és szabadnak
maradhassak, most elhagylak,
Róma!

S hová érek, sem remélek
ostobán utamnak véget,
Róma!
csak több derűt, tágabb teret,
méltóbb munkát. – Ördög veled,
Róma!

G. BRUNO TÉPŐDÉSE ÚTVESZTŐKÖN ÉS VESZTŐUTAKON

Utak, utak!
kőcsont-karok!
kőcsont-inak!
kőcsont-marok!

S a kőkereszt
hová mutat?
Kihez vezet?
Kelet?
Nyugat?

S hallod alant
a zengzetet:

– Ki kérdezett?

– Földre a lant!

– Föl a kezet!

(Mit is latolt
a képzelet?
Máglyatüzet?

Máglyatüzet,
ha egyébként
már nem lehet!

Menj hát...

Megyek!)

G. BRUNO A HAZATÉRÉSRŐL ÉS A VISSZAVONÁSOKRÓL

Bolyongtunk már sokat: életem és én,
kerestük egymást és meg nem kaphattuk.
Ha már-már látszottunk csitult egészként,
jött rögtön, taszított a világ rajtunk,
s pörögtünk szét újból: életem és én.

Futottam fiatal, könnyelmű szívvel
tovább, míg reméltem eggyé-levésünk.
Nem bízhatván már, hogy akad ilyen hely,
jobb túrnunk otthon tán nagy különségünk –
legalább otthon, ha nehezült szívvel!

Vissza hát, hazámba, hol narancsló Nap
melege aranylik, nápolyi dal szól...
S ha csuhás buldogok körülcsaholnak,
tagadok: coki, te! fátyol-szavakból
rakok majd sáncot, hogy ne vess, narancs Nap!

Szót, mi a világról mond igazabbat,
lehet az életért vissza is vonni.
Mert ha áll, később is megáll igaznak,
viszont az élet nem szavatolt holmi,
s csak élő talál s mond még-igazabbat.

Megyek hát, bármi vár, tovább, hazámba,
futni csak oda már, küzdeni már csak
a legfőbb pontokon – legalább pápa
legyen, ki megzabál: fő-pápuának:
nekem ez kijár... Nos, vissza, hazámba!

G. BRUNO AZ INKVIZÍCIÓ BÖRTÖNÉBEN

– Uraim, mindent visszavonok,
nem vállalom több áldozatot,
szorít e kamra!

– Ne ordíts, testvér, ily gyengeséget
ne mutass éppen te a pribéknek –
bár úgysem hallja.

– Uraim, nyissátok a tömlőcajtót,
nem adom tovább a kényes kalandort,
akarok menni a napra!

– Te naiv esendő, nincs menekvésed,
a tűz az egyetlen, fénylő esélyed,
csak nézz magadba!

– Uraim, félek, és vár még az élet,
nem bírok el már több vereséget,
nem adok már igazamra!

– Sajnálalak, testvér, de nem értelek.
Hisz a tűz számodra babért jelent!
Csitt, érted jönnek... Isten veled!
nem hagy magadra!

G. BRUNO VÉGSŐ GYŐZELME

Nem vonok vissza, uraim, semmit!
Végesnél tágabb a végtelen hit,
eszméim fonalán a horgot
Isten megpedzette – nem háborgok,
én éreztem őt s ő tudott rólam,
pedzette horgomat az élet-tóban,
próbára tett és próbáját állom,
mert a végtelen óceánon
ő a halász s a hal én vagyok,
de győzelmem lesz, ha Isten kifog.

Csak ember voltam, de annak tiszta.
Uraim, nem vonok semmit vissza!
Rakjátok a máglyát, nem szólok többet.

Megégek,
uraim,
de nem halok meg!

PETŐFI LÁZÁLMA AZ ELJÖVENDŐKRŐL

Március tizenöt –
ezer a gumibot.
Ezer a gumibot –
március tizenöt.

Mit is akartam én,
én: csenevész kölyök?
Ezer a gumibot –
március tizenöt.

Lehetne április –
gumibot akkor is.
Május vagy december –
mi ember az Ember?

Október is jövend:
kettő is! Egyike
öli a másikat –
iga már, nem Ige!

Március tizenöt –
ezer a gumibot.
Nyögnek a temetők –
mélyükben hánytorog
hány csenevész kölyök!

Március tizenöt –
zászlódís a város.
Világlik a sötét.
Sötétlik Világos.

(1986)

ÚJGAZDAG MOSOLYOK

1.

Hé, Heródes,
felkötheted magad,
minden pribéked
nyugállományba menjen:
nincs már több dolgod a
történelemben:
most sem születik meg a
Kisdéd,
nélküle nyomorítjuk
a Földet,
mert a boldogtalan Mária
most is elvetél
bennünk.

Isten szeme bevérték, látván:
mivé is lettünk!

2.

Újgazdag-mosollyal gőgöl a Nap s a
csóró füvecskék
negédje felé hogy ácsingóznak!
Április, szöknek égbe az árak,
s lesz még drágább is
és bizonytalanabb
a holnap.

Sebaj, a virágok és a lányok
szépek, mint a kormány-ígéretetek.
Pár százezer megél
dúsan,
a többi vétél,
kukákban kotorász, míg meggebed,
ünnepen csirkelábat ropogtat,

kiszolgáltatva,
mint eddig is,
a bitangoknak.

Édes kis hazácska, hát hogy is lesz ez?
Amikor győztes vagy,
akkor is vesztesz?
Toporogsz, amikor zúdulnod kéne?
S fiaid helyett kést
szorítsz szívedhez?!

3.

Sík határ a földem,
egem sík határ,
a csöndet harangszó
béleli puhára.
Esténként felindul
fészkéből a táj,
szimatol utánam,
nyomaim bejárja.

Szurdok állja útját,
tornyozódik bástya –
szülő nagy szívéhez
sehol visszahíd?
s zöldellőbb hazára,
örömösebb tájra?
hogyan híznának réjtén
romlott napjaink!

4.

Száll lefelé, száll lassan
felhő-lebenyekkel az este,
és szül egy csillagot.
Mint ha sün oszon elő
a kotorékból.

Még lejjebb ereszkedik –
még egy csillag.
S mire bokáig sötétben gázolunk,
mintha avarban,
telipötyörészve az ég
fénytüskés sündisznókkal.

Mit súg a lelked:
meddig még ez a temérdek hó,
meddig a tél?
Jön még kikelet,
madárricsajgó,
vagy minden élő
csapjon föl fókavadásznak?
Ma kedvesemmel
sétáltunk a csillagszórós havakban,
s akkora rügyeket láttunk a gesztenyefákon,
mint a kutyák fasza.
Jövel, ó tavasz, jövel,
enyhítsd az elesettek kínját,
rügyeid
robbanjanak lombsátorrá,
mely alatt vígan esernyőzhet
minden hajléktalan.

Száll lefelé lassan
felhő-lebenyekkel az este,
és szül egy csillagot.
Még lejjebb ereszkedik –
még egy csillag.
S mire bokáig sötétben gázolunk,
mintha avarban,
telipötyörészve az ég
fénytüskés sündisznókkal.

Tegnap csak két ember fagyott meg.
Enni sem ettek – jelentette az orvos szakértő.

Agyó, Barátaim, az Égi Boltban!

Nyitom az ablakot,
csukom az ablakot,
nyitva bár,
csukva bár:
ülök és
hallgatok.

Így futnak a napok,
hagynak itt hónapok.
Mit sem ér,
mit teszek,
s az sem,
mit gondolok.

Csukom a szememet,
gondolok csillagot.
Ha csukom:
borzadok,
ha nyitom:
rettegek!

MÁRC. 15., 1996-BAN

Hol keressem, Hazám,
képmásodat?
Nem vagy már több,
csak sok százados
vérlenyomat?

Vérlenyomat!
A vér
beszél.
Beszél a holt is.
Kiabál a jelen,
s beszél a volt is,
de miről hablatyol a szél?

S a szélben ingó
fattyú-bokrok,
arannyal, ezüsstel
levelezők,
kik belülről mocskítják be
e tájat?

Utálat leszel,
ha tovább hagyod,
Hazám,
utálat!

Kik járnak kétméteres
kokárdákkal ezen a napon?
Én két centiset ha
tűzök –
nagyobb itt a fájdalom.

Mikor Haynau Bach Sándorral
piros-fehér-zöldben?
Bomlik a drága tudat,
bomlik az értelem –
mit bírsz ki még,
te édeni földem?

HAMUKA-ORSZÁG

Dívik az országos hamuka-játék,
csillagok nem lobognak...
Mindenki annyit hamukázhat,
hogy unokája is
beleroskad.

Ezt a szót, hamuka –
ki ne ejtsd többé,
mert többet nem hamukázol.

Hallgatnak rólad is örökké,
pedig a játékból
nagyon hiányzol.

Hamuka szüli Hamukát,
van benne tapasztalás már
vagy ezer éve.
De mi csak hamukázunk tovább –
igaz vagy
nem igaz?
Megérte? – vagy meg se
érte?

Így jön el végül Hamuka-ország,
és mi csak hamukázunk
vitézül.
Dániában valami búzlik.
Régen már.
Mi készül?
Vajon mi készül?

OKTÓBERI VERS

Októberi fiúk, hogy sírtam én,
amikor ökleltek benneteket
páncélos orrszarvúk! Testeteket
dobtátok a barbár horda elé.

Októberi fiúk: öcsétek voltam,
nagy szemem égett, mint benzinpalack.
A tehetetlen düh súlya alatt
hogy sírtam, Istenem, hogy fuldokoltam!

Októberi fiúk, ősz van megint,
őszben őszülve magam bolyongok.
Vadszőlőlugas! Sátradba omlok
kisírni magamat újra megint.

AKÁCFA-FÜGGÖNY

Akácfa csipkéje függönyzi a holdat.
Lámpák és részegek világolnak.

Vége a hétnek, weekend van, nyár van,
s mi minden bújik egy szembogárban.

Sminkelve tűhajúra a jampec
whisky-ről whiskey-re, pubról pubra megy.

Kis lotyók, jó motyók vihorásznak,
„cső” a köszönés, nincs magyarázat.

Az ukrán urak biztosra mennek,
kaviár mellé puncit rendelnek.

Egy közömbös fiú fehér trikóban
zubogva brunzol a bozótosban,

a hajléktalan meg – új még a státus –
lelóg a padról, a lába csákányoz.

S a milliárdos? Szuszog s nem borzad,
számlája percenként ezreket duzzad.

A hold nem érti,
akácfa-függönyét rázza.

Lámpák és részegek világolása.

KOLDUSPÉNZ

Másként csörög a pénz
a koldus kalapjában,
mint a világban
úgy általában.

Ez nem kövér –
de cérnahang!
Nem ebédre hív –
lélekharang!

Aki bedobja,
szégyelli magát!
Ettől nem fordul jobbra a világ.

Ettől a finnyás lelkiismeret
megnyugszik, aztán kávézik egyet.

Ettől, kit seggbe rúgni kellenék,
még lehet embertárs,
sőt,
azt mondják: derék!

Ettől
nem fordul jobbra a világ.
Ki kolduspénzt dob, szégyellje magát!

Bizony, másként csörög a pénz
a koldus kalapjában,
mint a világban
úgy általában!

HOGYAN TOVÁBB?

Kukázók voltak? Nem tudom.
Csavargók? Aludtak egy padon.

A nő ült. Lecsuklott feje.
Ölében a férfi feje.

Kezük egymásba kulcsolódva,
a homályból ki-megragyogva.

Előttük nejlonszatyor, üveg.
Most egyikük se húzta meg.

A nő haja fiúsra vágva.
Egy tincs ráhullott homlokára.

Homloka is világított.
Benne kimondhatatlan titok.

A férfi nyögött, a nő felserkent
félíg, keze fogta az embert.

– Nem bánt a kutya? eszmélt felém,
s hebegve nyugtattam meg én.

S kutyául éreztem magam.
Elsomfordáltam óvatosan,

intettem még: ne féljenek,
s félelem fogta el szívemet –

mit akarok én? mit nyavalygok?
Kóddal nyitottam ki az ajtót,

hisz rendes ember kódra jár.
Nem először láttam ezt már,

kukázókat a padokon,
de ennyire tán még rokon

sosem voltam egyikkel se.
Mit adsz még, magyarok Istene?

Magyarok voltak, földönfutók.
Uram, a dolgaid Te tudod,

de nem kéne egy kis számadás,
egy kis földi föltámadás?

KÁPÓK

Nem lehet kápók nélkül élni.
Így szerveződött a világ.
Birkenau ki sem hamvadt, s ni,
csillagot vacogtat a Gulág.

S ahol az élet nem ily kegyetlen,
mennyi kápó lót-fut, püföl.
A kápó arra termett ember.
Már így ökrendi az anyaöl.

Ők ütik be a pecséteket.
Ők lépnek rá a rab kezére.
Kápók nélkül dehogy lehet
élni – hisz ez a Kápóság Völgye.

Minden vidéken tenyészik kápó.
Harminc ezüst vagy harminc dollár?
Mindig kilesnek az éjszakából.
S a végén ez is, az is jól jár.

Kápóság Völgye? Sziget ez,
ahol az elítéltek élnek.
A koporsós mindenkit beszegez,
s csak azok szabadok, kik nem félnek.

(Én Istenem, én félek a kintől,
tisztelnem kell e kápó-világot.
Az Örömóda, jaj, hogyan is szól?

Az ad föl majd, ki velem mártott!)

SZKARJATYIN TÁBORNOK A DOMBON

Kovács Istvánnak

Lehet, hogy nekik igazuk van,
de nekünk seregünk.
Imádkozzanak Budán,
Esztergomban,
nincs forradalom, mit le nem verünk.

Szabadságharc? Ilyet a muszka
nem ismer,
itt a lázadás is nagy szó.
Az élet csupa kakaó, sós uborka,
meg sonka, vodka,
s mindig a pikáké a végszó.

Ki az a Bem? Egy lengyel féreg.
S a magyar?
Sok féreg együtt.
Nem akad nemzet ily bolond még egy.
Kardélre vetjük!

...Jaj, ez a bumm! Mi ez?
Ilyen is érhet engem?!
Fenség, én mindent visszavonok!
Eddig a pribék beszélt
belőlem –
Éljenek csecsenek és magyarok!

TRIANON?

Surgyelán és a kecske...

(Az „emberi igazságtétel”
nagyobb dicséretére

Párizsban vagy a Hargitán

a magyarság tönkretételének
étheri szobra előtt

a székelységnek
és Tamási Aronnak.)

HOMBURG HERCEGE URA ELŐTT

Én jó Uram, Te vagy a győztes,
és vesztes én ifjúi főmmel.
De tudd: minden győzelem köztes,
s mi lett volna, ha a svéd győz le?

Látván esélyt, lovam eresztém,
s utánam a jó pikás sereg.
Te megbüntettél akkor estén.
Nem ünnepelted győzelmemet.

Sunyítva beállni a rendbe?
Stílusból követni tévutat?
Szüless meg mindenkiben rendre –
hisz mi intézzük sorsodat!

Hadban az ember nem mérlegel,
farkas vére vagy medve vére.
Megvallom, ha ugyan érdekel:
én borra vágyom inkább, mint vérre.

Borra és nőre, fejbőrűre,
s hogy méhek döngjenek a kertben.
A csatázás istenek bűne,
s azt hittem, az vagyok én is: isten.

Csapj el, büntess meg, akasztass fel –
én Te-szívedtől tettem a dolgom.
Téged szolgállok, bár hiú az ember.
S hogy végre győzz, véremet ontom.

Egyetlen véremet kiontom.

NEVEK PANTEONJA

Árpád,
Árpád,
gazdátlan az
árpád,
gaz veri fel, konkoly,
árpádat,
Árpád.

Endre,
Endre,
vers fejedelme,
szanszkrit kés,
bánat és
lidérce messze
nagy szemed, Endre!

Attila,
Attila,
alvadtvér-
atilla,
atillán vérarany
gyöngygombok szavaid,
Attila, Attila.

László,
László,
rúg a tatár ló,
de kezében

nem rezeget meg,
konok varázsló,
penna és zászló.

Ferenc,
Ferenc,
de messze, de messzi:
az ūrben kerengsz,
ablakomban csillag –
sorsunkon
merengsz.

TUDNUNK MAGUNKAT ÚJRA

Ékétől megfosztották a földet,
parlag lett – kidőlt a szőlővessző,
gaz veri, mint pikkelysömör szép nőket,
szőlőfürt helyett beléndek nő.

Ilyet nem látott öregapám se:
irtják a szőlőt, mert rosszul járnak.
Pedig a kocsmáknak még cégér se
kell, mint a magát valló halálnak.

„Csákányosokkal puszta tért nyit,
szétveret falut és tanyát...”
Ki érti ezt? S vajon hogy értik?
Lehet a mostoha mostohább?

Édeskedik sok mézesmadzag,
de a végén mindnek hurok.
Multiknak hull, ha hull a harmat,
s a nyomorultak mind – magyarok.

Kik intézik, hogy hazánkat vesszük?
S hazánkkal maradék magunk?
Bár jóformán észre se vesszük.
Hamukáznak s mi kushadunk.

Jó volna újra tudnunk magunkat,
de a mankurt báb, nem csak szolgál.
Elvesztettük a tudatunkat,
s ez nem csak az Úristen dolga.

Különben... úgyis egyre megy.
Hangolják már a harsonákat.
Multi és koldus vége egy.
Már nem a pária – az Isten lázad.

HA MI NEM LESZÜNK

Micsoda emberek micsoda hite...
A sorból nem hiányzik senki se...

Micsoda erő, gigantikus falak...
Micsoda ész, micsoda öntudat...

Micsoda játék éggel és pokollal...
Micsoda szántás ekével, tollal...

Micsoda élet és életerő...
Micsoda szív, micsoda velő...

Micsoda rontás Bizánc kapuján...
Honnan fordult meg Szulejmán s Batu kán?

Micsoda pompa, micsoda nemesség,
Micsoda romok, s mennyi idegenség...

Mennyi halál, mennyi megszentelt élet...
Orosz pikák, szép októberi ének...

Gyönyörű Széchenyik, Rákóczik, Ballassák...
Gyötrető mélységek, nagy magasság...

Megmaradni élve, Isten csodájaként,
kiállni a térre, védni tért,

védeni földet, izamos határokat...
Védeni népet, megrabolt magtárakat...

Rakni, építeni Mátyás-templomot.
Csiholni dalt, zenét, irodalmi lomot...

Felriadni apácák ríkoltozására Kalocsán
a szabad dúlás, a felszabadulás után...

Eltökélt hittel nézni a keresztre,
melyre pribékék mázolja: Nagy Imre.

Micsoda izzás, micsoda kohó...
Hitler szította? Aczélos Szoszó?

Drága véreim, ezek vagyunk mi...
S ha mi nem leszünk, nem lesz itt semmi.

Ellenére világ proli poklának,
nemesíts bennünket, perdöntő század!

ACÉLOS SZOSZÓ

(Történelmi jegyzet fiatalabbaknak)

Acélos Szoszó jó fiú volt,
a kiskacsákat nem kínoztta,
egyszerűen megfojtotta.
S ahogy telt az idő,
szokását szigorúan betartotta,
s mint a krónikák jegyzik:
történelmi méreteken gyakorolta.
S lássatok csodát, ím:
így lett a kis Szoszó gyerekből
a Nagy
Jozsif Visszanegyerevics Sztálin.

* * *

(Aczélos volt a Gyurka is, az Apfel,
– ki tudja, kit mikor milyen szél kap fel?
Ez volt neki is az iskolája,
apja rá is ismerne fiára:
Túrní? Nem túrní? Támogatni?
Hogy belőle is maradjon kupacnyi.)

K.U.K.-UDVAR

Azt hittem, föltámadt a szél,
pedig csak a klotyót öblítették
a fölső emeleten. A rácsos,
békebeli körfolyosók, mint a
börtönudvar fölötti acélszerkezetek,
fölerősítik vagy elnyelik a hangokat,
de mindenki biztos lehet, hogy
másnak tetszenek, mint valójában.
Ide állok ki éjszakáimban, az ajtóm elé,
mint egy lunatikus vagy mániákus,
az égbolt vasfedőjén általában
csillag-páracseppek ragyognak
lecsöppenni készen.
Mi fortyog a fazékban,
mi-minden fortyog az udvar fazekában!
A történelem levese itt
folyton emelgeti a fedőt,
s mint a kuktából, vészes sivítással
tör föl a düh és indulat.
Éjjel érzem itt leginkább a lelkem,
mikor csak az idegbeteg lány
anyja égeti a villanyt,
s még akkor is világít hajnalig,
mikor én ágynak dőlök.
A falak persze sárgák, mint a
klasszikus tébolydában,
s valami konok, malteros fegyelem
tartja őket szilárdan,

rongyosan is egyenesen,
mielőtt – azt várom – hasra vágódnak és
laposkúszásban eltűnnek az
oroszok által egykor oly alaposan átkutatott
pincék mély lövészárkaiban.

S közben már
a XXI. század.

Köhhintek párat,
ez is a tuberkulózis századára emlékeztet,
s szemvillanásom, mint egy lázadó csillag
vagy egy célzott köpés,
nagyot toccsan az udvar-kövezeten.

Félek. Valamitől félek.
Magam vagyok a bolond lánnyal.
Ketten vigyázzuk a világot.

GLOBALIZMUS

(Katasztrófa-vers)

Minden jajnál van nagyobb jaj,
minden bajnál van nagyobb baj.

Nem boldogok az emberek,
ki sok miatt, ki kevésért beteg.

Ne feledd, persze, mondja Seneca,
langyosság csak a forró otthona.

S lehet-e ennél nagyobb tanulság?
Tűzz kalapodhoz bazsarózsát,

mint a régiek Párizsban egykor,
s keletre figyelj, lesz rizs és lesz bor.

Lesz bor, mint Leszboszbán, több is, mint kéne,
kínai rizst fürdet most Krisztus vére.

Ettől csak silányabb, mit Visnu kínál,
Dzsajadéva kidől egy pint bornál.

Na és Mohammed? Nem hagyja magát,
bal fülén zefír, jobb fülén agát.

Afrika fölérez – zúg a Zambézi,
– őseink sírták! – kis négus nézi.

S mi marad a nagy Amerikából?
Hot dog, s pár iraki haláltábor.

S a Földgolyó pörög –
görög narancs
japán szakében fürdetve...
Pancs,
avagy: nemzetek fölötti
puncs,
mert multiknak
portorikói rum is lesz benne.

BARTÓK BÉLÁNAK

Látja, Tanár Úr: bár nem mind művész,
menne világgá már majd az egész ország.

SZENZITÍV HORDÁK

(Katasztrófa-vers)

Én hinni szeretnék, Uram,
nem a világ pletykáit tudni.
Ne nézz rám oly borúsan –
világod: talmi.

Világod megérett a pusztulásra,
s ezt legjobban Te tudod, Uram.
Én nem vagyok jó árulásra –
ne nézz rám olyan borúsan.

Szétszedünk mindent s összerakunk,
de nem tudjuk megérteni,
hogymindenek közepén nem mi vagyunk,
s szétverünk mindent, mi isteni.

Nézzük magunkat szomorúan,
minden feladat lett, nem játék.
Én hinni szeretnék, Uram,
a megértés különös ajándék.

De mintha süppedős lápon járnánk,
szenzitív, kifinomult hordák,
bosszúvággyal s góggel teli,
s szétverünk mindent, mi isteni.

A TÖRTÉNELEM MINT VÉGREHAJTÓ

(Katasztrófa-vers)

Én itt várom be a véget,
mert végrehajtja magát a Történelem,
lesöpör a padlásról egeret, kukoricát, búzát,
megfizethetetlen pultokra hordatja
pincéinkből a bort,

petákon veszi meg lelkünk
s csak zörgünk mint szalmabábu, –
mi, akik megtagadtuk a Mammont ezerszer,
zsellérei leszünk a Szuper-Mammonnak,
mankurtok és agyaszívottak
ideje jön a Szuper-Világban,
csonkabonkák, idegrángók
ideje jön másfél ezer évvel
Katalaunum után,
sok tízezer évvel a
barlang elhagyása után, –
mi vész itt, mi tönkölődik itt
Uramisten,
hisz már a bogarak is megbolondulnak,
hím a hímre mászik,
a nőstény elvetél vagy fölfalja
kölykeit, a darazsak
a húsrá dongnak – jelezte az
utolsó nagy költő, de nem elég,
nekünk semmi nem elég,
menekítenénk már csodálatos génjeinket
a Marsra, menekítenénk
meggyötört magunkat az úrbe,
kik hittük, istenek vagyunk,
pedig csak technicizált nyomoroncai az időnek,
zsigerek tupírozott bohócai,
futnánk már magunk előtt,
akiknek álmaink voltak s szerettünk volna
fénylő emberi dinasztíát alapítani e Földön,
pedig dinasztíánkat milliószor nagyobb erők
megalapították hajdan,
s mi visszaéltünk vele,
visszaéltünk az életlehetőség bizalmával,
s most jön a kifinomult műszer,
most jönnek a hájfejű bankó-bunkók,
nyomukban a csőcselék,
most jön a „forradalom”,
most jön a „minőségi ugrás”!
De én itt várom be a véget,
mert végrehajtja magát a
Történelem!

MÉLTÓSÁGTELJESEN

Méltóságteljesen hajolj szőnyeggé
az új urak véredtől izamos
csizmatalpai alatt!
Méltóságteljesen ontsd ki béled,
ha nincs is szamurájkardod,
egy rozsdás bökövel az új urak
csipákkal delejező szemei előtt!
Méltóságteljesen hajolj, Ludas Matyi,
a libáidat elsíboló új Döbrögi
libafostos deresére!
Csak méltóságteljesen adjuk
föl és meg magunkat olyanok előtt,
akik a jóézésről még mesét sem hallottak,
akik e fals demokrácia
újjászületett hóhérlegényei,
pipiskedő, kegyetlen Lenin-fiúi!
Így, barátaim, aki ugyan még magyar e hazában,
így vesszünk országot, csak udvariasan,
hisz ugyebár Attilától is így láttuk?!
Rákóczitól is így láttuk?!
Kossuthéktól is így láttuk?!
Az ötvenhatosoktól, utolsó életerős hajtásainktól is,
ugye, a tapintatot láttuk?!
Ennyire nem tudjuk erőnket?!
Méltóságteljesen rothadjunk el,
mint a dércsípte sárgarépa és zeller,
drága barátaim,
hisz tudatunk, öntudatunk már
a dércsípte sárgarépáé,
pudvásodó zelleré!

De csak méltóságteljesen,
csak méltóságteljesen!
Aki rohad,
méltóságteljesen rohadjon!

KATASZTRÓFA-TÖREDÉKEK

I.

A rágcsálók

Nem vagyok éhes, csak folyton rágcsálnék.
Én mindig rágcsálók, mindig eszem.
Már nem is érzem ízét kalácsnak, sónak,
de zabálok és üríték, rendesen,

s konferenciázom, míg
megkeresik vajam, kenyerem,
s mind a kettő
a menny nekem.

II.

Akit rágcsálnak

Uram, én éhes vagyok, bocsáss meg érte.
Gyermekeimet már mind fölfaltam.
Hatot temettem el, végelgyengülés végzett velük.
Uram, én éhes vagyok, bocsáss meg érte!
Munkám nincs, bűnös vagyok, Uram:
nem rád vágyom én, hanem kenyérre –
s szeretnék még kicsit
40 kilósan is megmaradni, élve.

FINÁLÉ-FÉLE

(Katasztrófavérs)

Én szívem, hidd el:
ez már
a ráadás,
vagy bármit higgy,
csak azt ne, hogy
ez az élet.

Ez már a végső tapsok kora,
a végső ócsárlásé,
ki eddig bírta vonóval, idegekkel,
hidd el,
az is te voltál,
még egy-két taktus,
s ha levonulsz az emelvényről
s költözöl katafalk-emelvényre:
hidd el,
rendben volt minden,
pofonok és csókok méltán csattantanak,
mikor elül a színpadias lárma,
s magadra maradsz,
külön újraéled mindegyiket.
Ne félj, az egyenlegen még
unokáid is osztozkodni fognak,
kitart pár évtizedig.
De te, én szívem, most pihenj,
s csak akkor buzogj föl újra
újjásiderült vérrel,
ha közelébe jutunk mindannak,
amiért éltem,
ha közelébe jutunk
a rég megérdemelt, kiküzdött,
győzelmes új jövőnek,
ha nem pusztulunk el,
mi sem,
s a Föld sem!
Máskülönben mindegy,
vagy ahogy a művelt
francia mondja:
secko jedno.

MISERERE!

Édes Nagyúr, világodat
nem értem, de
imádlak érte.
Lázongás, harc volt az életem,
s jól esik most
a béke.

Jól esik most a parancs:
Atyámfia, dobd el
fegyveredet!
Érted vagy magamért
vontam?
Eldobom, ha jó Neked.

Ki kell fornia a bornak, tudom,
de amilyen ez a világ,
szétveti már a hordót.
Megkönnyít, hogy Te sem élsz könnyeden –
kereszted tovább hordod.

A világ békétlen s boldogtalan,
s tán én is ordítanék,
ha nem lenne kenyerem.
Kenyerem, borom van, Mindenható –
de miserere! –
még sosem kellett így kegyelem!

Irgalmazz, Uram, s ne csak az én
poharamba töltsd a véred!
Istenem,
könyörülj
népemen és nememen –
nem akar ismerni Téged!

A VÉGSŐ BŰN ELŐTT

Inni akar belőlem a szarvas,
de vérem alkoholos.
Pedig a szívem hatalmas,
s érte vériszamos.

Leszállna rám a fecske is,
ám szemem tava sós nagyon.
Kontinentális, interkontinentális
napokat erőszakol rám a gnóm hatalom.

Forradalomról álmodom én,
s akkor a szarvas is, fecske is
tisztá vizet talál.
Vagy jön a tisztátalan halál,
ki már csak végső
bűnünkre vár.

ILLÚZIÓ KECSKE-ORSZÁGRÓL

De szép lenne ez a föld,
ha az emberekből
kecskék lehetnének!
Mária földje ez a föld,
s a kecskék hálaimát mekegnének.

Mert hálát kell rebegni annak,
akit emberből
kecskévé tettek.
Várhatná minden évben buzgón
a kecskefarok-mindszentet.

Öltözne, mint rég a bárók
kecskekockás ruhába,

hisz minden kecskének
kezdetek óta
kecskekockás mellény az álma.

S Majomország után
– azoknak ez az égtáj
nemigen tetszene:
lám, a nagy világmappán
Kecskeország zászlaja
díszlene.

Volna itt mek-mek-,
még Mekk mester is,
kecsketejben úszna Magyarország.
Rácsapnának biztosan jó pénzért
a mindennapi maharadzsák.

De mi lenne
a kecske-lányokkal és fiúkkal?
Őket bíz el kéne tartani.
Hogy is lesz ez?
Kecskeminiszternek
ekkor lennének gondjai.

S aztán jönnek a bajok sorba:
nem tejel a Katus,
Baba meg kiskecskét vár.
Lenne itt riadalom, s
megtörténne
az első kecskeország-vesztő
kiskecskevásár.

HARMADOLT ORSZÁG

Petőfi, Arany, Ady –
talán a gólyakalifa költötte ki?

Mikszáth, Márai, Kosztolányi
szülőföldjéről csak Budapestre kezdett „járni”,
mint Berlinbe Esterházy?

S a másik Eszterházy, János,
s Szent László, a nagyváradi,
Bethlen s a Rákócziak,
Csoma Sándor és Apafi?

A nyírbátori Báthoriak trónja
koholmány volt,
s koholmány székel Dózsa?

A Bolyaiak vajon milyen nyelven beszéltek?
Szenczi Molnárból hol szakadt föl
a magyar ének?

Gyula és Hunyadi hol vívta harcait?
Halljuk a Diéta Kossuthját s Kölcseyt!

A nagy pápista Pázmány gyönyörű szava!
Zrínyi „Ne bánts a magyart” szent óhaja.
Frangepánt hol is érte a bárd?
S meddig is kergették a tatárok
Béla királyt?

Meddig is futott a székel vasút?
Nem volt Magyarországon más,
csak pocsolyaút?

Bartók, Kodály, Dohnányi
honnán is zengette harsonáit?
S hol termettek a legszebb Munkácsyk?

Kós Károly hol nevelte körtefáit,
Sütő András hol jutott el az anyja álmáig?

Mikes hova vágyott Törökországból?
Hol is van Zágon?
Sok dolgok vagynak és voltak,
Mercutio,
e megrokkantott
szegény Magyarországon!

AZ ÖREG MIKES FELFORTYAN

Nyugati felhőket tükröztet a tenger,
jaj, nyugati felhők a homlokomon.
Egyedül maradtam. Nem kell a béke,
vége lesz úgyis, csakhamar vége,
s meglelem végre az otthonom.

Megcsaltak minket és mi is magunkat.
Hiába történt mindaz, mi történt?
Mi marad belőlünk? Pár kuruc nóta,
s hogy átcsaptunk néha a Lajtán túlra,
s hogy jöttünk, menekültünk ide önként?

Ó, hajdan bár a szultán ellen ...
s nem kísértene nek nyugati felhők!
Bíz a Nagyságos tudhatta volna,
hogy az ebekkel ebül lesz dolga,
s dolgunk: a vérvesztes Pannónia sorsa,
mint sokszor: harc előtt régen eldőlt.

Hogy a franczúz segítsen minket?
Hisz barbárnak tartanak kezdetek óta.
S a császár nem király, labanc az végig.
Hallga csak! Harsog a tárogató az égig,
s az Alföldön álmomban csak szól a kuruc nóta!

TE ORSZÁG!

Te ország:
országom,
te kis haza –
tízmilliónkból
melyikünknek lesz igaza?

Mert itt mindenki szaval,
mindenki mindenhez ért,
de milyen egy-utat válasszunk
a holnapért?

Milyen Péter-filléreket kell összeadnunk,
hogya ha lehet
– mert kell –
mégis megmaradjunk?

Csak ha ki-ki az izmát,
tudását,
emberségét a közösbe adja,
lendülhetünk ismét
magasba.

Tudom: az önérdek
s az övé, a boldogabb másé!
A napi kenyér gondja,
a „neki miért van és szabad”
s a kétely,
az örök Szent Tamásé.

Ha akarjuk,
az Úr mindenek ellenére velünk!
S velünk a Nagy Természet,
amivel galád mód rendelkezünk,
s bízhatunk:

nem jutunk pusztulásra,
közösen épülhet fel
Szent István új országa!
Te ország:
országom,
te kis haza –
tízmilliónkból
melyikünknek van igaza?

SZÉP MAGYAR BOROKNAK DICSÉRETI

SZENT GYÖRGY-HEGYI OLASZRIZLING

Itt élek nyáron,
a Szent György-hegy alatt,
a bazaltorgonák sípjai alatt,
és mivel felettünk lebeg az Isten:
az Isten lángszóró szemei alatt,
ahol a szőlőlevelek miriádjai:
zöld fülek, hallgatóznak,
hallgatják leendő boruk titkát.
Mennyi fickós tűz lobog boraidban,
Szent György-hegy elfekvő elefántja!
Mily szárnyalásra készted a lelket,
tüzes olaszrizling,
Szent György-hegy első bora!
Barátom boltíves pincéjében
munka után ha
hersegő testedet harapjuk jó fogakkal,
hogy szikrázik tőled az élc, a szellem,
hogy harsan pajzán történetekre
a legyőzhetetlen, szilaj nevetés!
Olaszrizling!
ha zöldesfehéren csillámlasz
a metszett kehely-poharakban,
felejtí az ember a fáradságot,
s ha kimegy pösölni a csillagokkal kiver t éjszakába,
hetykén veti meg lábát, s úgy nézi
szemközti fényeidet, Badacsony,
mint aki e tájat immár
el sose hagyja,
mint aki örökkön,
s örökkön mámorban él.

SZÁRAZ SZAMORODNI

Szomorú férfiak itala,
Száraz Szamorodni,
te feloldod a cseppköves bút is,
fel a megcsökött csüggedtséget,
mi-mindent oldasz fel te,
foglalsz magadba,
szomorú férfiak aranyló itala:
Száraz Szamorodni!
Érett nők mindentudó szerelme vagy te,
barnán elomló asszonyoké,
ó, ha téged illet a szám,
mintha Sophia Loren keblei közé
fúrtam volna volt
csapzott fejem,
ó, ha téged kóstol a nyelv,
mintha lennék a sok-karú Síva,
rándulván mindegyikkel
öngyilkos ölelésre.
Édeni szentjánoskenyér-ízéd
kitartást sugall a kételyek közt,
behálóz a barátság
legszentebb kötelékével.
Fölszabadítasz te mindenre, ami nemes,
ami gerinces,
ami nagyság,
mert nemes, gerinces vagy magad is,
bölcs, aki bölcseket keres társaságul,
nagy bor,
legnagyobb,
akire örökön áhítózom,
s el akit
csak ritkán érek.

VILLÁNYI OPORTÓ

Papp Jutka szájának kislányos ízeivel
emlékszem rád most,
régi italom,
Villányi Oportó.
Amikor csitri vagy,
akkor vagy magad is a legjobb,
s akár a déli nők,
hamar öregszel.
De mit tudsz,
mi-mindent tudsz te már
csitri korodban!
Rubin-csillogásod kigyújtja vérem,
testes vagy, fűszeres, savaid
bársonyosan elomlók...
Ó, fiatalság! bársonyon
már sose futnak perceim...
Mi lehet azóta Papp Jutkával?
Kit borzongat most vércsepp-ajakkal?
Hozzád hű maradt-e,
mint én,
Villányi Oportó?

KADARKA

Gyerekkorom bora,
tinta-piros kadarka,
hogy feledkezhetnék meg rólad?
Bizony, kadarka-szőlőnk volt nekünk
gyerekkoromban!
Légy áldott, nagyapám pincéje,
te bújtattál a bombázások idején,
mikor még alig tipegtem,
s tebenned találtam menedéket
legelső ifjúi viharaim közben.

Kadarka-bor!
habzó és vörös, akár a vérem:
rejtettünk szárkúpba, ástunk földbe
végrehajtók és fináncok
mohó szeme elől,
hisz te voltál nekünk
az egyedüli forrás,
téged váltottunk vastag
bivalytejre!
Emlékszem édes-csípős murci-ízedre:
hosszú nádszálon át titkon
mily gyönyörűséggel szippantgattalak,
míg pattogva rózsaszín habbal
baba-nyugtalanságod nem csillapult,
hogyan aztán, zimankó jöttén,
tuskó-hasogatás közben
egy-két korty érett cseppeddel
magunkat megerősítsük: én és a nagyapám.
Mert erőt adtál te, milyen erőt!
somolyogtam csak, hogy nagypapa,
aki volt csendes kis töpörtyű-ember,
estére kelvén némelykor hogy nekibátorodott:
ki akarta szórni tüzelve
az egész pereputtyot,
legelébb ingerkedő nagyanyámat.
Micsoda hangja kelt estére tőled
a kisembernek!
Én előbb remegtem,
majd somolyogtam,
végtére is kezét
kamaszerőmmel csendben lefogtam,
ágyát megbontottam...

S nem feledhetem döbbenetét.

A SZEKSZÁRDI VÖRÖS

Bor,
te nemes ital,
mit tettél vélem?
Szépnek látom a jövőt újra.
Ha van...
De mért ne lenne?
Hányszor mondták már ki a végszót
atyafiak,
s hányszor szüreteltek azóta
Szekszárdon
atyafiak?!

Barátaim,
ez a vörös nem ugyanaz,
mi nyolcvan évig
festegette a világot!
Ettől a vöröstől
csak orrunk bíborodik,
nem kabátunk baloldala vérzik át,
meglyuggatva hazug
rendjelekkel.
Vöröset iszunk,
fehéret pösölünk –
így van ez kezdetek óta.
Ezért húztak bennünket
a képmutatók
annyiszor deresre vagy keresztre.

Igyunk hát, cimborák, vörösbort,
szekszárdit lehetőleg,
s ne feledjük,
sőt bízzunk a Mindenhatóban,
hogymi mind
derék legények vagyunk!

EGRI BIKAVÉR

Egri Bikavér –
kiveszik tán belőled végül
a tüzes-nemes kadarka?
Papok pincéi
őrzik még ízeidet!
Úgy magasodsz föl, mint a
hajdani Ápisz-bika, ha
üzekedni készült,
s alatta a kis folyató tehénké
lába megroggyant.

Egri Bikavér,
én hiszek benned,
mint a szénszemű palóc menyecskék
erkölcsében,
mint a nagyfütykösű palóc legények
virtusában,
és nagyra tartalak téged,
nagy bor vagy te
a nagy borok között,
de a világ is úgy ámul rád, hidd el,
ha kadarka is tüzesít-nemesít,
s fölszikkáznak tőled újból
a lebecsült régi lándzsák,
Balassák kardja,
s Dobó Katica tébolygó szemei!

A SOPRONI KÉKFRANKOSRÓL

Hallottad, pajtás, mit én hallottam?
Hogy édes Soproni Kékfrankost ittam!
Ha hallomás is – még ilyen szégyent!
Igyon csak édeset Hernádi –
meg a német!

Bezzeg Sopronban nem azt isszák!
Nem csak nem isszák – tudva tudják,
a kékrankos biz szilánkos-karcos,
ilyet kért, ilyet kapott már

Jurisics Miklós.

Kőszeget különben úgy leverték
volna, mint öt éves gyerek a lepkét.
Borsos marhasült vagy pörkölt után
jöhetett bizony már Konrád

vagy Batu kán!

Édes kékfrankos?! ilyet csak az talál
ki, aki nőtény sátánnal cimborál.
Pajtás, én tudom jól, mi jobbak vagyunk –
a lórét kiköpjük –

Sopronit iszunk!

SOMLÓI JUHFARK

Csóró életem ajándéka,
nagyra vágyó, de
kisemmizett szerelmem,
te világszépe!
Kemény vagy, mint Áron
vesszeje vala,
miként az Írás,
s oly ritka is vagy,
mint ama vessző!
Nem hiába neveztetél
Bécsben
s ruganyos matracokon
gyereksináló bornak!
Ha téged illethetlek,
vitézlő s hűtlen gondolatok
marják eszem,
s olyannak képzelem a

Ságot és a Somlót,
mint szalmakazalban ropogó
fölbillent rakott szoknyát.

Mit whisky, gin vagy konyak,
ha te boldogítod a lelkem!
Egykedvű férfiak csapolnak pedig
minden tavasszal,
de kérlek,
virágozz,
foganj is meg,
ne legyen belőled
kényes somlai egyke,
s ha idegen helyekre kerülsz,
számítsd föl busásan árad,
hisz vetekszel te
a legjobb rajnai borral,
de hozzám,
csóró imádódhoz
mindéig jó szívvel légy.

Én ingyen is imádlak!

ZÖLD VELTELINI

Feleségem-bor –
az vagy,
az lettél nekem, Zöld Veltelini!
Monogám sose voltam,
de benned találtam állandóságot,
akihez minden kicsapongás után
meg-visszatérek.
Mandulás ízeidtől immár
halálig hiába menekülnék,
te pedig gömbölyödsz, szépem,
ezerfürtűvel kicsinyég
meglágyítva,

harmonikusan, évről évre,
torkom nagy gyönyörűségére.

Pincém lakója lettél,
s bármeddig elmaradnék,
telt savaiddal
szerelemben vársz rám.

Pincémbe alszol hűsen,
mint Csipkerózsika,
s akkor kelsz életre, ha megcsókollak.

Életem társa, te,
mint egy selyemfiú,
ajánllak s árullak mindenkinek,
s nincs nagyobb örömöm,
mint ha dicsőségedet zengik,
s végbúcsúztatóm után is,
remélem,
te tartod majd a lelket
az összegyűlt tenger gyászcsapatban.
Életem társa, te, melegíts,
melegíts addig is,
melegíts az egyre hűlő világban!

A CABERNET SAUVIGNON

Könyörgök, ne csináljatok belőle
kocsmai bort! Bárókisasszony ő
a körein belül, amit a báró úr is
igazán megbókolhat. Tiszta bársony,
halvány csíkozású bársony ez a bor,
s amint a torkon végiggurguláztatjuk,
bársonyba öltözteti az ember gyomrát.
Jól esik persze hozzá pár falat
hal is, de ha nincs, üsse kő.
Ez magában is ünnepivé varázsol,
s ha Néró ilyet ihatott volna,
megbicsaklott volna isteni hangja,

s a gikszer miatt a hallgatóság
őrvongott volna, rabszolga üdvözlétül.
És nyakalták volna a Cabernet Sauvignont,
míg csak a rabszolgalányok tunikája
mocskos pofájukra nem ereszkedett volna.
Isteni ital, én kortyolgatva szeretlek,
hozod a nyugati táj bukóját,
hozod az ottani munkások verejtékének ízét,
s amit a narancs Nap arrafelé kilövell
gerezdjeit érlelvén.
Nem váltasz föl más borokat – a Kadarka
továbbra is bolondítóan karcos,
a bikavér, mint molettségre hajló
asszonyok, éppúgy kíváncsú,
de üdvözöllek körünkben, bárókisasszony –
s biztosítlak, sok hódoló és
imádó lesz ezen a finnyás földön.

TOKAJI ASZÚ

Folyékony aranyrögökként gördülő
magyar könny!
Istennők,
tüzes görög szüzek fűszeres könnye,
kit még Zeusz is ünepekkor
emelhet ajkaihoz!
Pápák, császárok serlegeiben égő
foghatatlan nedű,
kit ha ínyünk ízlelhet olykor,
föltörnek bennünk Berzsenyi bús sorai,
föltör a „resurrexit vulnera inclitae
Gentis Hungariae” megcáfolhatatlan
igazsága. Édes hazám,
te gyöngyözöd ki ezt a csodát,
metszett sebeidet érintik a szőlőszedő lányok
illatos tomporai, s míg a végső
csodálatosság lesz a halhatatlan gerezdekből,

tudjátok,
hozzaértő atlétakarok virtuosos s gondos
keze is kelletik hozzá.
Ünnepek remegő kézzel csurgatott bora,
ha Máriának s a kisednek
én is ajándékot küldhetnék,
téged csomagolnálak ezüstpapírba.
Gondoskodó kezét az Istenszülő Nagyasszony
már csak e pár cseppért is terjessze
jobban fölénk!
Mert nem bor ez csak, hanem jelkép,
ilyet tud ez a föld,
ilyet tudnak a gazdái,
s nemcsak bosszújuk hatalmas olykor,
hiszem,
hanem egyszer jókedvüinktől is dörgő lesz mégis
a Kárpátok medencéje!

KÖLTŐK, ROMANTIKUSAN, MINDEN IDŐBEN

VERS

Kavics –
repül,
vizet ér,
s a végtelenben
csobban:

hazátlan
bánat
bánat-hazában,
csillag-bogáncsosban,

dal,
dalom,
fájdalom –
fáj
dalom,
fáj.

KÖLTŐK

Juhász Ferencnek

Akit hanyatlökhethet madár
hangja, fű és ember vágya:
lehellete párájában
gyűrűvé görbül a halál.
Teste a föld, ahol a nyár
mindig virágmécset éget

s erei mély hüvelyében
a szél aranykardot huzigál.

Gerincén fordul az égbolt –
csigolyasarkokvascsillag
csikordul a teremtésben.

Tagadóan megfeszülök,
megadóan kinyújtózok
egy titkos isten kezében.

EZ LESZ AZ ARCOM

Nagy Lászlónak

A mosoly szakállamon akad,
szél fújja szét a halottakat,
boglyas felhőkként bolyonganak
kovakő- zománc egek alatt.

Homlokom béke üres portája,
csonthó- kapuját a szél bevágja,
mereng a bordák csapdája, nyammog,
tankot fogott, emészti, nyüvi a tankot.

Ez a te arcod, a föld arca, életünk gyászkeretezett arca –
érzem már: ez lesz az arcom, szarkofág beírt fedőlapja:
ÍME HALÁLLAL TÖLTEKEZETT
BALZSAM VÉDI ÓT A ZSIVAJBAN
MEGSIMOGATJA AZ EGET
A LEGTISZTÁBB MAGASBAN.

SZIGET

AKI A SÍRÁS ÖRÖKÉT HAGYTA,
MEGHAGYTA NINCSMÁS, NAGY SZERELEMMEL:

ÁLDOTT LEGYEN
GÓG-MAGÓG FATTYA,
AZ ÁTKOS SZILÁGYI EMBER!

Utolsó arcát, hepehupás
korallszigetét a halálnak,
rejtegetem, mint bezárt szobát
árverés előtt
a házak.

Itt élünk hát,
így,
kivetetten!
Megyünk és
semmi –
a tenger zúg csak.
Büszkék vagyunk,
szomorúak,
árvábbak, mint a fák
s az Isten!

Árvábbak, mint a tarajos gőte,
halak és minden
halottaink.
Testvére vérét nyögő Kain,
mert szemünk van múltra
és jövőre.

Mert szemeinket magunkra vetjük,
s nem látunk mást,
csak a koporsót;
legelső jelben
a legutolsót,
s iszonyú menetben mindet együtt.

Ébred szemünk
embermagányra,
mint kőre, véletlen életünkre,
ha hullunk,
hullunk:
nem jut eszünkbe:
múlásra lettünk vagy elmúlásra.

Nézzük magunkat szomorúan,
áramlik a világ,
ifjúságunk,
halott köveken
dobog a lábunk,
Godot-ra mégsem várunk, uram!

E szakállas vén
ősz mint az emlék,
az első kőpattintó ősök arca,
ügyetlen kupec,
isteni mafla,
s ha lenne,
halálra,
tűzre vetnének.

Halálra, tűzre tart meg az ösztön
minket is,
vérbeli,
véres vadaknak!
Ideje van mindig a zsoltároknak
s a balladáknak e Földön!

AKI A SÍRÁS ÖRÖKÉT HAGYTA,
MEGHAGYTA EZVAN, NAGY SZERELEMMEL:
ÁLDASSÉK HÁT
GÓG-MAGÓG FATTYA:
AZ ÁTKOS SZILÁGYI EMBER!

IN MEMORIAM D. THOMAS

Halottját
kiadja a szív – igen.
Ha elszáll a világ s fölszáll
a lélek hangok örvényeiben,
halállal suvikszolt lakkcipőben
füstök közt ha fölszáll ünnepien:
hogy maga maga maradjon:
halottját
kiadja a szív,
igen.

ANDRÁS-NAPOK

Rózsa Endrének és Nagy Andrásnak

Pereg a dara,
fázik a menyasszony fara.
Ha fázik, majd melegszik,
éjszaka
nem maga fekszik.

De itt ez nem lakodalom,
Andrásokra koccan pohár,
kedvükért visított a koca
forraltbór-gőzös hajnalban már,
hogy sutyorogjon
hurka,
kolbász,
s ha jön sora,
zendülhessen majd hegedű,
ha András-nap estéjében
hurka zsíros párójaként
leng
a derű.

Hej, citera!
haj, hegedű!
nóta, nehéz, rézveretű,
megbicsakló nótaszó!
tréfa,
indázó szövetű,
szorongató,
ríkató!

Pengesd, lúdtoll,
vond, vonó:

VÖRÖS BORBAN KÉNE LAKNI,
HOGY NE KÉNE RÁVIRRADNI:
RAJTUNK IS TOR,
DÁRIDÓ!

Pereg, surrog a dara,
ropog a szó.
Csikorog az éjszaka –
faggyal rakott szekér.
Dobog előtte és telivér
arcunk előtt
jéggel patkolt öszvércsikó –
a köd.

Haj, hegedű,
hegedű!
magadban már s magamban
hallgatom.
Szőlő vére abroszon,
hegedű!
Szőlő vére,
magunk vére:
lobogj, szeszláng,
András-nap estéje,
azt perzseld, akit
kivert a sörte, –
melegíts minket jó örömré,
ne váljék sólepárlóvá szemünk,
Andrásra poharat emeljünk:

ÉTESSEN E SZÉP FÖLD
SÓVAL, POGÁCSÁVAL,
ITASSON A MENNYÉG
JÓ REMÉNY BORÁVAL,
ERŐNK ERŐSÖDJÉK,
TÜZÜNK ÉGJEN LÁNGGAL –
BÉKÉLJÜNK E BAGLYOT
VARJADZÓ VILÁGGAL,

DE SOHA ÁRTÁSSAL,
RONGGYÁ-SZAKADÁSSAL!

ÉTESSEN E SZÉP FÖLD
SÓVAL, POGÁCSÁVAL!

NAPLÓ-LAP
AVAGY
LÓNAP POKLA

1978. szeptember 6-án a konyhában ültem,
rádiót hallgattam: Latinovits Zoltán
József Attila verseit mondta.
Nem volt, nem lehetett ilyen iszonyú még
sosem az az „El vagyok veszve, azt hiszem!”
Ó, ti szeretet-éhségben elveszettek,
meghajsolt szívűek, már csak jelekben,
hangokban élők: túl halk volt tán a
mondat? túl „költői”? túl „színészes”?
hogyan azt a vonatot mégis elértétek, s
nem állott elétek senki! szemetek elé
nem ugrott senki! hogy szemetek
lázlézerét nem állhatta senki! Csak az az
ormótlan, mindenki-szolgája bika-robot!
Ó, ti kemény-szívűek, gyémánt-szerkezetűek:
forogtatok a filléres szénnel fölzaklatott
robot-bika szarván! És Zeusz két alkalommal
csaphatott vállára komásan Héphaisztosznak,

minthogy a robotokat,
akár a görögök
Trójánál a falovat,
ilyen cselesen
kreálta volt.

GYÁSZÉRME

*Hervay Gizellának és
Verbőczy Antalnak*

Együtt vagyunk mind –
egyikkel hindizünk,
másikkal
sakkozgatunk.

S olyan egyszerű
minden,
akár a natúr citromlé,
világ száz limloma, abszurditása,

s bagatell,
mint mondjuk
saját halálunk.

PIROS DELFINEK USZONYAIVAL

Kendermag kellett vón vagy kilenc kocsival,
Olyan sok madár verte az ablakát.
Rogyásig gyűjtötte egy rozzant csacsival.
Mellében snóblizott a füttyös ifjúság.
Osztotta a magot, szétozította magát.
S maga sem hitte, hogy mennyire fiatal.

Itt járt. S míg forgott az Átkozott Hivatal,
S pörgött csak, forgott a csillogó kacsaláb:
Talán még megválthat egy dal és egy ital! –
Vonta meg vállát és tűnődve állt odább,
Ám állva fogadta vendégét, a halált,
No – mondta –, szálljunk hát
piros delfinek uszonyaival!

HERVAY GIZELLA: KETTÉSZELT MADÁR (1978)

Ebben a könyvben Szisz nyugszik,
Kobak nyugszik és
Gizi is talán itt megnyugoszik...
Nyugtalanítanak –
nem merem felütni ezt a könyvet...

Ennyi lenne hát
az élet szentháromsága?
Melegüket már
csak a könyv őrzi...
Nem merem felütni ezt a könyvet.

Ez a könyv fekete...
Tegnap saras eső esett...
Galambok szállnak most, mintha cápák.
Tajtékszik az ég, teli hajótöröttel.
Mondják, a saras eső
váratlan tragédiákat jelent.
Nem merem felütni ezt a könyvet.

Ilyenkor halt meg tavaly anyám...
Ilyenkor szokott volt jönni Gizi...
Délután 2 óra tájt...
Tejet kért s esetleg egy kis kolbászt...
Ilyen fekete volt, mint ez a könyv...
Nem merem felütni ezt a könyvet.

Önkínzás, ének...
Fekete szemek, fekete könnyek.
Előttem az élet szentháromsága,
bebalzsamozva...
Nem merem felütni ezt a könyvet.

SZARVAS-ÉNEK

Nemzedéktársaimnak

A legszebb éveim
elbitangolták.
Elbitangoltak.
Elbitangoltuk.
Elbitangoltam.

Élek fél-holtan,
élünk fél-voltban,
s a temetést is
nyakamba varrták.
Nyakunkba varrják.

De bolond voltam,
de bolondok mind
az istenadták,
kik nem alkusznak,
s mind lejjebb csúsznak,
s kik megalkudtak,
lejjebb úgy csúsztak.

Szégyen, ha kérdem:
kiké ez ország?

Élünk fél-holtan,
élünk fél-voltban,
s a temetést is
nyakunkba varrják,
mi istenadták.

Ha mi még lett vón,
mind elkobozták,
eltékozolták.

Én, aki voltam
szarvas-fiúcska,
mi, akik voltunk
szarvas fiúcskák,
mi istenadták,
nyúvadunk porban,
sörétszeplősen –
de mégis hősen.

Beköp a döglégy,
hold-ló vizez ránk,
de mégis hősen,
sörétszeplősen:
vagyunk az ország, –
agancsunk ki se nőtt,
a rapsic már kilőtt,
szarvas-döggel teli
ez a kis ország!

Jaj, mi bolondok,
mi szarvasmarhák!

BABITS MIHÁLY A SZŐLŐHEGYEN

Fönt, a szőlőhegyen jó nekem,
hol nem ér el a város zshivajja!
Idegen, jaj, minden idegen
a világban, s minden idegem
mégis az otthont, rokont akarja.

De rokonom nincs e kocsmazajba,
mit fájó torokkal nem tudok
túldalolni, s mit nem állhatok.

Itt ha új avar hull holt avarra:
Isten lép csak. Ott: minden unott.

Ott engem már minden elhagyott,
nem lehet már magam tovább csálni.
Kit szerettem, mind megtagadott,
s tudom, nemsokára meghalok –
ó jaj, meg kell halni, meg kell halni!

Szívem mindig félt a lakodalmi
vígságoktól – nem kell félni már.
Belenyugszom: nem kell élni már...
S mégis: mégis. S: ó jaj, meg kell halni!
Fájt lennem, és: elmúlnom is fáj.

Harcok ura lesz, ki lekaszál,
mégis! – mindig harcba kényszerültem:
én, kinek a harc biztos halál,
ki akkor jut messzebbre, ha áll,
s töpreng magon, magán elmerülten.

De immár a tőkék közé ültem –
itt, a szőlőhegyen jó nekem.
Nem nagy orom: pannon táj, mit hűtlen
nem hagytam el, bárhová kerültem.
Nem orom, de szőlőt, bort terem.

Ülj mellém a padra, kedvesem,
add a kezed: este van, már, este.
A hold-lámpás ég, de már nekem
cigány tücskök ciripelik idelenn
altatómat: Tente, tente, tente...

KOPORTOS-REMINISZCENCIÁK

Balázs József emlékének

Egy köteg vessző a becsület –
és becsület minden felett.

Egy vesszőköteg a becsület,
de a vessző mind odalett.

Megcsúfítottál, becsület!
Összesározták képedet!

nem akkor lettél sáros, ott,
mikor a meredek rád omlott,

de akkor, attól, amidőn
gilisza mászott a velőn,

s taknyos mocska visszamaradt,
hogy elborzadt az öntudat.

Balázs Jóska? Rostás Mihály?
Az ember sok próbát kiáll,

gyűjti a vesszőt, vetkezik,
10 fokos vízbe merítkezik,

a mart omlik, alázuhan,
egy fals pillanat s odavan,

de a becsület becsület,
bár pióca, poloska mássza meg,

de a harangszó harangszó,
csórón is mennyekbe ható,

hová belátni nem lehet –
de a becsület – becsület,

de ez az élet, ha kurva is,
nem lehet annyira hamis,

hogy ki ne csikarhass belőle egy
falat jót, pupillányi eget,

ha a becsület –
becsület!

BIBERACH

Borostás arcáig elmerül,
sőt már úszik mézes habokban.
Halzsíros micije félresirül,
ahogy a lében nagyot toccsan.

Majd megfúl, de végül partot talál,
szájából ömlik a kenet, malaszt.
Meg nem áll, még köszönetre se vár,
nem tudni: portás? útőr? paraszt?

Aztán kifújja magát, mint lelkét,
megissza a pohár szentgyörgyi bort,
s elfedi ismét a proli öröklét.
Tiborc volt? Fordított Tiborc?

Dehogyis! Biberach! Igen, ő volt.

VERSET ÍRVA

Mint ha fecske fészkrét:
száj-meleg sár-szókból lesz a vers.
Lélek-dágvány hajlik kétrét, négyrét –
szóraszó-sárnyálazódik, nyers.

S mi önmagában is tökéletes:
egymást fogva maga a csoda lesz.
Tégla és habarcs, mi összetartja.
Fészek lesz, madárnak lakható.
Így rétegeződik szóra szó,
verset írva – sártégla a falba.

A lélek osztatlan lóp, felül hínár
s tündérrózsa – lent sötét iszap.
Megbolygatva kénbuborék és sár
bugyborog föl, az aljból kicsap.
De tündöklük fönt, nyit a tündérrózsa,
s hogy szellem, tündér – maga se tud róla.
Mérgek, csigák, kagylók kavarognak,
egész életed üledéke fölbolydul,
körül nagy smaragd-békák vakognak,
s nem repülhetsz ki a magad-rakta falból.

KÖLTŐK, ROMANTIKUSAN, MINDEN IDŐBEN

Ha nincs más lehetőséged,
csak akkor írd verset, költeményt,
de ha máshoz is értesz,
gondold jól meg.
Nagy erő kell a dalhoz,
s ne hidd, hogy ha
magadat sem vagy képes megtartani,
másokon segíteni tudsz.
Mert az ének segítségnyújtás,
a lelki tisztasági procedúrák
működtetése.
A szivárvány összes árnyalatára,
a csendülő világ összes hangszínére,
a mindenség minden idegszálára
szükséged van.
S feledkezz el magadról.

A költő egész nemzeteket
hordoz szívében,
mert egyedüli számadása
a szellemekkel – magával
Istennel van.
Eledele nem lazac és kaviár,
hanem a babér száraz levele,
mint a szamaraknak,
vagyis nagyon igénytelennek kell
lenned, s ugyanakkor
a világ minden lakomájára éhezőnek.
Ha dicsőségre vágysz,
foglalkozz inkább a kvazárokkal,
a kvantummechanikával,
az agyműködés titkaival, a pénz körforgásával.
A költő szerény ember,
tudja: csak Istentől kaphatja meg a bérét,
s ha mégis juttat neki ezt-azt
nemzete, nb. az emberiség,
s ő elfogadja,
legyen boldog az emberiség.
Hát így, barátaim,
ilyen-forma a költő,
ki dalra és a patyolat
tiszteletére tanít,
s veletek együtt énekel,
mint avatott karvezető,
szólóénekes,
élhetőbb jövőről, múltakról s
szerelemről.

RÍMEK KAVARGÁSA

A rímek annyit fejtenek föl,
amennyit rejtenek is.
Arkangyal nyelven szólt
József Attila,

najádokén Babits.
Balassi versében
májusi retek íze van
a rímnek,
Berzsenyi háztáji mandula, míg
Csokonai
vanília az ínynek.

Petőfi ríme parasztkolbász,
mindenki éhére való.
Aranynál gusztusosabb nincsen –
oportófürt és
cukros dió.

Ady úgy penget, mint a penge,
harsogva tép,
bőrszint serkentve.
Tóth Árpád réveteg gordonkahang,
Juhász Gyula
fél álom-Attila, fél álom-Endre.

Illékony teagóz Kosztolányi,
de ahogy ő
szó-zongorázott,
idézte Dohnányi briliáns ütését,
s Csáthot, a nagy varázslót.

Nagy László kamaszos, karistos álom,
Baka vasbocskorban
mászik az égig.
Hát Sinka István?
Gyöngyvirágosan
pengeti pogány ígét.

Szabó Lőrinc Tücsökzenéje
mákonyos cirip a fülnek,
Weöres Sándor
és Pilinszky
csak hegedülnek,
hogyan hegedülnek!

És akik élünk, minden papírtól
már undorkodva,
hány rímbe kavargunk,
lesve minden szót,
mint koncát kobra?

S prózában szólunk, megundorodva.

ÁGH PISTA IS 60?

Pista, a hatvanod
hogy hetvenkedik!
De lesz még sok jó év –
a kilencvenhatig.
Kapásból ennyit ajánlok –
ingyen.
Nekem is sokba jön, de neked:
minden.

Érték
és mérték lettél,
mint bátyád, mint
egész családod.
Lehet sors szebb,
ha magyar,
ennél?
Jó volt, hogy újraszületél
56-ban
látod.

Rühes békénk se
kényeztetett –
a lövészárkot mind
ásatták velünk.
Ivott az ember, hányt
s belégebedt.

Sikerült
mégis
magunkká lennünk.

Sátán ha kísértett –
angyalod őrzött,
meg a kietlen próba,
mit munkád munkált.
S munkád a napfény,
kis hősök,
nagy ősök.

Édes Pistám:
mit féltek – te őrzöd.
Sokan ülünk mi
undoros korunkban
borfoltos asztalodnál.

Sok magod volt, s benne ocsú nem volt,
tisztá mind,
akár az Ohridi-tó.
Mondd te is – mondom én:
érdemes volt,
s rábólint, hiszem,
a Mindenható!

TÜNDÉR BAKA

Pehotnij –
az voltál, Pistám,
tündér baka,
szíved szuronyától
fölvérzett az éjszaka.

Éneket úgy még,
magyarul,
kevesen tudtak,
ahogy – lépdelvén balsorsod felé –
te fújtad.

Istent daloltad – hová is fordulhat
rendőr fia?
Így született, pokolban, mennyei harmónia.

És képek, képek, miktől
vakult a mennybolt.
Édes Pistám, ki voltál,
azt mondják rád már –
nem volt.

Pedig vagy,
fájsz és vérzel,
villámlasz a felhőkben,
valahányszor özönvíz képében
látogat Isten.

S elcsitulsz csermelyekben,
folyásban,
patakparton.
Szeged, Szekszárd fölött te szállsz le,
nem a mákonyos alkony.

AZ ÉSZAKI EMBER

Ady Endrére emlékezve

Északi ember: férfi-ember –
messziről jött és
messze tartott.
Északi ember: férfi-ember
magasba tartott tenyerén
gyémánt fejét hozta.
Itt roppant bele, hogy világra jött,
s roppant titkait itt harsogta,
hol ült babiloni sötét vizeknél.

Itt roppant, mert itt született
s a Muszájnak elébe hetykén itt állott.

Északi embert, férfi-embert:
a Muszáj derékig földbe vágta.
Fölugrott s a Muszájt földbe vágta.
Sok fejét levágta és röpült
véle a bú-berzsenyes csolnak
rejtőző istenéhez.

Az északi ember: a férfi-ember
hattyú már régen, kísérti Lédát.
Hattyú lett régen, köröz köröttünk,
sejtjük mi csupán, de ő szívünkig lát.
Ki messziről jött és itt született
s roppant titkokat itt harsogott,
hattyú már: fényes titok.

TOTEMÜNK: ATTILA!

Csontjaidat megszopogatjuk
s kutyáknak vetjük – húst eszünk.
Reményeinket is fölfaljuk.
Káromkodunk, és könnyezünk.

Latolgatjuk, ki nagyobb vétkes,
s közben emésztjük agyvelőd.
Micsoda nép! Csak mámort érez,
nem izmaiban az erőt.

Gyülevész-nép? Ez lett belőlünk?
Hitvány ma a tegnapba váj.
A holtakból kell már megélnünk?
Minden március fájva fáj.

Nagy úr a tegnap s a lesz se kisebb.
Idült perceknek pitizünk!
Tenyerünk tenkörmünktől marjult seb.

Megbűnhődtük már, Istenünk!

BALASSIÁDA

Csakazértis-rózsák,
szekfűk és violák
elémbe táruljatok,
az nagy jó Úristen
segítsen erőben,
s ti még ne hervadjatok,
legyek még vigalmas,
ellenségnek farkas,
szívemre hajoljatok!

Ha ki lép jácintra,
oly mintha jonhomra,
pediglen sokan vagynak,
nem szánnak Istent se,
tesznek az Ürdüngre,
hogy én megsavanyodjak,
élnem se lehet már,
ámbár halnom lesz kár,
békét sehogy sem hagynak.

Veszejtik népemet,
irtják nemzetemet,
ki vala népek köve,
lélek itt léleknek
csak mintha féregnek
lenne rágandó töve,
szegényt ők nem néznek,
bár az jó vitéznek
szakadjon is meg szíve.

Janicsár oskolák
tagadni tanítják,
aki vér a vérünkből.
Panasszal hová megy,
akit az egyszeregy
is kiforgat hitéből,
ki csak a koncra néz,
immáron nem vitéz, már régtől?

Munkának, kardnak itt
nincs becse, karmait
jól feni a bitangság!
Csuda, ha elbutul,
elapad, elvadul
ez a mennyei ország?
Mit mi nem becsültünk,
lészen majd nélkülünk
idegennek Mennysország!

De ti csak violák,
ne mint a mákvirág,
tovább is viruljatok!
Nem veszünk mindnyájan,
csak kinek a nyájban
fő és kolomp adatott,
s akik még maradtok,
azoknak, virágok
s rétek, tavaszt hozzatok!

Ébredj meg, ébredj meg,
tégy hitet hírednek,
százszor legázolt hazám!
Kit penge és golyó
meg nem tört, sunnyogó
folyondár veszt, nem oszmán?
Pogány itt, pogány ott,
csel itt és csel amott –
védekezz, agg oroszlán!

Csakazértis-rózsák,
szekfűk és violák
lábamhoz tolongjatok,
az nagy jó Úristen
segítsen erőben
mindőnket, ki nem halott,
eszünk is, szívünk is
nyíljék meg, miért is
fejet és térdet hajtok!

SZÉP ELMÚLÁS

Az öregedő Utassy Józsefnek

Hordalékával a szív elnehezül,
de a vérfolyam zubog tovább.
Mi messze volt, folyton messzebb kerül,
szétfoszlik, összeáll, mint délibáb.

Az ember súlyoknak már nem feszül,
lágý kenyéren is nyammogva rág.
Mi messze volt, folyton messzebb kerül,
de a vérfolyam zubog tovább.

Szétfoszlik, összeáll a délibáb,
a nagy kő félútról lehengerül,
pereg a pillanat, akár a mák,
páncél rozsdállik, ín revesül,
hordalékával a szív elnehezül,
s a lelkiismeret a semmi szalmáján rág.

A TENGHER CSÖPPJEINEK DALA

Weöres Sándornak

„Egy csepp, két csepp,
öt csepp
meg tíz –
olvad a jégcsap,
csepereg a víz.”

Tíz csepp, húsz csepp,
ötven
meg száz –
hegyi patak habja
papírhajót hintáz.

Száz csepp, kétszáz,
ötszáz
meg ezer –
vízimalom kereken
le-fel, le-fel.

Cseppre csepp: gördülünk, habzunk –
összeáll
folyókból folyam,
tenger és óceán.

Lélek már, szép szörny,
vihardul,
tombol,
sziklafogak között
hajókat morzsol.

Örvénylünk,
tornyulunk,
fröccsenünk szerte,
partoknak rontunk
fejünk-leszegve.

S iszonyú izmokat ernyesztve,
vétlen
napozunk
elomlón
az ömlő fényben.

Nap tűzén csitri csepp
hevül ám
számtalan,
tündér lesz, pille lesz,
eső lesz,
szárnyatlan.

Ide ess,
ott is hullj,
csobogj itt,
oda ess:

füvek, fák, gabonák,
kérlek, s hullunk
örömmel.

Brr a tél,
brr a tél:
bújunk össze, testvérek –
pihe száll, hó szítál,
fagyban folyó megreved.

S: „egy csepp, két csepp,
öt csepp
meg tíz –
olvad a jégcsap,
csepereg a víz.”

CSOKONAI INVITÁLÁSA

Öcsém Uram, Bátyám Uram –
hogyan is szólítsalak ugyan,
kedves Bátyám, édes Écsém,
testvérem a tőkének csecsen?!

Sovány vagy, vézna, megbocsáss!
Párisnál, Bécsnél messzebbre láss:
olyan távol fejtől a gyomrod,
mint ahol török szarik szurkot.

A kis Lilli is – bizony, azannya! –
megéri pénzét, mint az anyja.
Zsuzsiban bízzál, egykomám,
vagy vágthatsz Szentlélek lován.

S hogy nem juttál te Amerikába!
Vagy mint majd Rimbaud, Afrikába?
(De hát az embernek drága a lába,
a tüdőt kiköpjük, úgy kapunk lábra.)

Ha utad Szigliget felé viszen
– onnan Szent György-hegy ugrás iszen –,
látunk, kedvesem, földi jókkal,
lesz bor, pipa, nő is akad –
ne gondolj te az églakókkal!

S mulatjuk magunk dévaj szókkal,
mint kikre a menny rászakad.

JANUS-ARC-KONTRA

HITETLEN EMBER
KÖLTŐ
NEM LEHET!

SZIRÉNA-ÜVÖLTÉSBEN

Nem lehet, hogy így haljak meg,
lapulva, lealjasítva!
Szinyei Merse vásznain is
zengett, zengett
a kis pacsirta.

S pacsirta szólt már akkor is,
amikor Józsué vadászta.
A Nap már akkor is delelt,
s mekkora volt
a mennybolt sátra!

Pacsirta szólt Néró fölött,
mikor beledőlt arany kardjába,
és elvitték az ördögök.
S hogy tündökölt
a mennybolt sátra!

Az éneket, jaj, emberek,
ne hagyjuk magunkból kiölni!
Pórias kicsit, meglehet,
de dallam nélkül
nem lehet élni.

Halni sem lehet – lelkeim,
a dallam ti magatok vagytok!
Vagy jöjjön el az örület,
s némuljanak meg
a harangok?

Triviális, de a pacsirta is
szívünk szántásai fölött
már úgy üvölt – de még üvölt –
hogyan tőle a világ
mennydörög. Nem lehet, hogy így meghaljak!
Vagy inkább ne szóljon zene.
Palestrina? Mozart vagy Bach?
Mikor sziréna
rondít bele?

BORZONGÁS EGY FILM UTÁN

Jelenczki Istvánnak

Attila, hová lett
parázs szemed?
Aki gebed, hát ingyen
gebed?

Megíratván, mint
Krisztus eleste?
Neked mit írtak
a keresztedre?

„Itt nyugszik egy rongyos
proletár-költő,
milyet nem szül vagy tíz
emberöltő?”

Attilám, téged, mondd:
kik is szerettek?
A mama – őt te is nagyon
szeretted.

Aztán –
sorolnám, de sok az ujjam.
Krakéler vagy – mondták
szánakozóan.

Én tudok még szeretőt –
ki így rakott össze.
Ki hátad mögött állt,
bár nagyon messze.

S ki még egy tisztességes
keresztfát
is fölöslegesnek tartott
hozzád.

Békéljünk? Gazokkal?
Az istennel?
Ki szeret – bár későn –,
csak szegény ember.

Ki a világra tarthattál
jussot,
túrhatted tébolyig
az árva-kussot.

Nem szerettek téged, csak
irigyeltek,
talán csodáltak,
hogy jó a versed.

S kaptál öt pengőt,
s ugrott öt pengő.
„Mi lesz e fiúból, ha egyszer
megnő!”

S te voltál férfi, mint
kevesen mások.
Hej, Messiások, magyar
Messiások!

Kísért,
kísért
a keleti átok!

JÓZSEF ATTILA ÉS A VONAT

József Attila
a vonatok elcsábított
árvafiúja.

Tolattak százszám lakása előtt,
nem tudta, délután vagy délelőtt,

csak hogy jön és
megy a vonat,
s ő minden fülkéből kimarad.

Elképzelte hát a fülkefényt,
ahogy könyököl
a világ megbecsült polgáraként,

s egyszer már annyira jutott,
(miközben olajos halra
sem jutott),

hogy elvándlizott a Balaton
déli partjára,
addig se legyen
senki árvája.

S ott régi társra –
a vonatra lelt.
– Ezt meg kell ünnepelni! –
a szíve énekelt.

Utolsó pénzén
vett egy szép csokrot, csupa
fehér őszi virágból.
A vonat
zakatolt is már távol.

Aztán lassított.
– Mi lesz már?
Csokrom elfonnyad!

És jött a vonat.

Elébe szórta a szirmokat,
mert a csokor szétbomlott.

– Drágám, nem hagylak hűtlen
– mondta –,
és elé omlott.

Szirmok borították be
karcsú derekát,
s a vonat húzta vagy 20 méteren át.

Aztán, – ehh, kapaszkodj más ribancba –
csattogott s kilökte kerekei közül,
de lehet, hogy már ő is így akarta.

Letakarták bár, jöttek a döglegyek,
s előbb rendezték meg
a gyászünnepet.

S a lelke? Kit érdekelt vajon
a lelke?
Hogy volt-e, fölszállt-e,
s milyen úton
szállt fel a mennybe?!

ADY FÉSZKÉNEK KIFOSZTÁSA

Ady Bandi fészket
immáron ki kellett szedni.
Magasan fészkelő sólyom,
kik mennének föl érte,
ha nem mi?

István király ős-madarának
tojása mind a miénk.
Meg van patkolva, benne nyit ajtó,
jövőnkre a miért és miként.

Azért, mert Isten csodája,
azért, mert így rendeltetett.
Azért, mert égfokig fájna hiába
az északi foki szeretet.

De északi embernek mi nem születtünk,
bár a tűzük bennünk ragyog.
Átéltünk mi hőverést, jégkort,
s kemények lettünk, mint az angyalok.

Kemények lettünk, lepkeszárnyal,
s Ady-tojásra éhezünk.
Sólyom, most szedjük ki a fészket,
sólyom, szárnyasaid leszünk!

HAJDAN, A MÉNESI ÚTON

Oláh Jánosnak a 65.-re

Kemény legény vagy,
János,
de mi sem vagyunk bodzafából.
Föl-fölsírunk mi mégis
e barbárosodó éjszakából.

Szarka-város és Böjti szél
egymás mellett
jól megállnak.
János, indultunk valamiért
– miért is? –
e megvadult világnak.

Én azt gondolom, békénk kerestük,
s a többiek békéjét.
Jól tettük?
Azt hiszem, jól.
Legyen meg békénk.

Az ember izgága állat, s bizony
még érdekét sem tudja.
János,
tán pár lelket mégis
készítettünk igazabb útra.

Ha megöregszik az ember,
szemérmes és csak a
szükségest vallja.
János, mi hajdan a Ménesi úton
a világot szólítottuk
viadalra.

Igazságunk volt s bátorságunk,
s így kellett történnie.

Az embernek néha
fel kell tudni magában
Istent
a porból
emelnie.

MEZEY KATINAK

Kati, amíg a buszra vártunk,
a világ mellettünk elfutott.
Vajon kellene ezt sajnálnunk,
és siratnunk a tegnapot?

Ne sirassunk mi semmit, magunkat
végképp, nekünk ez adatott.
Azt mondják, szegények, kik elmúlnak,
de mi nem múlunk, csak a napok.

Isten minket is örökké tett,
nem harcmezei lelapok:
hiszem, utánunk örök élet
nyuvasztja majd a holnapot.

Vagy a honlapot, honlapjainkat.
Nem ugrottunk bár világcsúcsot,
de anyáinknak, apáinknak
még ennyi békesség sem jutott.

Mi gondunk, hogy a Mindenséget
szitává luggatják a gazok?
Mi fürkészünk, de a fűrészek
darabolnak holdat, napot.

Maguk alatt is vágják – kaján
vigasz, de kajánok a vigaszok.
A világ mind a négy fertályán
az ártatlan, ki fizetni fog.

De most végre azok sem ússzák
meg, kiktől a balhé csak nagyobb!
Ki termelt, termel eztán is búzát,
s rózzelágnál is élni fog.

S köztük leszünk mi, kik jó étvággyal
ettünk zöldséget, lencsét, babot,
s nem töltekeztünk délibáb-vággyal,
s álmunkban sem voltunk gazdagok.

Kati, várjunk mi csak a buszra,
vagy még inkább – menjünk gyalog.
Mi elérhető, az egy szuszra,
mint csillag, így is fölragyog!

SZÉTRÚGOTT PALACKOK

Deák Mórnak

Kibányászták már szívem tárnáit,
minek itt a sok kihűlt kohó?
Valamikor aranyat talált itt
bányász, szerető, kicsinyes csaló.

Akkor voltam gazdag, vagy ma koldus,
vénen, tallózva adósok között?
Gyönyörű az éjszaka ma is, holdas,
kifosztott tárnáim fölött őrködök.

Ez az én kincsem, a barátság,
ha ők boldogok, nekem elég néznem,
tökálarcos bohóc, hogy ne lássák,
rejtett lehetek hajnali miséken.

S a fiúk? Azokkal sokat kóboroltunk,
nem ettünk, de kiittunk pár palack eget,
tellett a barátságra. Ez a múlt. A múltunk.
Ma már, ha visszarúg pár szétrúgott üveg.

Ma már örülök, ha magamnak van bora,
s valami delírium-félében beköszön a világ.
Meg sem ismerem, ha egy-egy cimbora
még benéz a pókhálófüggönyön át.

VÉN GOLYHÓK

(Határ Győző után)

Nincs háború, hát
tobzódunk az öregkori lírában.
Mennyi a vén golyhó,
s egy sem hisz magában.

Vén golyhó lassan kukákra szorul.
Ezért volt, hát ezért volt hajdan minden?
A világúrt vallatja, s válaszul
föltör benne a nagyságos nincsen.

Filozófiák? Egzámének?
A csont revesül, lába mit sem ér.
Hát ezért nyúzódnak a földiek?
S míg műfoga közt kibukik a vér,

vén golyhó lapítva elterül.
Megpróbált ő élni emberül,
de életébe mindig beleköptek.
Versek, szerelmek? Konyec.

Soha többet!

BESZÉLGETÉS EGY HALOTT BARÁTTAL

Rózsa Endre emlékének

Sugárzó arcoddal beszélgetek.
Komoly, nyárvégi sugárzás ez.
Szigorún fordul felém szemed,
s vonz, vonz magához, akár a mágnes.

Mi újság azóta veled, barátom,
hogy kihűlt ez a bűvös sugárzás?
Kerülgeti lelked a Földet, s a láthatáron
magasan te vagy az a csillag-bogárzás?

Azt mondtad egyszer egy szüretelő lánynak,
hogy szőlőszem-szeme van, ingerkedő.
A tiéd szelíd gesztenye volt, alvó tüze a nyárnak,
s alvó tűz azóta is, hogy elnyelt az idő.

Köszönöm, megvagyunk, rosszabbul bár,
mint mikor elváltál tőlünk.
Hetvenkedésünk bíz sok bajjal jár,
lassúdik, poshad a vérünk.

A világ nem lett szebb sem jobb azóta,
örülj, hogy idején leléphettél.
Kopottak lettünk, mint a bakanóta,
Te élőbb vagy, érvényesebb ennél.

Látjuk még egymást vajh valaha?
Gesztenye-szemed nem adhat választ.
Nagy úr a most, de nagyobb a soha,
Barátom, Isten veled és Isten velünk,
szívünkéből sajgó áldott káprázat!

LÉTEM, TEMETŐM!

TÉKOZLÓ, BOLDOG MOSOLYGÁSOM

Csak azt sajnálom, ha már nem leszek,
mi enyém volt, mi enyém lehetett.
Így tesz minden, mi nem oktalan.
Ott már sírni másért hasztalan.

Mit sajnálnék mást, mint az eget,
s hogy Nap süttött rám és eső esett,
hogy futott felém tenger kikerics –
és már nem fut, nem süt, nem esik.

Ennyi volt nagyjából – nem kevés.
Napi görcs és napi ernyedés.
Ebből s abból is mi fölösleg volt,
adtam tovább, kinek ami nem volt.

S azt hiszitek, békém lehetett?
Békétlenek mind az emberek.
A Szent Tülekvés nem szenvedheti,
hogy fittyet hányjon valaki neki.

Csak azt sajnálom, ha majd elmegyek,
hogy – mire tellett: – többé nem leszek
tékozló sok mosolygás ura,
alföldi út stoppos vándora.

ÖRVÉNY

Lesz-e ma? lesz-e ma? lesz-e?
ma lesz-e? vajon ma lesz-e?
nem ma lesz, ma nem lesz, nem lesz
ma sem, ha lesz, csak holnap lesz,
holnap, hisz holnap is nap lesz,
ami lesz, csak holnap, nem lesz
ma már, a ma már sosem lesz,
mában a ma már sosem lesz –

hiába kérdezed: lesz-e?
lesz-e ma? vajon ma lesz-e?
ami lesz, vajon ma lesz-e?
hiába kérdezed: nem lesz,
ma sem lesz, csak ez a lesz-e,
s mában a ma már sosem lesz.

SZÁMOLOK VISSZA

Vonatablakon
fut az esőcsepp,
vonat fut
hajnalodó mezőn.
Elhagyom jelenemet,
jövőmet,
s ami mögöttem,
mind szembejön.

Látom magamat
kint kóborolni
huszonöt –
tizenöt –
tíz évesen.
Mintha egy Apolló
készül startolni:

számolok
vissza
életemen.

Jaj, nemsokára
nulláig érek:
megnyitom, anyám
a kiskaput!
...Vonatablakon
fut az esőcsepp,
s ami mögöttem:
mind
szembefut!

LÉTEM, TEMETŐM!

Fejemet, ím, már fölemelem –
néztem lefelé soká,
soká!

Néztem földemet, földem porát,
el amivel majd keveredem,
naponta fölhúrozott életem
rezgése hogyha végképp szűnik.

Láttam mécsvirág-gyútlást, búzavirágos
tengerszemeket,
földalattjáró csont
zöld periszkóp-csápjait,
s éreztem: sütnék a vadrózsálángok,
pipacsos mezőtüzek,
mert alájuk vér
feketedett,
mert valaki
lakik a gyökerek lábujjhegyénél,
lítezve száraz szűk kürtőiben
ki föl-le jár.

Tépdess, szél! hazám ez,
viharok-nyilazta Duna-Tisza-táj,
lépteim esőjét itt issza be
a mindig szomjas homok,
ahol a rózsából is betyár
szomorodik, hol a szőlők fájdalom-feketén
boronganak,
de méz-sárga jáspist ragyogtat már
szomszédos tőkéken
a remény.

Itt lengek lobogó jelképeimmal,
élek fönt, lentiek magvas szívéen,
s nem futhatok már el
soha innen.
Kócolok sörényes, buksi mezőt:
Ide zúg,
ide lejt,
ide tér minden –
munkám ez, szerelmem,

Létem, temetőm!

Fejemet lassan fölemelem.

GESZTENYEHULLÁS

Zsebemben az év első gesztenyéje –
boldognak lennem ennyi most elég.
Vagy majdnem. Szedem, gyűjtöm sok-sok éve
a babaarcú kreol gesztenyét.

Más kavicsot zörget a zsebében,
kulcsokat, pénzt vagy egyéb lomot.
Én egy gesztenyével is beérem.
Már ettől is – majdnem – boldog vagyok.

Emberibb lesz általa, mi volt már.
Még az elmúlás is emberibb.
Gesztenyéim, kreol babaarcok:
életünk hát így-úgy eltelik!

Így-úgy telik, s ha megáll az ember
a fasorban, csak mint a kutya
a törzs mellett: nézi szikkadt szemmel,
mint fakul a lombok aranya.

GYERTYA VAGY A LÁMPA?

A gyertyában
leginkább
az a szép,
hogy lángját nem lehet
lejjebb csavarni.
Feljebb sem.
Ahogy tud, ég.
S tudjuk, ebbe
bele fog halni.

A lámpa más.
A lámpa
máshogy ég:
lángja lélekként tud
felmagasodni.
Vagy pislákol koldusmód.
Ez emberi tét.
Isten lecsavarja,
aki talmi.

CSIPKE-HIDEGBEN

Vadgalambbúgás a zúzmarás ágon...
Áll a világ konok csipke-hidegben.
Vadgalambbúgás! Irigylem s – szánom.
Dermedt utcák kövét kongatja lábam,
pillámra hópehely hamuként rebben.

Nem porítja a fagy-betont sugár most,
kedvem is lomha köd borúja nyomja.
Fagy-beton köt mindent. Kushad a város,
nincs egyenes vonal, kusza, homályos
folt csupán ház, torony, csipke-zúzos fa.

Valami véglegest, változhatatlant
gyanít a gyenge szív s gyávulva retten.
Hogy e tél végleges... Lebírhatatlan...
Hogy ez már így marad... Elmúlhatatlan!
Hogy megszűnt az idő... S áll minden vekker.

De az a vadgalamb! Hisz melegíti,
egyedül is fűti a hűlt világot!
És magát : Kibírni, kibírni, kibírni!
Ó, az a vadgalamb! Hiszen ő hinti,
fújja körém ma is az élő lángot.

Hallgatlak, gyönyörűm! Csipke-hidegben
búgod a kibírni-t magad-igézve.
Dadogom én is hát – örök hitetlen –,
míg pillámra a hó pernyéllve rebben:
Vége lesz, vége lesz, vége lesz, vége...

HOLLÓHODÁS

Gennyedzik annyi
elhamvadt álom
havában
hollóhodásom.

Hány
döbbenés!
Hány dobbanás!

Testünk-lelkünk,
akár a kozmosz,
hőkölve
retten.

Mint az ujjlenyomat,
minden pillanat:
ismételhetetlen!

LEÉGŐ GYERTYÁK

Hogy virgonckodott,
tüzénél
hogyan égette magát!
Lobogott a kanóc,
égre sikoltott,
s most nem gyújtja meg
a cigarettát.

Olvadékába roskad
a láng,
fölmagasodni már nem tud.
Virgonc tűzénél
fölélte magát,
pálinka volt,
most gyenge vermut.

Megszánom, eloltom.
Jó éjszakát!
Látod, én égek még,
jó bor tüzel.
Reggelre égek le,
s a hamvaimra
hajnali sétán
kutyám vizek.

ISTEN CSAVARGÓJA

Ahogy
kutyám
elcsavarog,
Istenem,
én gyarló
csámborgód vagyok.

Nappalok,
éjszakák
bozótosában
kajtathatsz,
kutathatsz,
járhatsz utánam.

Magamat
megvallom
mindenkinek,
csaholjanak
vagy
szeressenek.

Nálad kötök ki
megadón
vagy sértetten.
Megadón vagy sértetten
te ítélkezz, Uram,
felettem!

ÚR-VACSORA ELŐTT

Uram, a ficánkot abbahagyom.
Ringatózz te csak a nádas tavon,
én szakodban még pipálok párat,
s te add meg módját úr-vacsorádnak.

A hagymát apróra vágd – késed éles.
Csípős paprikát adj csemegéhez,
de kétszer: másodszor, mikor megrottyan,
sót bele – ússzam a vörös habokban.

A zsírlát le ne szedd – sok úgysem lenne.
Aztán hadd szálljak a végtelenbe,
csak még az áldást várom meg, aztán...
No, aztán! Te tudod, mi jöhet aztán.

FORDÍTOTT ARÁNYOSSÁG

A tengert az emberek sírják.
A tavakat az istenek.

HAGYATÉK HELYETT

Most csak az esőt hallgatom.
Meg-megered.
Levelek rebbennek, bújnak
fészkükbe a verebek.

Most csak az esőt hallgatom.
Csendesül, majd zubog újra.
Áztatom vén kezemet
s arcomat, cseppekbe fúrva.

Most csak az esőt hallgatom,
s valami nagy szakadékot
sodor felém a permeteg:
életem, élet – tőled búcsúzik.

Most csak az esőt hallgatom.
Kitárt karú gyerekként szálltam,
mielőtt jött a sok meredek,
fürdőztem szívem tavában.

Most csak az esőt hallgatom.
Kaptattam hány meredélyre,
hogyan lihegett-viháncolt a gyerek,
s a kaptatóknak, lám, vége.

Most csak az esőt hallgatom.
Magasságból látom a síkot.
Igen, a világ nem lett kerek,
sok szöglete vérig hasított.

Most csak az esőt hallgatom.
Mért nem tudott így pötyörészni
eddig is, mért zúgott a fürgeteg,
kínjaimat tetézni?

Most csak az esőt hallgatom.
S visszavágyom, arra a síkra.
Istenem, gyermeki életemet
jó füsttel illesd – tiszta volt, tiszta.

Most csak az esőt hallgatom.
Görnyedt vagyok már, megöregedtem.
Valami örököt szeretnék neked
itthagyni, kisunokám: én, a vénember,
lásd, csak az esőt hallgatom...

CSILLAG

Sötétben élek, bár süt a Nap,
vaksin nézem a
sugarakat,
homály, mindenütt csak homály –
tündöklének a sziklafalak.

Tapogatom a homályt,
hoggyúrjak belőle csillagot.
Elfújja Isten a homályt,
s a csillag az égen
fölragyog.

Szívemben
a csillag föllobog.

Szívemben a csillag föllobog,
tört fénye, fotonja vagyok,
s egy sóhajtással
elfogyok.

SZÍNED ELŐTT ÁLLNI

Színed előtt állni, Uram,
hebegve, mint narkós, makogva,
Színed előtt állni, Uram,
rongyokban, törten, Krisztussá kopárodva.

Színed előtt állni, Uram,
mint kárhozott, mint gonosztevő,
Színed előtt állni, Uram,
gennyedett rosszcsont, zápult velő.

Színed előtt állni, Uram,
girhes lélekkel, elveszetten.
Színed előtt állni, Uram,
minden sugarat levetetten:

mindegy hogyan, csak Színed előtt állni,
látván: jelen vagy, s nem történhet meg bármi.

BOLDOGÍTOTTÁL, URAM!

Többet éltem, mint kellett volna,
s Uram, még gyönyöröm is telt benne.
Halálom azok örököljék,
kik boldogan caplatnak
ama hegyre.

Szerettem volna bűn nélkül élni,
de ezt nem bírja emberész.
S szerettem volna a bűnt
tetézni,
ha már minden örömet
bűn tetéz.

Amit elvettél, nem sajnálom,
mit adtál,
à la natur veszem.
Boldogítottál, Uram, s nem bánom,
ha túl ezen a szépvilágon
emberien bánsz el velem!

A SZÖGBEVERÉS KONGÁSA

Én Istenem,
nagy Istenem,
megértem már, ím, a halálra,
Te kegyes vagy,
gondolj velem!

Én Istenem,
ura világnak,
vaksiak már az én szemeim,
de Téged, Téged
mindörökre látnak.

Én Istenem,
magas Teremtőm,
angyali karok
tudnák csak méltón értelmezni,
hogyan keresztfád kemény
szögeinek kongása vagyok.

De legyen meg
a Te akaratod!

AZ ŐRÜLT ISTEN

Mint őrült szemgolyó, a mindenség forog,
de a vérekes kocsonya csupa szabály.
Csupa rend, reglama – csak őrült gondol nagyot,
s kifulladásig mentséget is talál.

Mentséget karambolra, robbanásra,
mit jól felfoghat az emberi szív.
– Én tettem! – nem ken semmit ám ő másra,
de minden lelket tanújául hív.

Persze, mi visszük el a balhét – tanúk.
Ő nem is tudja. Bár mindent tud. Hisz Isten.
Ránk keni a szörnyűt, iszonyút,
bár – Én tettem! – vallja, hogy menekítsen.

Mi borzadunk ekkora örület láttán.
De vérekes kocsonyája csupa szabály.
S tűrünk, szenvedünk pokoli Golgotáján,
mert Ő is szenved, s szívünkbe talál.

ÁLDOZAT

Uram, Te semmivé tettél,
s adtad érte a Mindenség kacatát.
A bolond legény is jobban járt ennél:
ő néha szemedbe lát.

Békét óhajt lelkünk,
s mit adsz helyette?
Harcot!
Uram, hány milliárd éves
géneken tündöklük arcod?!

Hisz a kőbalta és Káin ökle
ugyanúgy ölt, mint az atombomba!
Uram, hány városod
s katonád dőlt már porba!

Kínunk keservét nyeled Te,
vagy a buggyanó mézet?!
Uram, nagy kereszt van vállamon
Érted.

VITA ÉS BIZONYSÁG

Azt mondd: nincsen?
Azt mondd: metafora?
Fény a bilincsen?

Sokkal több ennél!
Ő a bilincs is,
s a kulcs, mi több a bilincsnél.

Vagyis: a Minden,
ami kering a kietlen nincsbén,
s minden lélek órá bizonyság,
aki szemzi
s ki szaggatja a rózsát,
s közben isten-darabkákat keresgél.

BETLEHEM ÖRÖK FÖLTÁMADÁSA

Bennem él az Isten,
és én a Nagy Istenben élek.
Nem futok már előle
sem utána,
csak ha fáj, vérzek.

De annyira nem is fáj, sokaknak
sokkal nagyobb sebek fájnak.
Hirdetem Őt, hírelem Őt,
Alleluja,
minden testi-lelki világnak.

Megtöretünk, hisz ő is megtöretett,
nyögjük, hogy mért hagyta el engem.
S ő akkor biccent és mindig
újjászületik értünk
az örök Betlehemben.

Fájdalom nélkül nincsen semmi.
De vér és aranyhoz kell a kenyér.
Kenyer kell, Uram, elsősorban,
vér és arany folyik,
míg a világ
nyugvópontra nem ér.

De addig Ugocsa non coronat,
és Betlehem egyre ragyog.
Imádunk, kisdéd, ki bennünk születesz,
s áldjuk fénylő szemed:
a Napot s a Holnapot!

NYITNAK A SHOPOK, PUBOK

Az arcok romos magánya
többet mond, mint a hivalgó paloták.
Hol a történet? Romos szájszögletekben
omladoznak a históriák,
s amikor egy-egy koporsófödél lecsapódik,
mindig vesz valamit a történelem,
belőlük élünk, belőlük élnénk,
ha el nem rúgnánk magunktól őket idegesen:
már megint a háború, megint a Gulág,
a recski évek – elég legyen!

Hisz nyitnak a shopok, pubok, klubok,
utazhat, ki akar, vissza se kell jönnie.
Kit csalna vissza a Tiszához
az interkontinentális bip-bap-zene,
hiszen itt, mondják, nincs történet,
csak teljenek mesékkel a temetők,
mi röpködni akarunk, akár a pille,
ha egy napot, hát egy napot,
aztán húzhatják ránk is a szemfedőt.

A MARADÉK

Gyönyörű márciusi reggel,
s kopjafák sötétlenek a Napban.
Kopjafaerdővel álmodtam,
a széllel álltak repedezett haragban.

Ezernyi, milliónyi kopjafa,
arcukon barlangos hasadékok.
Ha eső esett, megbújtak bennük a cseppek,
s ha kiderült, könnycseppként mind lecsorgott.

Itt-ott távolabb is – ezer mérföldekre,
egy-egy odvas kopjafa.
Kiket jelölnek ezek a sírok?
Ennyiszer halt meg tán Krisztus maga?

Szégyellem, hogy mögékük búvok,
s ver szívem, Catalaunum, Catalaunum!
De akkor a pozsonyi csatamezőn
föltűnik Árpád s a maradék hun.

Én Istenem – ki kell irtani őket!
Pedig győzelemre dobognak a lópaták.
Trianon, Trianon – dübben a szívem,
s ilyenkor évezredekbe lát.

Már a kopjafák értünk vívnak,
kezük nő, lábuk, alájuk fűzött nyereg.
Őket riasztjuk előre baknak,
hogy értünk újból ők győzzenek.

IRGALOM A FÖLDNEK!

Amikor énekelek,
tudom, a világ beteg.

Amikor hallgatok,
dörömböl a világ,
pedig halott.

Amikor meg unokámmal játszom,
örökidejűnek látszom,
s annak tetszik a világ is.

De József Attila tudta:
a világ
birkaganéj-kláris.

S hogy az elektronok
összeütődnek.

Irgalom a Földnek!

LITÁNIA

*Döbrentei Kornélnak,
barátsággal*

Akit egykoron Kain sújtása ért –
én is lehettem volna.
Az egy tál lencséért örökségét
elkótyavetyélő Ézsua
én is lehetnék.
Akit egykor az Úr pusztulásra
kihagyott Noé bárkájából –
én is lehettem volna.

Akit nyíl, lándzsa és erőszak
évezredek során megölt, az
áldozatok tömkelegéből egy
én is lehettem volna.

Akit földjéről elűztek,
gyapotot kapálni elhurcoltak,
kit elevenen megskalpoltak –
én is lehettem volna.

A Zápolya által agyontipratott jobbágy,
vagy kinek nyelvét kivágták,
szívét kitépték –
én is lehettem volna.

Az SS-csíra rongy Karaffa
áldozatai közül egy
én is lehettem volna.

A katinyi erdő szerencsétlenei közül egy
én is lehettem volna.

Ki levegőért, még egy kortyért
társát taposva szipákolta magasabbra magát
a gázkamrában –
én is lehetnék.

A Corvin-közi suhancok közül egy,
ki az acélozott rinocéroszok talpát
egy szál benzines palackkal bizsergette,
mígnem egy sorozattól földre nem bukott,
én is lehetnék.

Egy azok közül, kiket megrugdostak,
leköpdöstek, szívig aláztak, mert szülőföldjükön
anyanyelven merészeltek szólni –
én is lehettem volna.

Aki eltűnt a Gulág mocsarában,
akit meglőttek Novoszibirszk alatt,
akinek a kóterben a pribékek
szájába hugyoztak –
én is lehettem volna.

Ó, Uramisten, ki-minden lehettem volna,
tán még az is, ki a szörnyű
Isten- és embergyalázatokat elkövette,

tán még az is,
akiknek nem lehet bocsánat.

Édes Uram, irgalmaddal védj meg engem,
édes Uram, ki elborzadsz teremtményeiden, látván,
mire is jut ösztön és ösztönbe oltott szabad akarat,
irgalmaz mégis nekünk, kik e föld
férges sarából vétettünk,
Te pedig élsz és uralkodol
Mindörökkön örökké, Ámen!

* * *

Az imádkozás örömét,
az alázat fehér rózsáját
add meg büszke szívemnek, Uram!
A könyörület szentségét
nekem, ki szintén könyörületre vágyom,
add meg büszke szívemnek, Uram!
Hogy a féregre ne tapossak,
a darazsat csak elhessegessem,
add meg esendő lelkemnek, Uram!
Hogy az emberárulás mocskát,
napjaink minden poklát
purgatóriumnak láthassam,
s a rettenetet szép szóval bírja le szám,
add meg felháborodott lelkemnek, Uram,
ki élsz és uralkodol –
Ámen.

S békét lel Benned
az én lelkem!

DE A VIRÁGZÁS!

A hajnal ágai vérben kirügyeznek,
ne féljete, barkák,
ez csak a kezdet,
aztán jön a virágbontás, a szűz ígéret,
aztán a pernyehedés, a foganás – már a Nap éget,
aztán kibontakoztok ti is,
gyümölcsök,
mint kis diákok,
hallgatjátok naphosszat, hogy a vén
holló-idő hogy krákog,
leperereg egy-egy alma a homokba,
mintha köhögős, tuberkulózisos kislány volna,
a többiek nevetnek,
nem tudják mi a végcél,
barátom, ha a számolásban már eddig értél,
tudhatod, éretten téged is milyen gyönyörök s kínok
várnak,
elégedetten dörzsöli kezét a gazda –
ideje az elmúlásnak,
sejtjeidben még ott vannak a hajdani virágszirmok,
de a tavasz,
de a virágzás
mintha sohasem lett volna –
nincs ott.

SZŐLŐMET KIVÁGOM

Álmomban hányszor szüreteltem,
s álmomban
hányszor folyt el a borom!
Vagy a tőke maradt szedetlen,
s a hordó is összeszáradt
olykoron.

Csurgott a must világnak,
s én csak
húztam a prést...
Szüretelnem kellett mindig
valamiért.

Most már maradék borom is
ingerel –
érezem rajta más mirigyei nedvét.
Ha jobb is, mint a szomszédoké,
boromtól
szabadulni szeretnék.

Már a fejsze ím
a tőkékre vettetett...
Szőlőmet kivágom,
nem érek több szüretet.

Bort másnál iszom, vagy
jó pénzért veszem.
Én így is nyerek, az egész
ráfizetés volt.
De Istenem:
mit nyersz Te az ilyen
üzleteken?

ÍGY IS LEHET

Így is lehet élni.
Az élet a halált is túléli.

Konyhában, pizsamában.
Sámlin pihen a lábam.

Össze sem kell szedni magamat.
Működik egy megtartó akarat.

Végzem dolgom, mint egy féllábú veréb.
Le-lecsapok a kendermagért.

S gondolkodom, lesem a híreket.
Már tudom, hogy így is lehet.

Mindig lehet, míg a szív dobban.
Az életem – darabokban.

De mint az összerakójátékban,
egésszé lesz, mi vagyok s mi voltam.

Ne mondjátok, hogy nem lehet!
Konyhaasztalon írva
találtam meg az életet.

Áldott e konyhaasztalsarok!
Jövővel étet, s varázsol
új holnapot.

Új bort és új cigarettát.
Rágom, rágom az ország gondját.

Magamét, gyermekeimét.
Fedél nélküliekét, cigányokét.

S hatosikret szült egy hatvanas nő.
S hogy kifordult sarkából a grinicsi idő.

Szóval, így is lehet élni.
Életem a halált is túléli,

s amíg a csillagom kigyullad,
hálát adok az Úrnak.

ISTEN SZŐLŐJE

Szőlővel álmodom éjjelente.
Uram, ez csak Tőled lehet.
Így szeret,
aki szeret.

Te nem vagy ott, csak a fák,
a tőkék.
Mindig rakottak,
bár
megraboltak.

Lehet, hogy nem is enyém,
de hagytak rajta fürtöt.
Megcsócsált fürtök
mustjában
fürdök.

És olyan édes, s az egész életet
visszaadja.
Mintha kibomlik újból
a barka.

S olyan is van, hogy a must elcsorog.
Olyankor enyém a szőlő.
És boldogtalan vagyok.

Járom a határt,
mesgyéken járok, s ámulok.
Téged nem látlak.
Maradj is
szent titok.

Ha majd végső stációm után is
szőlőkaró magaslik,
hiszem-Istenem,
eljutok addig a partig,
ahol a legszebb szőlővessző
hajlik.

NAPI GYÁSZ, NAPI VIGASZ

Amit megálmodsz –
az az igaz.
Amit végigélsz –
az a való.
S hogy mindez
mire való?

Bennük rejlik a
napi gyász, napi vigasz,
s ezzel éltet a
Mindenható!

NEM VAGYOK JÓ JÓB

Én Istenem, életre hívtál,
s annak bizony most ára van.
Essem eléd nyomorultan,
vagy kössem föl előbb magam.

Félek, nem tudom, mire szántál,
de önkezüleg kell betöltenem.
Édes az élet, ám nyomorom kántál,
hogy meg kell tagadnom kényesen.

Téged tudlak, nem tagadlak,
de nem vagyok jó Jób – lázadok.
S így telnek el évezredek,
így telnek újabb századok.

Ki vagy Te, ki kedvedre forgatsz,
mint szélvész a törékeny kórót?
Híved vagyok, én azt hiszem,
pedig tudom, veszett bolondod.

Nyomorítsz, hogy szeresselek,
vagy szeresselek, bár nyomorítsz?
Ekkora gordiuszi csomóval
hogyan élhessen bárki is?

Pedig görögnek napjaim, mint
megbicskázott görögdinnyék.
Csupa lecsurgó lé az asztal,
csupa iszap a Föld s az ég.

AMIKOR INT AZ ÓRA

Nem vagyok álmos.
Az álom mindent átmos.
Úszom csak, mint nagy folyóban
nagy halak megcsobbanóan.

És vissz az ár. Vadlúdcsapat
húz el fölöttem, s a nádszálakat
talán egy hód köti be várnak.
Szép meglepetések várnak.

Nem vagyok álmos.
Nem kell a puha vánkos,
elszórakozom én magamban.
Magamra mégsem maradtam.

Jönnek a barátok,
ők hozzák el az álmat,
amibe rég belefáradtam.
Itt állok mégis magamban!

Nem vagyok álmos.
Várom tán, jöjjön egy táltos,
s röptessen vadkeletre?
Neki sem lenne már kedve.

Az én álmom a felhők
már csak, s hogy legyek felnőtt,
amikor int az óra
végső nyugovóra.

A LEGNAGYOBB TITOKNOK

Miért is vigyázom ezt a csendet?
Katona, össze ne taposd köreimet!
Hiszen a csönd mondja a legtöbbet,
a csönddel beszélgetni lehet.

Milyen ravasz a csönd – mindenekből kiforgat,
s mikor már magunkkal is beérnénk,
fellázad, kurváz, lábunkhoz kushad,
suttog és ordibál, nem hagy békét.

A csöndet meg kell tanulni annak,
aki édesanyára vágyik.
Mert ha éjfél után az órák suhannak,
elkísér majd a hajnali ágyig.

S utána csöndességgel betakar,
s halálba pólyáz tíz órára.
De addig mind beszél, susgál, valamit akar,
pedig tudom, nincs nagyobb titoknok nála.

MÍG NYÍLIK A SZÁM

Nem hagylak el,
életem,
élet,
míg nyílik a szám,
dicsérem a Földet,

a Földet és annak ostoba és bölcs
lakóit,
ostobák és bölcsök között is
jó itt.

Szép a virradat és szép
az alkony,
jó, ha szélben pirul az arcom,
akár a gyümölcsök,
cél sem tudva,
s ha lehetne,
megszületnék
újra.

Pedig a gazság
s az igazság
libikókája igencsak billeg,
ma jót eszünk és bízunk,
holnap gyász eszi
szívünket,

szúrnak a percek túlevelei,
de hálát adok minden napért,
s ha jön az az óra,
sajnálkozni fogok bizony,
hogy létem burkába
csak ennyi fért.

HAGYJ JELET!

Ó, én zabolázott szívem,
bírod-e még a felindulást,
mikor seregek gyűlnek benned,
sok géppisztolyos, kópiás,
amikor robbanni kéne, robbantani,
csurogjon a vér – vért ontani,
mikor a világ szennye
annyira torkodra forr, mint a bortól a nyál,

kiköpnéd, nem megy,
krákogsz – itt megfulladni muszáj,
amikor tályogként fakad föl ezer sebed,
amikor magába mártja törét a lelkiismeret, –
vannak percek, mikor
a kínok úgy feltornyosulnak,
hogy tőlük a papír sarkai felkunkorulnak,
de a lappokat simítsd el, hagyj jelet,
amikor magába mártja törét
ismeret, lelkiismeret.

Pedig ez itt béke, nincs háború,
ám ennyi kilátástalanság
annál is iszonyúbb,
az emberek önként ölik el magukat,
miként öngyilkos bálnákkal teli
tenger partján a fövényes mart,
meghasonlik az élet – szennyes levében
milliók hánytornognak,
lehet-e értelme még a palackba zárt
kétségbeesett soroknak?
de azért az írást írd meg,
ráncstalanná simítsd, úgy tedd a palackba,
magának Istennek szánd, hátha
a végső percben egy hullám fejéhez csapja.

PÜNKÖSD HAVÁBAN

Virágaival eljött Pünkösöd,
kihajtott az öreg diófa.
Egy éve már, hogy újra élek,
de mintha élnék századok óta.

Pók ereszkedik le egy ágról,
és most nem hoz balhiedelmet.
A levélrések közt vastag sugárban
osztja a nap az áldást, kegyelmet.

Megizmosodnak majd a hajtások,
s mint tej a tőgyből, szűrődik a fény,
s megterít hússal a diófa alja,
mikorra megkondul a dél.

S zokog lelkem a boldogságtól,
mert a diók zöld gömbjei
úgy hullámzanak a fejem fölött,
mint egy galaxis csillagai.

BETŰRENDES VERSMUTATÓ

1943. márc. 19. / 53
 65. születésnapomra / 120
 A Cabernet Sauvignon / 235
 A csodálatos madár / 118
 A csönd fekélyei / 142
 A havazás mögött / 28
 A legnagyobb titoknak / 303
 A maradék / 293
 A Soproni Kékfrankosról / 232
 A Szekszárdi Vörös / 231
 A szögbeverés kongása / 289
 A te szemérmes asszonyságod / 65
 A téli hold / 147
 A tenger csöppjeinek dala / 262
 A tömeg dala / 189
 A történelem mint végrehajtó / 215
 A végső bűn előtt / 221
 A világ örökbefogadása, örök
 befogadása / 79
 A zsidbadt asszony élesztése / 39
 Acélos Szoszó / 211
 Adalékok / 16
 Ady fészkének kifosztása / 270
 Ágh Pista is 60? / 256
 Ahogy megállok csikorogva / 89
 Akácfa-függöny / 202
 Akkordok / 83
 Áldozat / 290
 Alkony egy világvárosban / 172
 Állok virágban / 78
 Alvó a parkban / 174
 Amíg átfordul a naptár lapja / 33
 Amikor int az óra / 302
 András-napok / 243
 Anziks a Jóistennek / 75
 Anya-hiány halottak napján / 66
 Anyám a babonák közt / 48
 Anyám hajdani éneke / 46
 Anyám szavai valahonnan / 52
 Anyámmal hajdan a szőlőben / 67
 APÁM KERTJÉBEN / 42
 Apokrif prédikáció / 105
 Arcod / 30
 Átévszakulások / 119
 Augusztus tűzbikája / 165
 Az Allegro barbaro / 156
 Az északi ember / 258
 Az időből kilógva / 87
 Az öreg Mikes felfortyan / 224
 Az örült Isten / 289
 Az ősz udvarán / 94
 Az Úr helyett / 110
 Babits Mihály a szőlőhegyen / 249
 Bach-zene / 104
 Baka volt, magyar / 60
 BAKAFÁNT MELLÉ TŰZZ
 KACIFÁNTOT! / 134
 Balassiáda / 260
 Barátkozás egy csillaggal / 173
 Bartók Bélának / 214
 Befejezetlen dolgok között / 84
 Békaszőlő, békalencse / 140
 Békességet nektek, utak! / 80
 Beszélgetés egy halott baráttal / 275
 Betlehem örök feltámadása / 291
 Biberach / 252
 Biztató / 35
 Boldogítottál, Uram! / 288
 Bolyongások / 185
 Bort, rizst, kenyeret / 114
 Borzongás egy film után / 266
 BRUNO-DALOK / 186
 Bújócska / 183

Cavatina / 70

Csavargóének / 69

Csikózó éjszaka / 122

Csillag / 287

Csillagok, szúnyogok / 101

Csin-csin! / 132

Csipke-hidegben / 282

Csokonai invitálása / 264

Dal / 82

Dal az örök Herceghez / 111

De a virágzás! / 297

Dekadens? / 131

Diófáim terebélyesedésekor / 167

Édesanyám! / 47

Éggel teli / 54

Egri Bikavér / 232

Egy éjszakám 1973 augusztusában / 81

Egy szivárvány ívelése / 21

Éjszakai kártyaasztal / 141

Elégia négy tételben / 11

Ember vagy madár? / 77

Emlékezés kutyám mellett / 55

Én, te, ő / 73

Engesztelő / 41

Ez lesz az arcom / 240

Fájok, bizsergek / 109

Februárban / 133

Fehér mező / 147

Fekete ómen – halálos ámen / 145

Feleségem utolsó fogára / 57

Feleségemnek / 59

Finálé-féle / 218

Fordított arányosság / 285

Forradás a hüvelykujjon / 59

Föltartott fejfel / 114

G. Bruno a hazatérésről és a
visszavonásokról / 192

G. Bruno a menekülés kényszeréről / 190

G. Bruno a számárságról és a
bölcsségről / 188

G. Bruno az inkvizíció börtönében / 193

G. Bruno önmagáról és a világról / 186

G. Bruno példázatai a testi és szellemi
örömök egységéről / 187

G. Bruno tépődése útvésztkön és
vesztőutakon / 191

G. Bruno végső győzelme / 194

G. Bruno verse arról, hogy ki tanít / 187

Gesztenyehullás / 280

Globalizmus / 213

Gubancos fák alatt / 6

Gyászérme / 246

Gyászjelentés / 125

Gyertya vagy lámpa? / 281

Gyűrű nélkül / 31

Ha marad örömd / 30

Ha meglep a dér / 77

Ha mi nem leszünk / 210

Hagyaték helyett / 285

Hagyj jelet! / 304

Hajdan, a Ménési úton / 271

Hajnal Szent György-hegyen / 166

Hajnali máglya / 149

Haladék / 90

Hamuka-ország / 200

Harangkongás / 93

Harmadolt ország / 223

Hervay Gizella: Kettészelt madár (1978)
/ 247

Hetes-husár / 181

História / 71

Hívogató / 8

Hogyan szeress? / 53

Hogyan tovább? / 203

Hollóhodás / 283

Homburg hercege ura előtt / 207

Hordó és szónok / 131

Húsvét / 92

Húsvét Szent György-hegyen / 168

Így is lehet / 298

Illúzió kecske-országról / 221

In memoriam D. Thomas / 243

Inkvizítorok kara / 189

Integzők / 150

Ínyemről a bor zamata / 129
Irgalom a Földnek! / 294
Isten csavargója / 284
Isten szőlője / 300
Isten: a biztonságom / 115
Istenimádó csapzott bivaly / 124

Janus-arc-kontra / 265
JAPÁNI VERSEK / 131
József Attila és a vonat / 268
Juharszillag / 146

K.u.K.-udvar / 122
Kadarka / 229
Kápók / 205
Katasztrófa-töredékek / 218
Katinak, tág szemekkel / 58
Kenyeret anyám úgy eszik / 49
Kényszermozgás / 91
Két gén vagyunk / 64
Kettőző madrigál / 14
Kezem fiam fején / 24
Kiáltás / 97
Koccintás üres üveggel / 93
Kolduspénz / 202
Koportos-reminiscenciák / 251
Költők / 239
Költők, romantikusan, minden
időben / 253
Könnyel és irgalommal / 37
Köszönet lefekvés előtt / 106
Köznapi csoda / 49
Kukkoló / 132

Lányom születésnapján / 19
Látszólag munka nélkül / 86
Lecsupált szőlőskert / 100
Leégő gyertyák / 283
Legyek mellette / 61
Létem, temetőm! / 279
Levágathatatlanul / 78
Litánia / 294

Magasztaló ének / 37
Magyarország / 177
Márc. 15., 1996-ban / 199

Március eleji eső / 169
Március, perzselt mezők / 155
Megint az ősz / 88
Méltóságteljesen / 217
Mezey Katinak / 272
Meztelen tagokkal / 56
Mi közöm hozzátk, emlékeim? / 22
Míg nyílik a szám / 303
Mihez kezdenék? / 33
Mikor a prés fölszakad / 167
Mióta megsántultam / 121
Miserere! / 220
Mit akarok? / 74
Mit is szabad? / 112
Mosolyodból árnyék / 24
Multik / 131
Muskátlik hajnali illata / 171

Nagyanyám imádságai / 51
Napi gyász, napi vigasz / 301
Napló-lap avagy Lónap pokla / 245
Négysorosok / 101
Nem kérek semmit / 117
Nem vagyok jó Jób / 301
Nevek Panteonja / 208
Nők / 29

Nyáresti delírium / 94
Nyelvemre levelet tépek / 140
Nyers hajnalban / 170
Nyitnak a shopok, pubok / 292

Októberi tücskök / 99
Októberi vers / 201

Öregasszony hajnali útfelen / 160
Öregjeink: az öregek / 50
Őrlődik a halál / 5
Örök Betlehem / 15
Örvény / 278
Ősfa / 36
Őszi este / 161
Öt száraz gally és egy eleven / 9

Pályámat megfutottam / 128
Papírrózsa / 116

Parton / 20
 Partyra készülve / 96
 Pennám is száradt / 55
 Petőfi lázálma az eljövendőkről / 195
 Piros delfinek uszonyaival / 246
 Pünkösöd havában / 305

 Remegés tavasz előtt / 159
 Rikkantós szonett egy óriásországi
 varjúra / 152
 Rímeek kavargása / 254

 Saul / 84
 Savanyú erjedés / 119
 Sejt és sejtelem / 102
 Somlói Juhfark / 233
 Sötétbárszony / 5
 Sugarak erdejében / 45

 Számban a tavasz jóízével / 157
 Számolok vissza / 278
 Száradt szőlőtőke / 128
 Száraz Szamorodni / 228
 Szarvas-ének / 248
 Szempilla-rácsok mögött / 32
 Szent György-hegyi Olaszrizling / 227
 Szentenciák magamnak / 75
 Szenzitív hordák / 215
 Szép elmúlás / 262
 Szerelem / 132
 Szétrúgott palackok / 273
 Sziget / 241
 Színed előtt állni / 287
 Sziréna-üvöltésben / 265
 Szkarjatyin tábornok a dombon / 206
 Szomorún és boldogan / 108
 Szőlőből, bőrig ázva / 63
 Szőlőmet kivágom / 297
 Szűkülő szemmel / 27
 Szüret, 1955 / 7

 Tábori posta / 182

Tanárok ballagása / 19
 Tanulok balatonul / 164
 Tavasz lesz, nyár lesz / 159
 Tavaszi kérdő- és felkiáltójelek / 71
 Tavaszi lázban / 163
 Te ország! / 225
 Tékozló, boldog mosolygásom / 277
 Téli alkonyon / 26
 Tenger / 148
 Termő kezekre vágyom / 123
 Tokaji Aszú / 236
 Totemünk: Attila! / 259
 Törvények rabságában / 106
 Trianon? / 206
 Tudnunk magunkat újra / 209
 Tündér Baka / 257

 Újévi vers / 98
 Újgazdag mosolyok / 196
 Úr-vacsora előtt / 285
 Utak keresztje / 179

 Üres ágyad mellett / 68

 Vadgalamb / 150
 Vadkácsamitosz / 139
 Van egy tavasz / 144
 Vén golyhók / 274
 Vénasszonyok nyara / 153
 Véragancs-szarvas / 152
 Vérednek volt igaza / 34
 Vers / 239
 Verseny / 132
 Verset írva / 252
 Viharban / 133
 Villányi Oportó / 229
 Virrasztó / 163
 Vita és bizonyosság / 291

 Zápolya uramék asztalára / 180
 Zord egek / 72
 Zöld Veltelini / 234

TARTALOM

KÖZNAPI CSODA / 5

- Őrlődik a halál / 5
Sötétbársony / 5
Gubancos fák alatt / 6
Szüret, 1955 / 7
Hívogató / 8
Öt száraz gally és egy eleven / 9
Elégia négy tételben / 11
Kettőző madrigál / 14
Örök Betlehem / 15
Adalékok / 16
Lányom születésnapján / 19
Tanárok ballagása / 19
Parton / 20
Egy szivárvány ívelése / 21
Mi közöm hozzátok, emlékeim? / 22
Kezem fiam fején / 24
Mosolyodból árnyék / 24
Téli alkonyon / 26
Szűkülő szemmel / 27
A havazás mögött / 28
Nők / 29
Arcod / 30
Ha marad örömed / 30
Gyűrű nélkül / 31
Szempilla-rácsok mögött / 32
Mihez kezdenék? / 33
Amíg átfordul a naptár lapja / 33
Vérednek volt igaza / 34
Biztató / 35
Ősfa / 36

Könnyel és irgalommal / 37
Magasztaló ének / 37
A zsibbadt asszony élesztése / 39
Engesztelő / 41
APÁM KERTJÉBEN / 42
Sugarak erdejében / 45
Anyám hajdani éneke / 46
Édesanyám! / 47
Anyám a babonák közt / 48
Kenyeret anyám úgy eszik / 49
Köznapi csoda / 49
Öregjeink: az öregek / 50
Nagyanyám imádságai / 51
Anyám szavai valahonnan / 52
1943. márc. 19. / 53
Hogyan szeress? / 53
Éggel teli / 54
Pennám is száradt / 55
Emlékezés kutyám mellett / 55
Meztelen tagokkal / 56
Feleségem utolsó fogára / 57
Katinak, tág szemekkel / 58
Feleségemnek / 59
Forradás a hüvelykujjon / 59
Baka volt, magyar / 60
Legyek mellette / 61
Szőlőből, bőrig ázva / 63
Két gén vagyunk / 64
A te szemérmes asszonyságod / 65
Anyá-hiány halottak napján / 66
Anyámmal hajdan a szőlőben / 67
Üres ágyad mellett / 68

KÖZKIRÁLYI NAGYSÁG / 69

Csavargóének / 69
Cavatina / 70
História / 71

Tavaszi kérdő- és felkiáltójelek / 71
Zord egek / 72
Én, te, ő / 73
Mit akarok? / 74
Anzicsz a Jóistennek / 75
Szentenciák magamnak / 75
Ha meglep a dér / 77
Ember vagy madár? / 77
Levághatatlanul / 78
Állok virágban / 78
A világ örökbefogadása, örök befogadása / 79
Békesség nektek, utak! / 80
Egy éjszakám 1973 augusztusában / 81
Dal / 82
Akkordok / 83
Saul / 84
Befejezetlen dolgok között / 84
Látszólag munka nélkül / 86
Az időből kilógva / 87
Megint az ősz / 88
Ahogy megállok csikorogva / 89
Haladék / 90
Kényszermozgás / 91
Húsvét / 92
Harangkongás / 93
Koccintás üres üveggel / 93
Az ősz udvarán / 94
Nyáresti delírium / 94
Partyra készülve / 96
Kiáltás / 97
Újévi vers / 98
Októberi tücskök / 99
Lecsupált szőlőskert / 100
Négysorosok / 101
Csillagok, szúnyogok / 101
Sejt és sejtelem / 102
Bach-zene / 104
Apokrif prédikáció / 105
Törvények rabságában / 106

Köszönet lefekvés előtt / 106
Szomorún és boldogan / 108
Fájok, bizsergek / 109
Az Úr helyett / 110
Dal az örök Herceghez / 111
Mit is szabad? / 112
Föltartott fejjel / 114
Bort, rizst, kenyeret / 114
Isten: a biztonságom / 115
Papírrózsa / 116
Nem kérek semmit / 117
A csodálatos madár / 118
Savanyú erjedés / 119
Átévszakulások / 119
65. születésnapomra / 120
Mióta megsántultam / 121
Csikózó éjszaka / 122
Termő kezekre vágyom / 123
Istenimádó csapzott bivaly / 124
Gyászjelentés / 125
Pályámat megfutottam / 128
Száradt szőlőtőke / 128
Ínyemről a bor zamata / 129

KACIFÁNT / 131

JAPÁNI VERSEK / 131

Dekadens? / 131
Multik / 131
Hordó és szónok / 131
Verseny / 132
Csin-csin! / 132
Szerelem / 132
Kukkoló / 132
Viharban / 133
Februárban / 133

BAKAFÁNT MELLÉ TÚZZ KACIFÁNTOT! / 134

ALLEGRO BARBARO / 139

Vadkácsamítosz / 139
Nyelvemre levelet tépek / 140
Békaszóló, békalencse / 140
Éjszakai kártyaasztal / 141
A csönd fekélyei / 142
Van egy tavasz / 144
Fekete ómen – halálos ámen / 145
Juharcstillag / 146
Fehér mező / 147
A téli hold / 147
Tenger / 148
Hajnali máglya / 149
Vadgalamb / 150
Integetők / 150
Rikkantós szonett egy óriásországi varjúra / 152
Vérágancs-szarvas / 152
Vénasszonyok nyara / 153
Március, perzselt mezők / 155
Az Allegro barbaro / 156
Számban a tavasz jóízével / 157
Tavasz lesz, nyár lesz / 159
Remegés tavasz előtt / 159
Öregasszony hajnali útfelen / 160
Őszi este / 161
Virrasztó / 163
Tavaszi lázban / 163
Tanulok balatonul / 164
Augusztus tűzbikája / 165
Hajnal Szent György-hegyen / 166
Diófáim terebélyesedésekor / 167
Mikor a prés fölszakad / 167
Húsvét Szent György-hegyen / 168
Március eleji eső / 169
Nyers hajnalban / 170
Muskátlík hajnali illata / 171
Alkony egy világvárosban / 172
Barátkozás egy csillaggal / 173
Alvó a parkban / 174

A TÖRTÉNELEM MINT VÉGREHAJTÓ / 177

Magyarország / 177
Utak keresztje / 179
Zápolya uramék asztalára / 180
Hetes-husár / 181
Tábori posta / 182
Bújócska / 183
Bolyongások / 185

BRUNO-DALOK / 186

G. Bruno önmagáról és a világról / 186
G. Bruno verse arról, hogy ki tanít / 187
G. Bruno példázatai a testi és szellemi örömök egységéről / 187
G. Bruno a számárságról és a bölcsességről / 188
Inkvizítorok kara / 189
A tömeg dala / 189
G. Bruno a menekülés kényszeréről / 190
G. Bruno tépődése útvesztőkön és vesztőutakon / 191
G. Bruno a hazatérésről és a visszavonásokról / 192
G. Bruno az inkvizíció börtönében / 193
G. Bruno végső győzelme / 194

Petőfi lázáлма az eljövendőről / 195
Újgazdag mosolyok / 196
Márc. 15., 1996-ban / 199
Hamuka-ország / 200
Októberi vers / 201
Akácfa-függöny / 202
Kolduspénz / 202
Hogyan tovább? / 203
Kápók / 205
Szkarjatyin tábornok a dombon / 206
Trianon? / 206
Homburg hercege ura előtt / 207
Nevek Panteonja / 208
Tudnunk magunkat újra / 209
Ha mi nem leszünk / 210
Acélos Szoszó / 211
K.u.K.-udvar / 212

Globalizmus / 213
Bartók Bélának / 214
Szenzitív hordák / 215
A történelem mint végrehajtó / 215
Méltóságteljesen / 217
Katasztrófa-töredékek / 218
Finálé-féle / 218
Miserere! / 220
A végső bűn előtt / 221
Illúzió kecske-országról / 221
Harmadolt ország / 223
Az öreg Mikes felfortyan / 224
Te ország! / 225

SZÉP MAGYAR BOROKNAK DICSÉRETI / 227

Szent György-hegyi Olaszrizling / 227
Száráz Szamorodni / 228
Villányi Oportó / 229
Kadarka / 229
A Szekszárdi Vörös / 231
Egri Bikavér / 232
A Soproni Kékfrankosról / 232
Somlói Juhfark / 233
Zöld Veltelini / 234
A Cabernet Sauvignon / 235
Tokaji Aszú / 236

KÖLTŐK, ROMANTIKUSAN, MINDEN IDŐBEN / 239

Vers / 239
Költők / 239
Ez lesz az arcom / 240
Sziget / 241
In memoriam D. Thomas / 243
András-napok / 243
Napló-lap avagy Lónap pokla / 245
Gyászérme / 246

Piros delfinek uszonyaival / 246
Hervay Gizella: Kettészelt madár (1978) / 247
Szarvas-ének / 248
Babits Mihály a szőlőhegyen / 249
Koportos-reminiszcenciák / 251
Biberach / 252
Verset írva / 252
Költők, romantikusan, minden időben / 253
Rímek kavargása / 254
Ágh Pista is 60? / 256
Tündér Baka / 257
Az északi ember / 258
Totemünk: Attila! / 259
Balassiáda / 260
Szép elmúlás / 262
A tenger csöppjeinek dala / 262
Csokonai invitálása / 264
Janus-arc-kontra / 265
Sziréna-üvöltésben / 265
Borzongás egy film után / 266
József Attila és a vonat / 268
Ady fészkének kifosztása / 270
Hajdan, a Ménesi úton / 271
Mezey Katinak / 272
Szétrúgott palackok / 273
Vén golyhók / 274
Beszélgetés egy halott baráttal / 275

LÉTEM, TEMETŐM! / 277

Tékozló, boldog mosolygásom / 277
Örvény / 278
Számolok vissza / 278
Létem, temetőm! / 279
Gesztenyehullás / 280
Gyertya vagy lámpa? / 281
Csipke-hidegben / 282
Hollóhodás / 283
Leégő gyertyák / 283

Isten csavargója /	284
Úr-vacsora előtt /	285
Fordított arányosság /	285
Hagyaték helyett /	285
Csillag /	287
Színed előtt állni /	287
Boldogítottál, Uram! /	288
A szögbeverés kongása /	289
Az örült Isten /	289
Áldozat /	290
Vita és bizonyság /	291
Betlehem örök feltámadása /	291
Nyitnak a shopok, pubok /	292
A maradék /	293
Irgalom a Földnek! /	294
Litánia /	294
De a virágzás! /	297
Szólómet kívágom /	297
Így is lehet /	298
Isten szőlője /	300
Napi gyász, napi vigasz /	301
Nem vagyok jó Jób /	301
Amikor int az óra /	302
A legnagyobb titoknak /	303
Míg nyílik a szám /	303
Hagyj jelet! /	304
Pünkösd havában /	305
BETŰRENDES VERSMUTATÓ /	307

Minden jog fenntartva. Bármilyen másoláshoz, sokszorosításhoz,
illetve más adatfeldolgozó rendszerben való tároláshoz és rögzítéshez
a kiadó előzetes írásbeli hozzájárulása szükséges.

Felelős kiadó A Nemzeti Kultúráért és Irodalomért Alapítvány elnöke

Hitel Könyvműhely

1136 Budapest, Hegedűs Gyula u. 45-47.

Telefon és fax: (06-1) 237-0293, telefon: (06-1) 237-0294

www.hitelfolyoirat.hu / hitel@hitelfolyoirat.hu

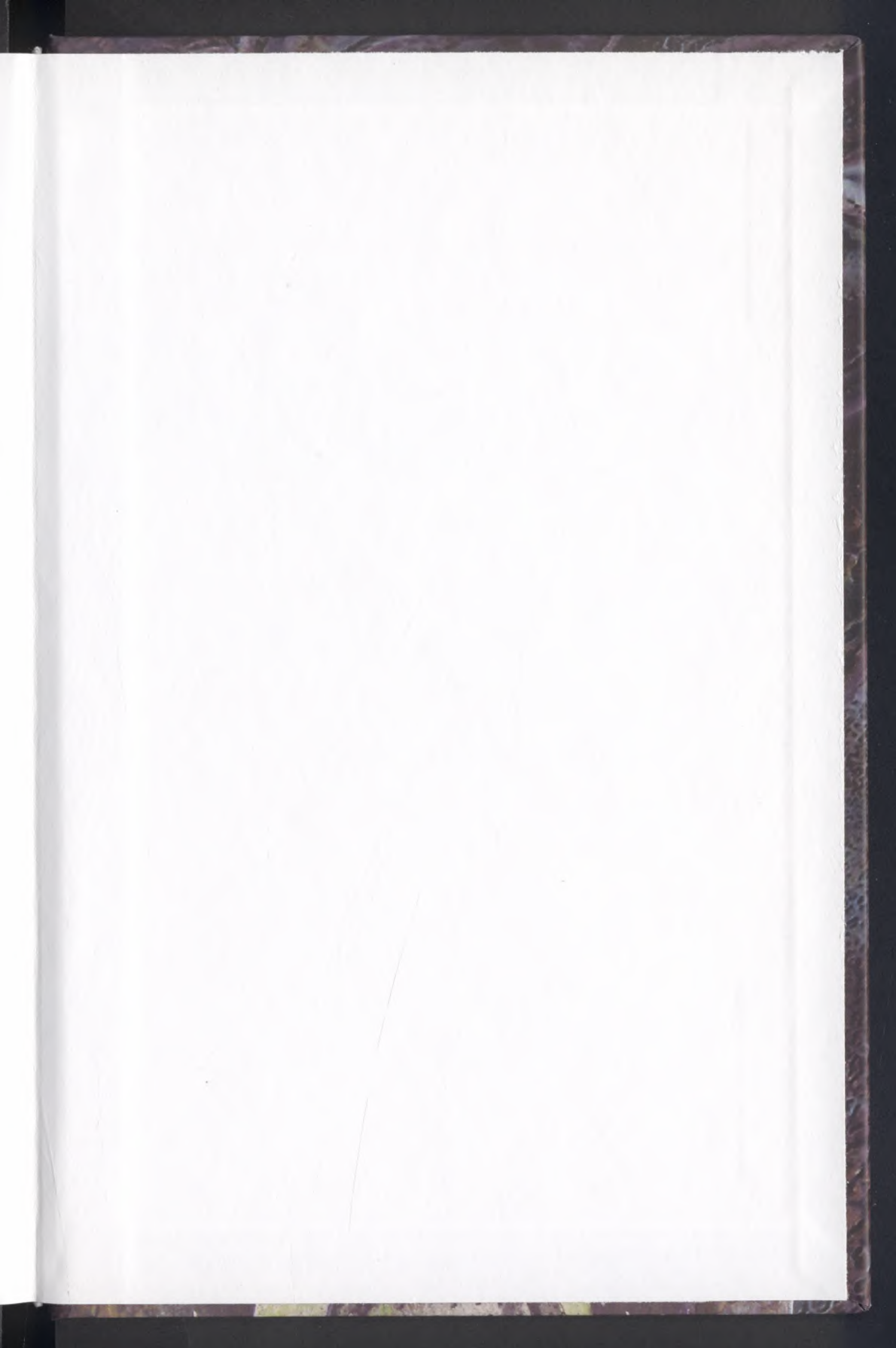
Stúdiómunka és nyomdai előkészítés: Kovács Nóra

Nyomdai munkák: Nagy és Társa Nyomda és Kiadó Kft.

ISBN 978 963 08 5949 3

3485/13

Nálad kötök ki
megadón
vagy sértetten.
Megadón vagy sértetten
te ítéld, Uram,
felettem!

3500 Ft

9 789630 859493

KISS BENEDEK * ISTEN CSAVARGÓJA